Şehirle Konuşmak

Konya Bize Ne Söyledi?

ŞEHİRLE KONUŞMAK: KONYA BİZE NE SÖYLEDİ?

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

ŞEHİRLE KONUŞMAK: KONYA BİZE NE SÖYLEDİ?

YTB Yayınları:120
Dizi İsmi: Seçki Eserler
ISBN: 978-975-17-6773-8

Editör: Firdevs ÇAĞLAR

Yayım Koordinasyonu:
Muhammed Enes ÇALIŞKAN
Metin Editörü:
Sıddık YURTSEVER
Tasarım ve Uygulama
F-Graphi
Kapak Fotoğrafı
F-Graphi

Baskı ve Cilt
Sebat Ofset Matbaacılık
Fevzi Çakmak Mahallesi
10449 Sokak. No.11 Karatay/Konya

Yayın Yeri ve Tarihi
Ankara, Ekim 2026

Baskı Miktarı
1.Baskı, 1000 adet

© TÜM YAYIN HAKLARI
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞINA AİTTİR.
Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından desteklenen bu yayındaki metinler ile ilgili sorumluluk metin yazarlarına aittir.

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI
Şehirle Konuşmak: Konya Bize Ne Söyledi? / Editör: Firdevs Çağlar

Sebat Ofset Matbaacılık

Uluslararası Öğrenciler, Konya, Edebiyat

YTB Yayınları
Oğuzlar Mah. Mevlana Bulvarı No: 145 P.K: 06520 Balgat - Ankara - TÜRKİYE
Tel: 0(312) 218-40-00 Faks:0(312) 218-40-49

info@ytb.gov.tr kep adresi: ytb@hs01.kep.tr

Sertifika Numarası: 74481

YTB

YTB
YAYINLARI

DİJİTAL KÜLTÜR
PLATFORMU

TAKDİM

Şehirler yalnızca mimari eserlerden, sokak ve meydanlardan ibaret değildir. Her şehrin kendine mahsus bir ruhu, hafızası ve ziyaretçisine söyleyecek bir sözü vardır. Kimi şehirler insana geçmişini hatırlatır, kimi geleceğe dair ümitlerini tazeler; bazıları ise insanı kendisiyle buluşturur. Konya, asırlardır ilmin ve irfanın izinde yürüyen, ziyaretçisine huzur ve sükûnet telkin eden müstesna şehirlerimizden biridir.

Dünyanın farklı coğrafyalarından ülkemize gelen uluslararası öğrencilerimiz, 2. Her Boydan Yazarlık Akademisi vesilesiyle bu kadim şehrin misafiri oldular. Beş gün boyunca bir yandan yazarlık dersleri alırken diğer yandan Konya'nın sokaklarında, meydanlarında ve hafızasında kendi hikâyelerinin izini sürdüler.

Konya'yı daha önce ziyaret eden öğrencilerimiz dahi bu buluşmada şehrin farklı veçheleriyle karşılaştılar. Zira şehirler, her ziyaretçisine aynı yüzünü göstermez; insanın bakışı değiştikçe şehir de kendisini yeniden anlatır. Bu defa Konya, genç yazarlarımıza tarihî ve kültürel zenginliklerinin yanında kendi şehirlerinden taşıdıkları hatıraları da hatırlattı. Sokaklarında kimi zaman Kahire'yi, Halep'i ve Kudüs'ü; kimi zaman Astana'yı, Bişkek'i ve Aşkabat'ı gördüler. Her biri, kendi memleketinden bir izi Konya'da yeniden keşfetti.

Bu karşılaşmanın merkezinde ise hiç şüphesiz Mevlâna Celâleddîn-i Rûmî'nin insanlığı kuşatan mirası yer aldı. Belh'ten Konya'ya uzanan hayat yolculuğu, farklı coğrafyaların ve kültürlerin ortak bir insanlık birikiminde buluşabileceğinin en güzel örneklerinden biridir. Asırlar

öncesinden bugüne ulaşan bu güçlü miras, dünyanın dört bir yanından gelen gençlerin Konya'da kendilerine tanıdık bir anlam bulmalarına da vesile oldu.

"Şehirle Konuşmak: Konya Bize Ne Söyledi?" başlıklı bu kitap, işte bu karşılaşmanın ve yolculuğun bir ürünü olarak ortaya çıktı. Her bir yazar, Konya'nın kendisine söylediklerini kendi hafızası, dili ve dünyası içinden okuyarak kaleme aldı. Böylece şehir, farklı ülkelerden gelen gençlerin bakışında yeniden anlatıldı.

YTB olarak uluslararası öğrencilerimizin akademik gelişimlerinin yanında kültürel, sanatsal ve edebî birikimlerini de desteklemeyi önemsiyoruz. Her Boydan Yazarlık Akademisi de farklı coğrafyalardan gelen gençleri Türkçe etrafında buluşturan; onları yazmaya, düşünmeye ve birbirlerinin hikâyelerini dinlemeye teşvik eden kıymetli çalışmalarımızdan biridir.

Akademinin Konya'da gerçekleştirilmesine sundukları katkı ve genç yazarlarımıza gösterdikleri samimi ev sahipliği dolayısıyla Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Uğur İbrahim Altay'a ve Konya Büyükşehir Belediyesi'nin değerli çalışanlarına teşekkür ediyorum.

Konya'nın hikâyelerini kendi dünyalarıyla harmanlayarak bizlere ulaştıran genç yazarlarımızı tebrik ediyor, eserin hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Bu kitabın okurlarını Konya'nın ruhuyla tanıştırmasını ve her birini kendi şehirleriyle yeniden konuşmaya davet etmesini temenni ediyorum.

Abdulhadi TURUS

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı

İÇİNDEKİLER

Abdallah Alnajjar / *Yollar Uzun* **13**

Abdulvahab Mustafalı / *Ruhumun Bedeniyle Kavuşmasını Beklediğim Yer* **17**

Adama Bamba / *Konya'da Şems-i Tebrizî'yi Ararken Kendini Bulan Adam* **21**

Aidana Baktybek Kyzy / *Yolun Karşına Çıkardıkları* **29**

Ali Fahd / *Sırr-ı Konya* **35**

Alpha Yaya Diallo / *Konya, Yumuşakça Konuşan Şehir* **39**

Asma Hamdy Heder / *Konya: Sükûnetin Şehri, Huzurun Yurdu* **45**

Azza Youssef / *Ey Konya* **49**

Bahiyya Boultif / *Geçmişi Ararken Konya'yı Bulmak* **51**

Batoul Bakour / *Olduğu Gibi Sevebilmeliyiz* **53**

Benjamin Aganze Marhegane / *Konya, Neden Değişiyorsun?* **57**

Cheridya Rajwa / *Sufilerin Toprağında Sessiz Bir Diyalog* **61**

Ela Melendi / *Bir Pencereden Konya* **63**

Esma Sendi / *Halep'ten Konya'ya Bir Şehirden Bir Şehre* **69**

Faroukou Mintoiba / *Konya'nın Beni Susturduğu Yer* **75**

Fatma Shaker Abdelfattah Elsayed / *Ruhum Bu Şehirde* **81**

Gulsanam Ussenova / *Gecikmiş Bir Kavuşmanın Sabır Durakları* **85**

Lamiaa Abulhamd Elsayed Mehanni / *Bir Şehir, Bir Yolculuk* **89**

Lasha Bolkvadze / *Bu Şehir Bana Annemin Sesini Hatırlattı* **93**

Lina Ben Haj Yahya / *Şehirlerin Hafızası Varsa* **95**

Madina Aliyeva / *Her İnsan Ölecek Yaşta* **99**

Maha Bakhit / *Kalbin Pusulası Konya* **105**

Malika Basitova / *Konya'nin Giydiği Elbiseler* **111**

Maram Hanafy / *Ben Senin İçin Neydim?* **113**

Menatallah Abodeef / *Korkma, Güvendesin* **121**

Mirida Boriçi / H*ayat Hikâyelerden Oluşuyor* **127**

Mohamed Rage / *Konya'da Kendi Sesimi Duymak* **131**

Mohammed Zaki / *Şehirler De Dua Eder Mi?* **133**

Mustafa Ayad Salahaldeen / B*ir Şehirde Kaybolmak ve Sonra Kendini Bulmak* **139**

Sara Brahmi / *Gönüllerin Şehri* **149**

Sonia Hassam / *Mevlâna'nın Ebedî Ev Sahibi: Konya* **153**

Tahmina Osmani / K*onya'ya Düşen Belh'in Gölgesi* **159**

Toka Salem / *Bir Şehrin Sesi* **169**

YOLLAR UZUN

Abdallah Alnajjar
Filistin

Bazı şehirler vardır; insan onlardan ayrılır ama onlar insandan ayrılmaz. Adımları geride kalır, sokakları gözden kaybolur, yıllar geçer, mevsimler değişir; fakat bir şehir gelir, insanın içine yerleşir. Artık o şehir haritalarda değil, kalbin derinliklerinde yaşamaya başlar.

Ben Filistin'de büyüdüm. Çocukluğumun göğü oradaydı. İlk sevinçlerim, ilk hüzünlerim, ilk dostluklarım, ilk hayallerim... Hepsi o toprağın taşlarına, ağaçlarına ve rüzgârına karışmıştı.

Sonra yollar beni Konya'ya getirdi.

Binlerce kilometrelik mesafeler bazen insanın kaderinde yalnızca bir satırdır. Bir gün valizini alırsın ve başka bir şehrin misafiri olursun. Ben de eğitim yolculuğumun bir durağı olarak Konya'ya geldim. Fakat zaman geçtikçe anladım ki şehirler hiçbir zaman sadece bir durak değildir, bazen insanın ruhunda yeni kapılar açan bir rehberdir.

Konya'yı ilk önce sessizliğiyle keşfettim. Bazı şehirler yüksek sesle konuşur. Kalabalıklarıyla, ışıklarıyla, gürültüleriyle kendilerini

anlatmaya çalışırlar. Konya'yı anlamak için ise sessizlikle tanışmam gerekti.

Rüzgârı konuşuyordu. Suyu konuşuyordu. Taşları konuşuyordu. Asırların içinden süzülüp gelen hikâyeleri konuşuyordu.

Sokaklarında yürürken insan yalnızca bir şehirde dolaştığını hissetmiyordu. Sanki yüzyıllar boyunca devam eden uzun bir yolculuğun küçük bir parçası oluyordu. Her köşe başında başka bir hikâye, her taşın altında başka bir hatıra saklıydı.

Ve sonra Mevlâna'nın şehri olduğunu daha derinden anlıyordu insan.

Dünyanın dört bir yanından gelen insanlar...

Dilleri farklı. Renkleri farklı. Kültürleri farklı. Dinleri farklı.

Ama aynı kapının önünde duruyorlar.

Aynı sessizliğin içinde kendilerini dinliyorlar.

Aynı arayışın peşinden yürüyorlar.

Konya da böyle bir şehirdi.

Yedi bin yılı aşan tarihi boyunca nice medeniyetler gördü. Nice hükümdarlar geçti. Nice savaşlar, nice zaferler yaşandı. Fakat şehirlerin gerçek büyüklüğü yalnızca yaşlarında değildir. Onları büyük yapan, yüzyıllar boyunca insan ruhuna söylemeye devam ettikleri sözlerdir.

Konya'nın bana fısıldadığı şey, belki de Mevlâna'nın dilinde anlam bulan o eski çağrıdır:

"Konya'ya gel, kendini gör."

Ben Filistin'den geldim.

Yollar uzun, mesafeler ağırdı. Ama asıl yolculuk haritada değil, insandaydı.

Konya bana şunu öğretti: İnsan tek bir yere sığmaz.

Kalp, birden fazla şehri aynı anda taşıyabilir.

Bir şehir sana kaybettiğini hatırlatır, diğeri yeniden kurmayı öğretir. Biri geçmişini omzuna koyar,

diğeri geleceğini gözlerinin önüne serer.

Zaman geçti. Koridorlar sustu. Dersler geride kaldı. Mevsimler birbirinin üstüne kapandı.

Ama şehirler gitmedi. İnsanın içinde kaldı. Ve bazı şehirler vardı ki, insan artık nerede yaşarsa yaşasın, içinde sessizce konuşmaya devam etti…

RUHUMUN BEDENİYLE KAVUŞMASINI BEKLEDİĞİM YER

Abdulvahab Mustafalı
Azerbaycan

Konya'ya ilk kez gelmiyordum. Ama önceki gelişlerim hep bir işin gölgesinde kalmıştı. Şehre uğramış ancak şehri duyamamış, gerçek anlamda görememiştim. Ama bu sefer farklıydı, bekleyen bir iş yoktu. Bu sefer gündemim, edebiyat, kitaplar, sükûnet, huzur; kısacası Konya'ydı. Bu kez sanki içimde taşıdığım bir özlemle, adını tam koyamadığım bir arayışla gelmiştim buraya. Ve şehir de bunu biliyordu sanki. İlk adımı attığım andan itibaren içimde bir yavaşlama başladı. Sanki birileri sesi kısmış, sanki bir an "slow motion" içine girmiştim. Dışarıdaki dünya olduğu gibi duruyordu ama ben ondan ayrılmıştım, kopmuştum, geride bırakmıştım. Bir Kızılderili atasözü vardır: İnsan bazen yavaşlamalıdır, çünkü bedenin vardığı yere ruh hemen yetişemez. Ben de Konya'ya varınca tam olarak bunu hissettim, o geldi aklıma orada. Bedenim çoktan buradaydı, ruhumun yetişmesini bekliyor gibiydim.

Bu beklemenin içinde öğrendim ki Konya insana kendini dayatmaz. Büyüktür, azametlidir bu memleket ama bu büyüklüğünü

seslendirmez, bu ağırlığını üstünüze koymaz. Orada taşıdığı yükü çoktan bırakmış, terki dünya olmanın da ötesine geçmiş bir sükûnet vardı sanki. Ben o sükûnetle karşılaştığımda içimdeki gürültünün ne kadar sesli olduğunu fark ettim. Şehir bana bir şey söylemeden sessizliğiyle yalnızca duruyordu. Asıl mesele de buydu zaten, ben o duruşun içinde kendimi duydum. Belki de uzun zamandır ilk defa.

O sükûnet beni yürümeye davet etti ve Anadolu'da yürümek bazen bir kitap okumak gibidir. Lakin o kitabın dili kelimeler değil, taş ve sessizliktir. Konya'da yürürken bir duvardaki oymaya takılıp kaldım. Kim yapmıştı bunu, ne zaman, hangi ruh hâliyle? O oymanın içinde süslemeli bir niyet vardı âdeta. O niyetin mahiyeti, güzeli kalıcı kılmaktan ziyade güzeli aramak için yapılmış olmasıydı zannımca. Bu şehirde estetik kendini göstermek için değil, var olduğu için var. Ve bu ayrım her şeyi değiştiriyor.

Tam bu farkı içimde taşırken ezan okundu ve Konya'nın o an başka bir atmosfere büründüğünü gördüm. Büyük şehirlerde ezan sesi bazen kalabalığa karışır, gürültünün içinde eriyip gider. Ama Konya'da duvarlara, taşlara, uzak sokaklara, ufka doğru uzanan ovaya kadar yayılır. O anı yaşarken insanlarla beraber şehrin kendisinin de bir zikre çağırıldığını hissettim. Sanki Konya yüzyıllardır bu sesle nefes alıp veriyor. O ses olmadan şehir eksik kalıyor, o ses geldiğinde şehir kendine dönüyor.

Şehir kendine döndüğünde ben de kendime dönmek istedim ve Hz. Mevlâna'nın huzuruna gittim. İçimde önceden büründüğüm bir duygu yoktu. Onu düşüncelerin insanı olarak tanıyordum. Hikmetli sözlerini günlük hayatta sık sık duymuştum, pek çok yorumunu dinlemiştim. Ama o sessizliğin içinde, bütün o bilginin yanı başında, tarif etmesi güç bir şey oldu. Fark ettim ki bilgiyle anlamak ayrı bir şeydir, ruhla idrak etmek ayrı. Vuslat kelimesini o güne kadar zihnimle anlamıştım, Konya'da ise ruhum bunu tanıdı. Şeb-i Arus'u o ana kadar yalnızca bir tören olarak biliyordum. Orada ise kavuşmanın insanın içinde hep hazır

beklediğini, yalnızca izin verilmesi gerektiğini anladım. Bu şehir o izni veriyor; sessizliğiyle, ağırbaşlılığıyla, üstünüze çöken o derin sükûnetiyle.

Ve bu izin içinde, şehirle aramda garip bir ayna ilişkisi kuruldu. Konya bana hiç yüksek sesle konuşmadı, nasihat etmedi, öğüt vermedi. Ama bazen bir şehir insanla en çok susarak konuşur. Dar bir sokakta yürürken, birinin penceresinden süzülen gün ışığına takılıp kalırken, uzaktaki ufku seyrederken hep aynı şeyi hissettim: Bu şehir bana beni anlatıyor. Aceleciğimi, içimdeki koşturmacayı, gürültüyü, taşıdığım yükü gösteriyor. Ama bunu azarlar gibi değil, sakin bir ayna tutar gibi yapıyor. Ayna ne yaparsa yapsın yargılamaz, yalnızca gösterir. Konya da bana yalnızca gösterdi.

O göstermenin sessizliğinde rüzgârı fark ettim. Rüzgâr bu şehirde ahenkli eser. O hafif uğultu başlangıçta önemsiz görünür fakat sonra anladım ki o ses içimde bir şeye dönüşüyor, bir yere yerleşiyor. Neyin hüzünlü sesine benziyor. Bu ses, göğsümün içinde bir yerden geliyor.

Buradan ayrılırken şehre ne bıraktığımı değil, şehrin bana ne verdiğini düşündüm. Turkuazı düşündüm, ne yoğun ne soluk, tam ortasında duran, ne bağıran ne susan bir renk. Konya bana o rengi verdi. Uzun zaman geçirmişim kalabalığın içinde, her şeyin üstüne üstüne geldiği o büyük boz renkli şehirde. Konya ise içimi o gürültüden arındırdı ve yerine huzuru koydu.

Ve ayrılırken dilimde çok eskiden duyduğum, anlamını yalnızca bildiğim bir söz kaldı: Bu da geçer yâ Hû. Ya yaşlılar söylerdi, ya hikâyelerin bir yerinde çıkardı karşıma. Ama Konya'da o cümle bana farklı geldi. Anladım ki teslimiyetin değil, özgürleşmenin sözüydü bu. Her hâlin geçeceğini bilmek, yükü azaltmanın ötesinde, yükün zaten hiçbir zaman bizim olmadığını anlamaktı. Biz burada emanetçiyiz, elimizdekiler emanet, zamanımız emanet, bu şehirden geçişimiz bile bir emanet. Konya bana bunu taşıyla, sessizliğiyle, ezanıyla ve o ahenkli rüzgârıyla söyledi.

Bazı şehirler yalnızca gezilir. Bazı şehirler hatırlanır. Konya ise insanı içine alır, bir süre tutar ve sonra iade eder. Ama iade ederken bir şey ekler. Kendi sesini ekler. Uzun zamandır duymadığın, kalabalığın içinde kaybettiğin, bazen var olup olmadığından şüphe ettiğin o iç sesi. Konya onu geri verir ve uğurlarken tren istasyonunda kulağına fısıltıyla: Bu da geçer yâ Hû der.

KONYA'DA ŞEMS-İ TEBRİZÎ'Yİ ARARKEN KENDİNİ BULAN ADAM

Adama Bamba
Fildişi Sahili

Konya demek, Hz. Mevlâna'nın hocası, yoldaşı ve onu ilahi aşka kavuşturan Şems-i Tebrizî ile buluştuğu mekân demek oldu hep benim için… Ben de tıpkı Hz. Mevlâna gibi bir gün hayatımı kökünden değiştirecek bir Şems-i Tebrizî ile karşılaşmak üzere Konya'ya gelmeyi hep düşledim… Sekiz Mayıs Cuma günü, İstanbul istikametinden Konya İstasyonu'na varan trenin yedinci vagonundan bu topraklara ayak bastım. Sırt çantamı omzuma vurup tekerlekli küçük bavulumu çekerek tren garından ayrıldım. Klasik veya klişe görünse de gerçekten bu şehrin kendine ait havası insana huzur veriyor. Yazarlık eğitimindeki bir hocanın dediği gibi bir şehri tanımak için, o şehrin insanın beş temel duyusuna; görme, işitme, dokunma, koklama ve tat alma duyularına nasıl hitap ettiğine dikkat etmek gerekir...

Tüm samimiyetimle söylemeliyim ki ben bu programa katılmaya karar verdiğimde, ilk başta bir yazarlık eğitimine katılmaktan çok İstanbul'un o yüksek tempolu yaşam sürecinin ruhuma işlediği

bunalıma karşı bir kaçış yolu olarak görmüştüm bu programı. Bu etkinlik, hayatımın öyle bir sayfasına denk geldi ki tek istediğim, o güne kadar uğruna ter döktüğüm her şeyi bırakıp gitmekti. Konya yolculuğu, ruhuma dar gelen bu cihana karşı alternatif bir mekân, zaman ve varoluşsal bir nefes oldu benim için… On üç Mayıs Çarşamba günü sabahı Konya'dan ayrılırken içimi buruklaştıran hislere kapıldım. Bir yandan kavuşmayı umduğum hâlde bulamadığım bir Şems-i Tebrizî'den ötürü hüzünlüydüm. Öbür yandan ise "Her Boydan" dergisinin bu programının, benliğimin derinliklerinden fışkırarak yükselen edebiyata karşı bir aşkın ve ışığın doğmasına vesile olmasıyla mesuttum. Öyle ki evvela kaçmayı arzuladığım İstanbul'uma bir an önce dönüp kalemime sarılarak hayata dair her şeyi kâğıda dökmek istedim. Evet, hayatımda ilk kez kararlılıkla, özgüvenle ve gururla "Ben yazar olmak istiyorum." diyebildim. Kalemimin ve hazinemin müsaade ettiği kadar, beni bu noktaya getiren süreci aşağıdaki, Konya'dan arkadaşım Sanaa'ya yazdığım mektuplardan anlayabilirsiniz.

"Sanaa'ya İlk Mektup"

Konya, 8 Mayıs 2026

Arkadaşım Sanaa… Bugün Konya'ya geldim. Hatırlarsan burada YTB'nin düzenleyeceği bir yazarlık akademisine katılacağımı söylemiştim. Bugünlerde aramızdaki iletişimin niteliği pek iyi sayılmaz, biliyorum. Öyle olmasa sana mektup yazmak yerine doğrudan telefondan arardım, bilirsin. Şu teknoloji çağında mektuplaşan kim kaldı ki. Zaten ben de bu mektubu sana göndermek üzere yazmıyorum. Sadece burada olup bitenleri sana anlatmak istedim. Bilirsin, sana bir şeyler anlatmaya bayılıyorum. Aslında program yarın başlayacakmış. Bugün katılımcılar karşılanıyor ve otel odalarına yerleştiriliyor. Hâlâ adını ezberleyemediğim çok lüks bir otele yerleştirildik. Önce Azerbaycanlı Nihat, ardından Angolalı Samuel'in gelmesiyle üç kişilik bir odaya yerleştik. Oda

arkadaşlarım iyi insanlara benziyorlar. Onlarla konuştukça herkesin birbirinden farklı ve kendine özgü bir tarzı olduğunu fark ediyorum.

Belki de program vesilesiyle bu arkadaşlar gibi nice güzel insanla tanışma fırsatım olur. Bugün zaten yazılacak pek bir şey yok. Hatırladığım kadarıyla sen de Konya'ya daha önce gelmiştin. Benim de Konya'ya ilk gelişim olmamasına rağmen, bu topraklara yeniden ayak bastığımda; havası, güneşi, kokusu ve sarı tonlu rengiyle sanki tüm şehir bana "Hoş geldin." dercesine içime bir ferahlık aşıladı. Trenden iner inmez şehir, sanki bana yabancı muamelesi yapmamaya kendini adamış gibiydi. Gelen geçen herkes rutinine devam ediyor, bize özel bir muamele yapan hiçbir bakışa rastlamıyordum. Birkaç dakikalık bekleyişin ardından güler yüzlü genç bir adam, Harun Bey, yanımıza geldi. Benimle beraber İstanbul'dan gelmiş, simalarını tanımadığım ve sayısını hatırlamadığım birkaç kişiyi otele götürmek üzere servis aracına bindirdi.

Akşam olunca otelin restoranında açık büfede akşam yemeğimizi yedik. Şimdiye kadar olan biten her şey, tam ihtiyacım olan o tatil duygusunu veriyor. Bir nebze de olsa İstanbul'un ruhuma işlediği o stresli ortamda değilim, elhamdülillah. Bu beş günlük seyahatin sonunda dinlenmiş bir hâlde, kendimle barışık ve hayatımda yepyeni bir sayfa açmış olarak İstanbul'a dönmek istiyorum. Belki de İstanbul'a geri dönmeden Anadolu'nun başka şehirlerini gezerim. Mesela Kahramanmaraş'a giderim, oradan Akdeniz'e, sonra Karadeniz'e… Ta ki kendimi bulana kadar. Belki de Konya'da, Hz. Mevlâna misali ben de hayatımı yüz seksen derecede değiştirecek Şems-i Tebrizî'me kavuşurum.

Nasıl olsa sana her akşam yazarım. Hoşça kal arkadaşım benim.

Sir A.B.

"Sanaa'ya Son Mektup"

Konya, 12 Mayıs 2026

Sevgili dostum Sanaa… Sanırım ilk mektubumu yazdıktan sonra her gün sana mektup yazacağıma dair söz verirken "inşallah" demediğim, yani Allah'ın izniyle yapacağımı söylemediğim için o günden bu yana hiçbir mektup yazamadım. Gerçi programın yoğun akışı beni tamamen içine çekerek yazmak için elde edebileceğim tüm vakitleri elimden aldı. Dürüst olmam gerekirse, kendi irademle bunun olmasına izin verdiğimi söylemeliyim.

Bugün salı. İstanbul sabahlarının aksine buradaki sabahlar apayrı. Biliyorum, İstanbul'da herkes bir telaş içinde. Kimisi işe, kimisi okula ulaşmaya çalışıyor ve ben o kalabalığı buradan da olsa gözümde canlandırabiliyorum. Avrupa Yakası'ndan Asya Yakası'na doğru giden o metrobüs duraklarındaki insan yığınlarının benzeri Marmaray istasyonlarında da yaşanıyordur. Hatta Üsküdar'dan Samandıra istikametine hareket eden M5 metrosunun vagonlarındaki o kalabalığı nasıl unutabilirim ki? Ne tuhaf ki burada öyle bir atmosfer sezemiyorum. Trafiği bile huzur verici desem yanlış olmaz.

Otelimizin hemen önünden bir tramvay hattı geçiyor. Odamızın penceresinden sabahın erken saatlerinden beri gelen geçen tramvayları, arabaları ve insanları izliyorum. Gerçekten bu şehrin, insanı büyüleyen yanı sakinliği olsa gerek.

Değerli Sanaa'm… Ben bugün Konya'nın fizikselliğinden ziyade, bu şehrin ev sahipliği yaptığı programın ruhuma aşıladığı güzelliklerden bahsetmek istedim. Bu sabah erken saatlerde kalktığımda oda arkadaşlarım uyurken, her zamanki gibi sabah namazımı

kıldım. Seccademin yanında bulunan aynaya yansıyan derin bir bakışa rastladım. Bir an kaçacağım korkusu geldi aklıma. Zira bugüne kadar, bir canavardan kaçar gibi hep o bakışlara yakalanmamak için bin türlü hileye başvurdum. Lakin bugün, yıllar sonra ilk kez o bakışlara yakalandığımda hiçbir şekilde gözümü kırpmaksızın oturduğum yerden o gözlerin ta içine bakakaldım. Odanın sessizliği içinde, etrafımdaki herkes uyurken; yarı aydınlık, yarı karanlık sabahın köründe yalnız ben ayaktaydım. Dışarıdan Konya'nın simgesi olan bütün kartallar el birliğiyle bu ana, bu ortama müdahale etmeye niyet etselerdi bile kuvvetleri yetmezdi. Ağızlarından çıkarabilecekleri kadar ses çıkarsalar da duyuramazlardı kendilerini...

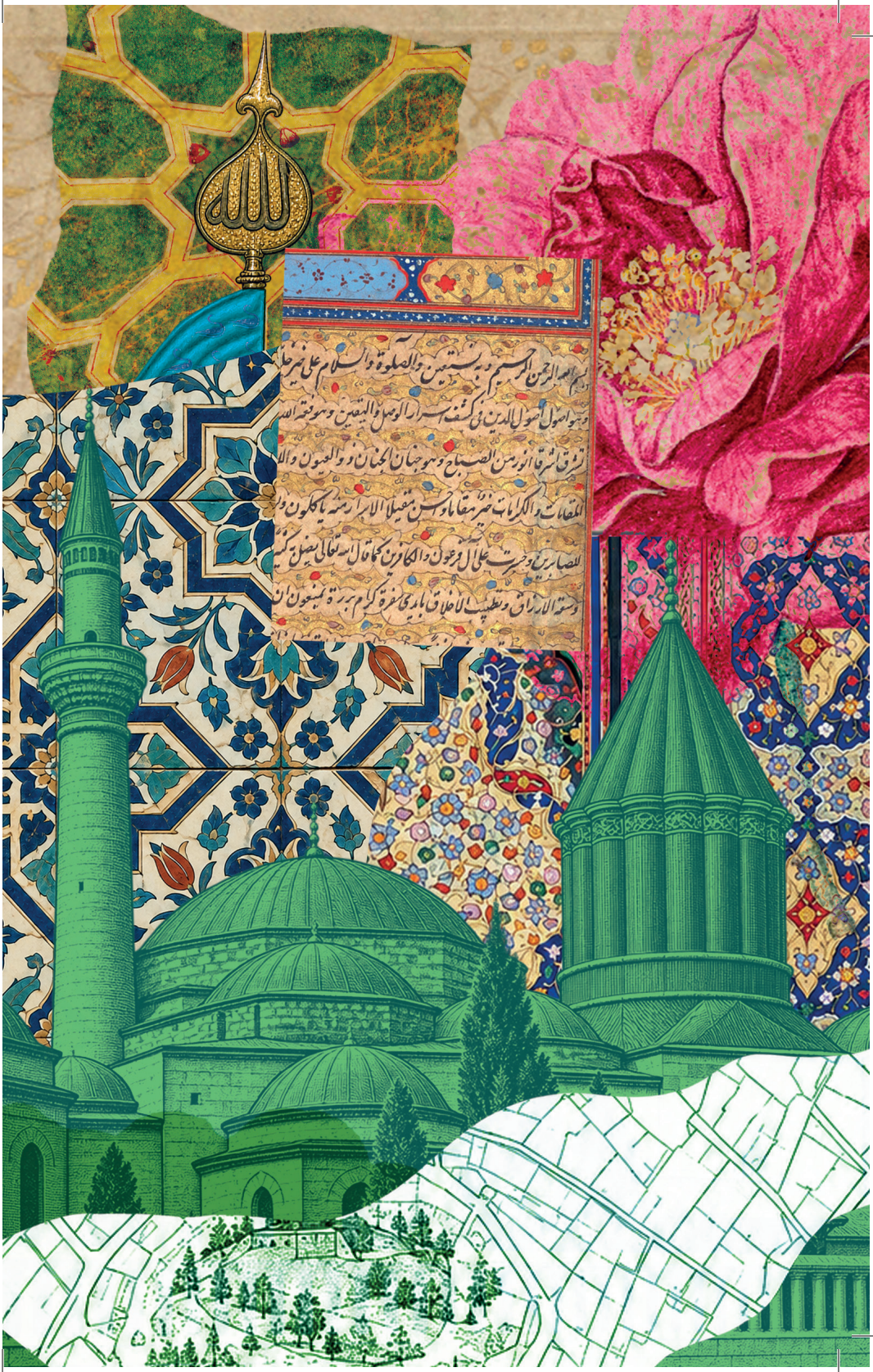
Güneşin doğma arefesinde seher vaktine işaret eden soğuk bir rüzgâr esiyordu. Zaten programımızın son günlerini yaşıyoruz ve çok şaşırtıcı bir şekilde ben dâhil hiç kimse eğitimin bitmesine sevinmiyordu. Ben ki ilk başta kaçamak olarak değerlendirdiğim bu etkinliğe o kadar alıştım ki nihayete ermesini kabul edemiyorum. Aslında cumartesi gününden bu yana tüm derslere eksiksiz katıldım ve inanılmaz derecede, her eğitimin sonunda sanki yıllardır kendi kendime sakladığım özelliklerimi keşfediyor, gittikçe kendime daha yakın oluyordum. Uzun zamandır yazarlığa dair korkularım ve kafamdaki tüm soru işaretleri bir bir yanıtlanıyordu. İnanır mısın, yazarlığa dair öyle bir ümitsizliğe düşmüştüm ki bir keresinde bir roman yazıp yayımlattıktan sonra, özgüvensizliğim yüzünden basımının derhâl durdurulmasını istemiştim ve öyle de olmuştu. Şimdi dönüp bakıyorum da eskiden beni heyecanlandıran yazarlık fikrinin yeniden doğduğunu görüyorum… Zaten şimdi elime kalem alıp odamızdaki masanın karşısındaki sandalyeye oturarak sana tüm bunları yazabiliyorsam, bu eğitimin sayesindedir. Eskiden olsa bunu yapacak ne enerjimin ne de gücümün olabileceğini hiç sanmıyorum...

Bu sabahki olaya dönecek olursam şunu söylemeliyim ki Konya dönüşünde Şems-i Tebrizî'mi bulamamış olabilirim. Lakin Konya, hayatımda ilk kez benliğimin en diplerinde gizlediğim hep

inandığım bir başyapıtı keşfetmeme vesile oldu. Zira o aynadaki gözlerle bakışırken, bir süre sonra o sessizliğin içinde dişlerimin arasından yolunu bulup dilimin ucundan şu söz yükseldi:

"Ben artık bir yazarım."

Sir A.B.

YOLUN KARŞINA ÇIKARDIKLARI

Aidana Baktybek Kyzy
Kırgızistan

Hayatın bazı anları vardır, insan onları yaşarken sıradan bir günün içinde olduğunu sanır. Sonradan dönüp baktığında ise o anın, görünmeyen bir el tarafından özenle yerleştirildiğini hisseder. Yıllardır görmediğiniz bir dostla hiç ummadığınız bir sokakta karşılaşmanız, çıkmaz sandığınız bir yolun ansızın önünüzde açılması ya da içinizden geçen bir düşüncenin birkaç dakika sonra bir başkasının dilinden dökülmesi gibi...

Dünya bu tür karşılaşmaları "tesadüf" diye adlandırır. Çünkü tesadüf, açıklaması kolay bir kelimedir; insanı düşünmeye zorlamaz. Oysa bazı karşılaşmalar vardır ki, rastlantı denilerek geçiştirilemeyecek kadar derin bir uyum taşır içinde. İşte o zaman insanın zihnine başka bir kelime gelir: tevafuk.

Tevafuk, birbirine uygun düşme hâlidir. Fakat bu kadar basit olsa, bu kavrama bu kadar anlam vermezdim büyük ihtimalle. Tevafuk, hayatın görünmez yerlerinde işleyen bir nizamın küçük işaretidir. Evrende hiçbir şeyin başıboş olmadığını, yaşananların yalnızca sebepler zincirinden ibaret bulunmadığını fısıldayan bir işarettir. İnsan, dönüp geriye baktığında hayatının önemli döne-

meçlerinin çoğunda bu işaretleri görmeye başlar. Bir dostlukta, bir ayrılıkta, kaçırılmış sandığı bir fırsatta yahut tam vaktinde açılan bir kapıda...

Bu işaretleri fark eden insan, zamanla başka bir hakikate daha yaklaşır: Hayatın dizginleri bütünüyle kendi ellerinde değildir. İşte burada tevekkül başlar.

Tevekkül, çoğu zaman yanlış anlaşıldığı gibi beklemek ya da vazgeçmek değildir. Bilakis, bütün gücüyle çalıştıktan sonra neticeyi kendi kudretinin dışındaki bir hikmete teslim etmektir. Tohumu toprağa bırakıp suyunu vermek, fakat baharı zorlamamaktır. Çünkü insan emeğinden sorumludur; mevsimlerden değil.

Belki de bu yüzden tevafuk ve tevekkül birbirinden ayrı düşünülemez. Tevekkül eden insan, karşılaştığı tevafukları daha kolay fark eder. Tevafuku gören insan da tevekkül etmeyi öğrenir. Biri yolun üzerindeki işaret taşıysa, diğeri o yolda yürümeyi mümkün kılan sükûnettir.

Benim Konya hikâyem de biraz böyle başladı.

Konya'ya gidişim, popüler tabirle söyleyecek olursam, üç ayrı "Konya macerasından" ibaretti. Üç farklı zaman, üç farklı sebep ve ilk bakışta üç ayrı rastlantı... Fakat yıllar sonra fark edecektim ki Konya, rastlantıların değil, tevafukların şehriydi. Belki de bu yüzden aynı zamanda tevekkülün de şehriydi; insanın hayatın büyük akışına boyun eğmeyi öğrendiği, yolcu olmayı kabullendiği bir şehir. Bazı şehirler haritada bir nokta olmaktan çok bir hâl, bir ruh durumu gibidir. İnsanın içine yerleşirler. Konya da benim için böyleydi.

İlk gelişimde zihnimde ne uçsuz bucaksız bir ovanın hayali vardı ne de şehir hakkında tekrar edilmekten anlamını yitirmiş klişeler. Ben şehirleri isimleriyle değil, bende bıraktıkları duygularla tanırım. Tren garından çıkıp şehrin içine karıştığım o ilk an, yüzüme çarpan şey bir rüzgâr değildi. Bir yavaşlıktı. Ankara'nın durmak bilmeyen telaşından mı, yoksa kendi içimde taşıdığım yorgunluktan mı bilmem; Konya beni hızlandırmadı. Aksine,

içimde koşup duran ne varsa elinden tutup bir kenara oturttu. Bin yıllık bir oturuşun, artık dünyayı şaşkınlıkla izlemeyen vakur bir bilgenin sükûnetiyle karşıladı beni.

"Buyur" dedi sanki.

Ben de geçip oturdum.

İnsan bir şehrin dilini hemen öğrenemiyor. Önce sesleri ayıklamak gerekiyor. Konya'da insanın avucunda kalan şey, geniş meydanlar ve ikindi sonralarının uzun sessizliği oluyor.

Şehir bana bir derviş gibi görünmedi. Daha çok, uzun bir ömür yaşamış, her şeyi görmüş ve artık yalnızca susarak konuşmayı tercih eden yaşlı bir dedeyi andırıyordu. Tramvay raylarının uzağına düşen eski sokaklarda, kerpiç kokulu gölgelerin altında dolaşırken ona içimden şu soruyu sordum:

"Bana ne söyleyeceksin?"

Her şeyden önce şehirler, taşlarından değil, insanlarından okunur. Benim için Konya da iki insanın yüzünde ve o yüzlerin ardındaki görünmez bağda anlam kazandı.

Yolum ilk kez 2019 yılında Aizat'ın vesilesiyle bu şehre düşmüştü. Geçtiğimiz aralık ayında ise aynı sokaklarda bu kez Aytan'ın rehberliğinde yürüyordum. İki farklı insan. İki farklı zaman. İki farklı hikâye.

Özellikle edebiyatın bana açtığı kapılar sayesinde bu şehre üçüncü kez geldim. İlginç olan şu ki, Aizat'ı kendi ülkemde, daha çocuk Aidana iken tanımıştım. Aytan'ı ise yıllar sonra, Türkiye'de, bugünkü Aidana olarak hayatıma dâhil ettim. Sonradan öğrendim ki bu iki insanın yolları, benden çok önce, tam da bu şehirde kesişmiş. Benim farklı zamanlarda ve farklı coğrafyalarda tanıdığım insanlar, aslında aynı hikâyenin satırlarında çoktan birbirlerine dokunmuşlar.

İşte o an durup düşündüm. Hayat bazen öyle ince düğümler atıyor ki insan onları çözmeye çalışırken daha da hayrete düşüyor.

Benim için Konya artık bir şehir değildi. İnsanların, hatıraların, ayrılıkların ve yeniden kavuşmaların birbirine bağlandığı görünmez bir düğüm noktasıydı. Dünya buna tesadüf diyebilirdi. Ama ben diyemiyordum. Çünkü tesadüf, bu kadar zarif olamazdı.

Bir masanın etrafında edilen iki kelamın, yıllar sonra başka bir şehirde yeniden karşınıza çıkması... Bir nisan yağmurunun altında beklerken kurulan dostluğun başka bir zamanda bambaşka kapılar açması... Bunlar rastgeleliğin değil, hayatın görünmeyen geometrisinin işaretleri gibiydi.

O günlerde bir hocamızın söylediği söz sık sık zihnimde yankılanıyordu:

"Edebiyat sahici dostluklar bırakır." Gerçekten de bırakıyordu.

Fakat her tevafuk insanı sonunda kendi acziyetine götürür. Konya'nın sonsuz gibi uzanan bozkırına bakarken bunu daha iyi anladım. Bozkır, acelecilerin coğrafyası değildir. Beklemeyi bilenlerin yurdudur. Tohumun, toprağın altında görünmeden büyüdüğüne inananların...

Dağların tez canlı kızı belki bunu yeni anlıyordu.

İnsan planlar yapar. Defterler doldurur. Yollar çizer. Fakat o yolda kiminle karşılaşacağını, hangi kapının açılacağını ya da hangi ayrılığın onu başka bir başlangıca hazırladığını bilemez. Tevekkül tam da burada başlar. Yolun beklenmedik şekilde kıvrıldığı yerde... Neticeden vazgeçmek değil, netice üzerindeki sahiplik iddiasından vazgeçmekte. Gelen her şeyin ardında göremediğimiz bir nakış bulunduğuna inanmakta.

Artık üçüncü ayrılık vakti geldiğinde cebimde hiçbir hatıra eşyası yoktu. Ne bir magnet ne de bir kartpostal... Ama yanımda götürdüğüm şey çok daha kıymetliydi.

Konya bana gözle görünenin ötesinde bir şey öğretti. Hayatın yalnızca görünen sebeplerden ibaret olmadığını, bazı yolların insanı bilmediği yerlere değil, olması gereken yerlere götürdüğünü gösterdi. Yanımda bir bozkır akşamının lacivert hüznünü, ufka

doğru uzanan sessizliği ve her planın üzerinde hüküm süren o büyük nizamın huzurunu götürdüm.

Ve arkaya baktığımda içimde şu cümle kaldı:

"Hayatına dokunan her güzellik bir tesadüf değildir. Bazıları tevafukun zarif bir tebessümü, bazıları duanın vakti gelmiş hâlidir. Sana düşen gayret etmek, tevekkül etmek ve nasibine saygı duyarak yürümektir. Çünkü vakti gelen, mutlaka yolunu bulur."

SIRR-I KONYA

Ali Fahd
Nijerya

Güneş ufka çekilirken ben de trene bindim. O battıkça Konya yaklaştı, Konya yaklaştıkça heyecan yerleşti. Âşıkların kıblesine, gönüllerin mültecâsına ayak basarken yüreğimde bir inşirah vardı. Ne getireceğini bilmediğim ama gelmesini bütün benliğimle istediğim türden... Trenden indim, etrafıma baktım, ovayı gördüm. Geniş, düz ve… sessiz. Ankara'nın telaşına alışmış gözlerim bu sessizliği ilk başta bir boşluk sandı. Hâlbuki şehir kendinden emindi. Ben değildim.

"Senin sırrın ne?" diye sordum Konya'ya.

Konya bir müddet sustu. Ardından beni Bilim Merkezi'ne götürdü. Türkiye'nin en büyüğü, dediler. İçeri girdim, planetaryumun devasa, karanlık kubbesinin altında durdum. Başımın üzerinde galaksiler dönüyordu. Beton ve metalden oluşan bir yapının içinde duruyordum. Bu kubbe "Gökyüzü nedir?" diye sormuyordu. "Yaratan ne demek istedi?" diye soruyordu. En azından ben öyle duydum. Bir köşede çocuklar güneş sisteminin maketinin etrafında dönüyordu. Gezegenler birbirini çekiyor, birbirini itiyor, ama denge bozulmuyor. Kim koydu bu düzeni buraya? Ve kim

öğretti bize bu soruyu sormayı?

Konya orada güldü. "İlmin de bir ibadet olduğunu hatırla!"

Orta Çağ Avrupa'sında bilim kiliseden kaçarak büyüdü. Galileo mahkûm edildi, Bruno yakıldı, Newton susturuldu. Anlayacağınız, onlar bilgiyi kurtarmak için ruhlarını ya rehin bıraktılar ya da teslim ettiler. Kilise ile teleskop arasında asırlarca süren bu savaşın faturasını hâlâ ödüyorlar. Elbette ki şimdi bilim var, ama anlam yok. Konya bu savaşı hiç yaşamadı. Çünkü burası tefekkürün ibadet sayıldığı bir coğrafya idi. Evreni anlamak, Yaratanı anlamaktı. Teleskopla göğe bakmak bir tür secdeydi. Mevlâna şiir yazdı, evet… Gönlüyle evreni okumadan yapamazdı. Sadreddin Konevî varlığın geometrisini çizdi. Konya medreselerinde matematik öğretilirken aynı avlunun öteki ucunda gönül terbiyesi de veriliyordu. Rasathaneler tekkelerin tam yanı başında yıldızları seyrediyordu. İlim ile irfan burada ikiz kardeşti; yediği içtiği ayrı gitmezdi. Biri diğerinin elini tutmadan yürümezdi, yürüse de tökezlerdi.

Mevlâna "Gel, ne olursan ol, yine gel" demişti ya! Bu bir nazarlık değildi, bir medeniyet davetiydi. Her millet ve boydan matematikçiler geldi, astronomlar geldi, hekimler geldi. Öyle ki, Moğol kılıcından kaçan bilginler buraya sığındı. Konya onları geri çevirmedi. Onları kucakladı, onlardan öğrendi ve onlara öğretti. Bu hoşgörü iklimi tasavvuf pınarından sızmıştı.

Çarşıdan geçerken esnafı izledim. Dükkânının önünde oturan yaşlı bir adam, alışveriş bitmeden müşterisiyle çay içti. Çayın ücreti konuşulmadan önce hâl hatır soruldu. Ahilik böyle bir şeydi işte. Ahi Evran ticareti ahlak üzerine inşa etti, çünkü para sadece bir geçim kaynağıydı. Rızkı veren Allah idi. Onların amacı insan ve insanlık idi. İnsan Yaradan›ın emanetiydi. Yaradan›dan ötürü yaratılanı severlerdi. Çıraklıktan ustalığa geçmek, bunun idrak edildiği bir seyr-i sülûk gibiydi. Tezgâh bir mihrap, emek bir zikirdi.

İlim gözün gördüğüdür, tasavvuf kalbin hissettiği... Gözsüz yol

bulunmaz, kalpsiz menzile varılmaz. Bir sonraki durağım yeşil kubbesiyle göz alan Mevlâna Türbesi oldu. Kimi ağlıyor kimi dua ediyordu. Bir konuşma işittim, tasavvufu sadece ruh terbiyesine indirgeyen… Düşündüm: "Sahiden bu kadarcık mı?" Eski sokakların birinin üzerinden serin bir rüzgâr esti. Sonra Konya cevap verdi: "Sen gelip gördün. Şimdi anlat!"

Belli ki bu verimli topraklarda yetişen sadece tahıl değildi. Üzerine tasavvuf ve hoşgörü ekildi, ondan ahlak yeşerdi, ahiler ahlakı suladı, ahlakın meyvesi ilim oldu. Bir tasavvuf medeniyeti işte böyle doğdu. İşte "Benim sırrım bu!" dedi Konya. "Hatırla, evlat! Hatırla!"

KONYA, YUMUŞAKÇA KONUŞAN ŞEHİR

Alpha Yaya Diallo
Gine

Konya'da, Anadolu'nun diğer eski şehirlerine benzeyen bir yer bulacağımı düşünüyordum: Sakin, muhafazakâr, tarih ve maneviyatla yüklü bir şehir. Daha oraya varmadan önce bile, adı zihnimde Mevlâna'nın hikâyelerini, uçsuz bucaksız sessiz ovaları ve gökyüzüyle konuşuyormuş gibi duran kubbeleri çağrıştırıyordu. Ancak şehre attığım ilk adımlardan itibaren, Konya'nın kendisini önceden bilinen imgelerle sınırlandırmaya izin vermeyeceğini anladım.

Beni ilk etkileyen şey sessizlik oldu. Ama bu boş ya da soğuk bir sessizlik değildi; aksine, içinde bir hayat taşıyan, neredeyse canlı bir sessizlikti. Sanki taşlardan, sokaklardan, insanların bakışlarından ve hatta caddelerden geçen rüzgârdan geliyordu. Konya'da zaman başka yerlerdeki gibi koşmuyordu; yavaş ve vakur bir şekilde ilerliyordu. Sanki yolculuğun varacağı yeri çoktan bilen

yaşlı bir adam gibi.

O gün gökyüzünü hatırlıyorum. Solgun, hafif sisliydi ve ışık, eski bir hatıra gibi binaların üzerine yumuşakça düşüyordu. Tramvaylar telaşsız bir şekilde geçiyor, insanlar ise beni şaşırtan bir sakinlikle yürüyordu. Kimse zamana karşı mücadele ediyor gibi görünmüyordu. Aksine, herkes onunla uyum içinde yaşıyor gibiydi.

İşte o anda şehri başka bir şekilde dinlemeye başladım. Konya kelimelerle konuşmuyordu. Duraklamalarıyla, akşamlarının yavaşlığıyla, akşam rüzgârına karışan ezan sesiyle konuşuyordu. Ve ben onu dinledikçe, uzun zamandır unuttuğum bir şeyi bana söylemeye çalıştığını hissettim.

Bir akşam, Mevlâna'nın türbesinin yakınlarında… Güneş binaların arkasında yavaşça kayboluyordu ve şehir sanki başka bir boyuta giriyordu. Sesler daha alçak, adımlar daha yavaş hâle geliyordu; sanki herkes görünmeyen bir şeye sessizce saygı gösteriyordu. İşte tam o anda Konya'nın gerçekten benimle konuştuğunu hissettim.

Ama insanların konuştuğu gibi değil. Net cümlelerle ve anında verilen cevaplarla değil. Daha çok yaşlı bir bilgenin konuşması gibiydi: Sessizliklerle, bakışlarla ve bekleyişlerle… Şehir sanki bana yavaşlamam gerektiğini söylüyordu. Uzun zamandır hayatım çok hızlı ilerliyordu. Dersler, sorumluluklar, gelecek kaygıları, durmadan peşinden koştuğum hayaller… Bütün bunlar zihnimi sürekli bir gürültüyle doldurmuştu. Ama Konya'da bu gürültü yavaş yavaş sönmeye başlamıştı.

Etrafımdaki insanlara bakıyordum. Bazıları sessizce oturuyor, bazıları sakin adımlarla yürüyordu; bazıları ise sadece akşamın gökyüzüne bakıyordu. Hiç kimse içinde bulunduğu anı terk etmek için acele ediyor gibi görünmüyordu. Bu huzurlu hâl beni derinden etkiliyordu. Birçok şehirde insanlar zamana yetişmeye çalışıyor gibidir ama Konya'da insanların zamanla birlikte yürümeyi öğrendiğini hissediyordum.

O anda şehir bana kendi ülkemden bir şeyi hatırlattı. Gine'nin bazı mahallelerinde, özellikle gün batımında, yaşlılar evlerin önüne oturur ve dünyayı sabırla seyrederler. Sanki hayatın aceleyle anlaşılmayacağını biliyorlarmış gibi. Konya'da da aynı sessiz bilgelikle karşılaşıyordum. Kültürler arasındaki mesafeye rağmen, bu iki dünyayı tuhaf bir yakınlık birleştiriyordu.

Sonra akşamın içinde ezan sesi yükseldi. Ses, sokaklardan yumuşakça geçerek içimde derin bir yere dokundu. Birkaç saniye boyunca bütün şehir aynı ritimde nefes alıyormuş gibi geldi bana. Artık Konya'ya sadece yabancı bir şehir olarak bakmıyordum. Onu, içimde unutulmuş bir parçayı ortaya çıkarabilen bir ayna gibi görüyordum.

Eski sokakların yakınında yürürken, bazı şehirlerin sadece içinde yaşanılan yerler olmadığını; aynı zamanda onları, o sokaklardan geçen insanların içinde de yaşadığını anladım. Konya, içsel bir varlığa dönüşmüştü. Kendi kalbimi daha iyi duyabilmem için sessiz kalmamı isteyen, ince bir ses gibi.

O gece, asıl yolculuğun belki de bir ülkeden başka bir ülkeye yapılan değil, insanı kendine götüren yolculuk olduğunu anladım.

Bazen Konya sokaklarında yürürken kendi ülkemi düşünürdüm. Dil, kültür ve manzara farklılıklarına rağmen, tanıdık bir insan sıcaklığı buluyordum. Bazen Konya, içimde taşıdığım Afrika şehirleriyle sessizce konuşuyormuş gibi geliyordu.

Konya'nın sakin akşamları, bizde güneş battıktan sonra zamanın yavaşladığı o anları da hatırlatıyordu. Sohbetler daha derinleşir, sessizlik daha çok saygı görür ve herkes kendine biraz daha yaklaşmış olur. Belki de bu yüzden bu şehirde kendimi hiç yabancı hissetmedim. Konya, içimde uzak hatıraları uyandırıyordu. Benim hikâyemin bir kısmını zaten biliyormuş gibi.

O anda, bazı şehirlerin kilometrelerce uzak olsalar bile, sadece kalbin ve hafızanın anlayabileceği gizli bir dile sahip olduklarını hissettim.

Konya'dan ayrıldığımda ise, bazı şehirlerin aslında geride kalmadığını anladım. Onlar hafızamızda, düşünme biçimimizde ve dünyaya bakış tarzımızda yaşamaya devam ediyordu. Yanımda sadece sokakların, camilerin ya da sessiz meydanların görüntülerini götürmüyordum. Daha çok, tarif etmesi zor bir içsel hissi, kalbin derinliklerine bırakılmış ince bir huzuru taşıyordum.

Konya bana sessizliğin değerini öğretmişti. Her şeyin hızlı aktığı ve herkesin bir diğerinden daha yüksek sesle konuşmaya çalıştığı bir çağda, bu şehir bana sessizliğin de bir bilgelik biçimi olabileceğini hatırlattı. Hakikatlerin ne gürültüde ne de acelede ortaya çıktığını, onu ancak insanın sonunda kendini dinlemeye razı olduğu sakin anlarda keşfedilebileceğini öğretti.

Ayrılık anında, önceki günlerde geçtiğim sokaklara son bir kez baktım. Sanki sadece bir şehri değil, tüm yolculuk boyunca bana eşlik etmiş içsel bir sesi de geride bırakıyordum. Konya bana kesin cevaplar vermemişti ama daha değerli bir şey sunmuştu: Aramaya, anlamaya ve dinlemeye devam etme isteğini.

Ve bugün bile bu şehri düşündüğümde, onun huzurlu akşamlarını, sakin gökyüzünü ve sokaklarının neredeyse ruhani yavaşlığını yeniden görür gibi oluyorum. O zaman anlıyorum ki bazı yolculuklar aslında hiç bitmez çünkü ruhumuzun başka türlü nefes almayı öğrendiği yerde, bizden bir parça her zaman kalır.

KONYA: SÜKÛNETİN ŞEHRİ, HUZURUN YURDU

Asma Hamdy Heder
Mısır

Şehirlerin insan üzerindeki etkisi aynı değildir. Kimi şehirler mimarileri, caddeleri ve çarşılarıyla hatırlanırken, kimileri hafızaya yerleşmeden önce kalpte yer edinir. Bazı şehirler vardır ki onları yalnızca coğrafya ya da tarih ile açıklamak mümkün değildir çünkü onlar mekân olmanın ötesine geçerek insanın ruhunda iz bırakan bir duyguya, unutulması güç bir manevî tecrübeye dönüşür. Konya da benim için bu şehirlerden biridir; sükûnetin şehri ve gönül huzurunun adresi.

Konya'ya adımımı ilk attığım andan itibaren farklı bir şehirle karşı karşıya olduğumu hissettim. Bu farklılık ne mimarisinden ne de geniş caddelerinden kaynaklanıyordu. Asıl farklılık, tarif edilmesi güç olan ve insanın içine işleyen o manevi atmosferde saklıydı. Bu şehirde huzur, ufukta yavaş yavaş yayılan sabah ışığı gibi insanın ruhuna süzülüyor; kalbi sessizce kuşatan bir güven ve dinginlik hissi bırakıyordu. Hatta zaman zaman kendimi, zi-

yaretçilerine eşsiz bir sükûnet sunan Medine-i Münevvere'nin manevi iklimini hatırlatan bir atmosfer içerisinde buluyordum. Bu duygu, insanı hem kendisine hem de Rabbine biraz daha yaklaştırıyordu.

Konya'da hayatın ritmi yavaşlar. Sanki zaman burada alışılmış telaşından sıyrılır ve insanı kendi iç dünyasına yönelmeye davet eder. Şehrin sakin sokakları, cemaatle dolup taşan camileri ve tarih kokan dar yolları, insanı gündelik hayatın gürültüsünden uzaklaştırarak tefekküre sevk eder. Bu şehirde insan kalbinin sesini daha iyi duyar; ruhunun derinliklerine daha rahat ulaşır.

Beni en çok etkileyen hususlardan biri ise ilk andan itibaren hissettiğim aidiyet duygusuydu. Konya'da hiçbir zaman kendimi yabancı hissetmedim. Büyük şehirlerde sıklıkla hissedilen o görünmez mesafe burada yoktu. Yaklaşık on yıldır İstanbul'da yaşamama rağmen, Konya bana daha önce tecrübe etmediğim bir aidiyet ve sahiplenilme hissi verdi. Daha ilk adımda beni kucakladı ve sanki uzun zamandır bu şehrin bir parçasıymışım gibi karşıladı. Orada bir kez daha anladım ki gurbet bazen yalnızca mesafelerden değil, insanların tavırlarından da doğar. Samimiyet, içtenlik ve güzel muamele de insanın gurbet duygusunu ortadan kaldırabilir.

Bu hissi Konya'nın insanlarında açıkça görmek mümkündü. Şehrin sakinlerinde içten bir nezaket, yardımlaşma ruhu, zarif bir iletişim biçimi ve gösterişten uzak bir olgunluk dikkat çekiyordu. Onlarla kurulan her temas, insanda güzel bir iz bırakıyor; ziyaretçiye kendisini yabancı değil, bu toplumun bir parçası gibi hissettiriyordu.

Bu duygu, Konya'nın tarihî camilerini ve dinî mekânlarını ziyaret ettikçe daha da derinleşiyordu. Çünkü Konya tarih boyunca hem bir yerleşim merkezi hem de ilmin, irfanın ve maneviyatın önemli merkezlerinden biri olmuştur. Tarihî camilerinin avlularında ve kadim yapılarının gölgesinde dolaşırken insan, geçmişin hâlâ yaşayan bir hatıra olarak şehirde varlığını sürdürdüğünü

hissediyor.

Sultan Selim Camii, Alaaddin Camii ve tarihî Alaaddin Tepesi gibi mekânlar, şehrin İslâmî ve kültürel hafızasını günümüze taşıyan önemli semboller olarak dikkat çekmektedir. Bu mekânlarda insan yüzyıllar boyunca bu topraklarda yaşanan ilmî ve manevî birikimin izlerini de hisseder.

Konya'yı farklı kılan bir diğer özellik ise maneviyatın yalnızca belirli mekânlarda değil, bulunduğum her yerde hissedilmesiydi. Minarelerden yükselen ezan sesleri, camileri dolduran cemaatler ve sokaklara sinmiş vakur atmosfer, sanki sükûneti şehrin ayrılmaz bir parçası hâline getirmişti. Bu nedenle Konya, insanı düşünmeye, kendisiyle yüzleşmeye ve iç huzurunu yeniden keşfetmeye davet eden açık bir maneviyat iklimidir.

Ancak Konya'nın üzerimde bıraktığı etki sadece bu manevî duygularla sınırlı kalmadı. Hayatımın en anlamlı tecrübelerinden birine de ev sahipliği yaptı. Her Boydan dergisinin yedinci sayısının tanıtım programına ve 2. Her Boydan Yazarlık Akademisi kapsamında gerçekleştirilen derslere katılma fırsatı buldum. Türkiye'de öğrenim gören ve otuzdan fazla ülkeden öğrencinin bir araya geldiği bu program, kültürel çeşitliliğin ve ortak ideallerin en güzel örneklerinden biriydi.

Farklı ülkelerden gelen öğrencilerin oluşturduğu bu zengin ortamda konuşmamı yapmak üzere kürsüye çıktığımda, daha önce pek az hissettiğim bir iç huzur ve güven duygusuyla karşılaştım. Kelimeler zihnime büyük bir kolaylıkla geliyor, düşüncelerim kendiliğinden şekilleniyordu. Sanki Konya'nın ruhu bana kendi dinginliğinden bir pay veriyordu.

Ne heyecan hissediyordum ne de tereddüt. Aksine, ilmin, yazının ve kültürün taşıdığı anlamın farkında olmanın verdiği derin bir güven içimi kaplamıştı.

O anlarda bir kez daha anladım ki bilgi yalnızca öğrenilen ve biriktirilen verilerden ibaret değildir. Bilgi aynı zamanda bir sorumluluk, bir mesaj ve insanlar arasında köprü kuran bir değer-

dir. Gerçek kültür, farklı coğrafyalardan gelen insanları ortak bir anlayış ve saygı zemini üzerinde buluşturabilmektir.

Bu sebeple Konya benim için yaşadığım bu tecrübenin şekillenmesinde aktif bir rol oynadı. Bana düşüncelerimi daha açık ifade edebilme imkânı veren bir huzur, kendime güvenmemi sağlayan bir cesaret ve yürüdüğüm yolun anlamını daha derinden kavramama yardımcı olan bir farkındalık kazandırdı.

Konya bana çok şey öğretti. Her şeyden önce huzurun sorumluluklardan kaçmakta değil, onları gönül rahatlığıyla yerine getirmekte olduğunu gösterdi. Sükûnetin bir zayıflık değil, aksine insana doğruyu görebilme gücü veren bir kuvvet olduğunu öğretti. Aynı zamanda bana uzun yıllar hafızamda yaşayacak tefekkür ve iç muhasebe anları armağan etti.

Bu nedenle Konya benim için zihnimde ve gönlümde sükûnet, ilim ve yakîn ile özdeşleşmiş bir şehir olarak yaşamaya devam edecektir. Kendime biraz daha yaklaştığım, hedeflerime ve ideallerime daha güçlü bir inançla bağlandığım bir şehir…

Ve biliyorum ki hatırası bana her zaman şu hakikati hatırlatacaktır: En güzel yolculuklar, bizi bir şehirden başka bir şehre götüren yolculuklar değildir. Asıl güzel yolculuklar, insanı kendi içine götüren; onu daha bilinçli, daha olgun, daha huzurlu ve daha derin bir insan hâline getiren yolculuklardır.

EY KONYA

Azza Youssef
Mısır

Konya, ey Konya! Oraya ilk gidişim bir yıl önceydi. O zaman tam Ramazan ayının ortasındaydı. Arkadaşlarla, "Haydi Konya'ya gidelim, orucumuzu orada, Mevlâna'nın şehrinde, açalım." dedik. Alaaddin Tepesi ve Kelebek Vadisi gibi yerlerde gezdim.

Şimdi ise yazarlık akademisi vesilesiyle geldim Konya'ya. Bu defa göreceğim yeni bir şey olmadığını sandım. Meğerse ilk ziyaretimde hiçbir şey görmemişim. Konya normal bir şehir değil. Cana yakınlık ve huzur veriyor. İnsana güzellik katan özellikleriyle tanınan bir şehir Konya. Binalar, pazarlar, surlar, sokaklar cansız yapılar... Ama bir de bu şehrin bir ruhu var.

Bu son gelişimde burada bir hafta kadar kaldım. Hem derslere hem gezilere katıldım. Eğlenceli vakit geçirdim. Derslerimiz verimli, faydalıydı. Hocalarımızın bakış açıları çeşit çeşit oldukları için eşyalara farklı pencereden bakmamızı sağladılar. Bulunduğum ortam dolayısıyla da şanslıydım. Farklı ülkelerden, farklı tarihî ve kültürel arka planlı genç yazarlarla bir araya gelmek beni

etkileyerek ruhuma ruhlar kattı. Onlarla yaptığım sohbetler zihnimde onlarca yeni düşüncenin doğmasına neden oldu.

Fakat tüm bunların ötesinde, insanı asıl etkileyen şey şehrin kendisiydi. Ah Konya ah! Sözler önünde aciz kalır. Bu şehirde ne medeniyetler vardı. Osmanlı İmparatorluğu ve Selçuklu Devleti... Birbirleriyle selamlaşıp kucaklaşıyorlar.

Sanki şehre girince başka bir zamana gidilmiş gibi hissediliyor. Sokaklarında dolaşırken insan bazen bugünde değilmiş gibi sanıyor. Sanki şehrinin kapısında zaman aleti varmış da oradan geçip Yunus Emre ruhunu, Şems-i Tebrizî ile Mevlâna nefesini bu şehre vermiş. Bu nefes insanların yüzüne de yansımış hâliyle.

Konya'dan döndükten sonra anladım ki bazı şehirler gezilir, bazıları ise insanın ruhuna yerleşir. Konya da ikinci türdendi. Çünkü orada yalnızca sokaklarda dolaşmadım, tarihin huzurun ve insan ruhun içinde yürüdüm.

Belki bir gün Konya'ya tekrar gitmek nasip olur yine.

Bu defa orada bıraktığım ruhumla buluşmaya ve kalbimdeki izini nakşeden bu şehirle kucaklaşmaya gideceğim.

GEÇMİŞİ ARARKEN KONYA'YI BULMAK

Bahiyya Boultif
Cezayir

Konya'ya doğru yola çıkarken zihnimde bugünün şehri değil, başka bir Konya vardı. Çocukluğumdan beri okuduğum tarih kitaplarının sayfalarında yaşayan Selçuklu başkenti... Bu yüzden yol boyunca yalnızca bir şehre değil, geçmişe doğru gittiğimi düşünüyordum. Belki de içimde küçük bir çocuk hâlâ inanıyordu, bir gün o eski kapıların açılacağına ve karşısına yüzyıllar öncesinden gelen bir Konya çıkacağına...

Fakat şehre vardığımda beni hayalimdeki Konya karşılamadı. Karşımda, geniş caddeler, modern binalar ve bugünün insanları vardı. Otobüsten inip sokaklarda ilerlerken ilk hissettiğim şey şaşkınlıktı. Yıllardır zihnimde taşıdığım şehir ile karşımdaki şehir birbirine benzemiyordu. O an anladım ki bazı şehirler yalnızca mekânlardan ibaret cansız bir varlık değildir, onlar insanın içinde de yaşarlar. Ben de yıllarca kendi içimde bir Konya taşımıştım. Bu hayal kırıklığı uzun sürmedi. Çünkü Konya bana ses-

sizce yaklaşarak sanki şöyle dedi: "Her zamanın kendi yüzü vardır. Aradığın şehir geçmişte kaldı, ama onun ruhu hâlâ burada."

İşte o andan sonra eski Konya'yı binalarda aramayı bıraktım. Onun yerine şehrin sessizliğini dinlemeye başladım. Bu sessizlik bana kendi şehrim Sivas'ı hatırlattı. Kalabalığın ve gürültünün arasında kaybolmaya alışan insan için bu sessizlik sıradan değildi. Sanki şehir acele etmiyor, kimseyi acele ettirmiyordu. Zaman burada daha yavaş akıyor gibiydi.

Mevlâna'nın bulunduğu yere girdiğimde ise içimde başka bir kapı açıldı. O an hissettiğim şey yalnızca hayranlık değildi, derin bir hürmet ve özlemdi. Sanki zaman geriye doğru akıyor, beni yüzyıllar öncesine çağırıyordu. Bir anlığına, Mevlâna'nın yaşadığı dönemde bulunmayı, onun sohbet halkasında oturmayı ve söylediklerini kendi sesinden dinlemeyi istedim. Bunun mümkün olmadığını biliyordum, ama bazı mekânlar insana geçmişi yalnızca düşündürmez, onu hissettirir.

Konya beni karşısına alıp uzun uzun konuşmadı. Öğüt vermedi, sesini yükseltmedi. Bir bilge gibi sessiz kaldı. Fakat bazen en derin sözler sessizliğin içindedir. Ben de bu şehirde, geçmişi olduğu gibi geri getiremeyeceğimi ama onun izlerini bugünün içinde hissedebileceğimi öğrendim.

Şehirden ayrılırken aradığım Selçuklu başkentini bulmuş değildim. Lakin bundan daha değerli bir şey bulmuştum. Konya bana geçmişe duyduğum özlemi değil, geçmişle bugünü birlikte taşımanın mümkün olduğunu öğretmişti.

Bugün geriye dönüp baktığımda Konya'dan aklımda kalan ilk şey ne bir bina ne bir sokak ne de bir hatıradır. Bende kalan şey, o şehrin sessizliğidir. Çünkü Konya giderken bana hiçbir eşya vermedi, ama içime yerleşen bir huzur ve sükûnet emanet etti.

OLDUĞU GİBİ SEVEBİLMELİYİZ

Batoul Bakour
Cezayir-Suriye

Kulağa hüzünlü gelebilir ama hayat tam da böyle bir şey.
Hep aramaktayız.
Hep koşmaktayız.
Gözümüz hep yolculuklarda.
Ayaklarımız ise hep yollarda.

Bu da üzücü gelir fakat, tutku da böyle bir şey…
Hep uğraşmaktayız.
Hep heyecanlanmaktayız.
Ellerimiz hep uzanmış.
Ve zihnimiz hep oyalanmış.

Dünya bugün bize sürekli geride kaldığımızı fısıldıyor ve hissettiriyor. Koşmazsak bir şeyleri kaçıracağımıza ikna etmeye çalışıyor. Sanki hayat bize hiç uğramayacakmış gibi geliyor.

Uzun bir süre ben de koştum...

Durmadan.

Dinlenmeden.

Önümde ne varsa ona ulaşmaya çalışarak.

Ve hep geç kalmışım gibi hissederek...

Ama Konya bana yavaşlamanın da hayatın bir parçası olduğunu hatırlattı. Yavaşlamak, vazgeçmek demek değildir. Sükûnet, ölmek demek değildir. Aksine, ne yaptığını bilerek ve iyi niyetle yürümektir. Ve güzellik, her zaman gürültülü olmak zorunda değildir. Konya'nın dinginliği, yavaşlığı, huzuru ve dışarıda olup bitenlere aldırmayışı bana, bizim de bazen yavaşlamamız gerektiğini hatırlattı.

Derin bir nefes almak. Etrafımıza alışmadan bakabilmek. Koşarken çoğu zaman fark etmediğimiz ayrıntıları görebilmek. Ve ne kadar küçük olursa olsun Allah'ın bize verdiği nimetler için şükretmek ve minnettar olmak. Ve onları sıradanlaştırmamak. Hayatın her anını fark ederek hissedebilmeliyiz. Her zaman dengede kalabilmeliyiz.

Ne sonu gelmeyen bir koşunun içinde kaybolmalı ne de hareketsizliğe teslim olmalıyız. Koşarken de durabilmeliyiz. Dururken de yürüyebilmeliyiz.

Ve hayatı olduğu gibi kabul edebilmeliyiz. Hızıyla da, yavaşlığıyla da. Büyük anlarıyla da, küçük ayrıntılarıyla da. Sıcağıyla da, soğuğuyla da. Bazen tutkuyla, bazen de huzurla...

Hepsini olduğu gibi sevebilmeliyiz. Ve her anın kendi güzelliğini görebilmeliyiz.

KONYA, NEDEN DEĞİŞİYORSUN?

Benjamin Aganze Marhegane
Demokratik Kongo Cumhuriyeti

Bugün iki yıl oldu. Koskoca iki yıldır, günbegün, hafta hafta, ay ay Konya'da yaşıyorum. Konya'ya gelmeden önce, peşimi hiç bırakmayan bir soru vardı. Bu soru, geçmişini işaret eden büyük ustalar hakkında kitaplar okuyarak zamanımı büyük ölçüde harcamış olmama rağmen sürekli aklımdaydı. Konya'yı, bilgeliğin ve değerlerin diyarı olarak anlatanların anlatılarında kendimi duyduğum gibi, bugün minarelerde de kendimi fark ettim. Ama yine de Konya'nın sokaklarında yürürken bu soru bana yeniden sızladı:

"Konya, neden değişiyorsun?"

Uzun bir bekleyişten sonra sevgimi, bir sevgiliyi özleyen ya da uzun yıllar arandıktan sonra yeniden karşılaşılan eski bir tanıdık gibi sana bakıyordum. Senin yüzün, sana gelmeden önce sen konuşulduğunda zaten bana tanıdık geliyordu. Düşlerimde, Demokratik Kongolu ülkemden bakınca, seni görebiliyordum; nazik halkını, eski ve yeni karışımı güzel binalarını, caddelerini,

parklarını, üniversitelerini… Sessizliğini, huzurunu ve özellikle maneviyatını hissedebiliyordum. Camilerini de görebilir, ezan sesini de işitebilirdim. Etli ekmeğin tadını çıkarabiliyordum. Ama tüm bunlara rağmen, senin topraklarında taşıdığın şey farklı görünüyordu.

Sana sordum.

Birçok bilgini, çokça dervişi, birçok gezgini ağırlayan sen, neden böyle hızla değişiyorsun? Sen, geçmiş, şimdi ve gelecek için umudun ve kültürüne, ruhsal geleneğine derin bağlı bir şehrin simgesiydin. O hâlde bugün neden dünya akımlarını takip ediyorsun?

Konya sessiz kaldı.

Bir süre boyunca, bir yandan şehrin merkezinden (Alaaddin İstasyonu) Selçuk Üniversitesi'ne giden tramvayların çıkaran gürültüleri, öğrencileri taşıyan otobüsler, üretim fabrikaları, müşterileri arayan restoran çalışanları konuşmaya başlarken; öte yandan camilerin ezan sesinin uyumlu melodisi, ibadet edenlerin adımlarıyla camiye doğru hareketi, parkların ve sokak aralarının sessizliği yavaşça bu rekabeti devralmaya başladı. Böyle bir karışıklık içinde aklıma pek çok soru geldi: Belki Konya'ya dolambaçlı gittim. Belki Konya'ya soruyu doğru dürüst sormadım. Belki biraz daha beklemeliyim. Belki Konya'nın yaşadığını kendi kendime anlamalıyım.

Tüm bu soruların ardından doğrudan, net ve doğru bir cevap çıktı: "Beni durup beklememi mi istiyorsun?"

Evet, bu cevap beni çok şaşırttı.

"Ben canlı bir şehir değil miyim? Yaşayan bir şehir zaman içinde sabit kalabilir mi? En eski ağaçlar bile her mevsim değişirler. Yaşlarını ya da yenilerini karşılaştırmazlar. Ama yine de ağaçtırlar. Büyüyebilirler, gelişebilirler, bazen yapraklarını, dallarını ve meyvelerini kaybedebilirler; ama hepsi aynı tür ağaç olarak kalır. Hayatın özleri değişmeden kalır."

Bu bilgece cevap sonrası bile sormaya devam ettim:

"O hâlde seni bu kadar hızlı değişime iten nedir? Zaman mı? Modernleşme mi? Yabancı kültür mü? Peki ya geleneklerin ne olur? Mirasın ne olur? Şöhretini yapan değerler ne olur?"

Konya gülümser gibi oldu.

"Sen daha çok dış görünüşlere, giysilere bakarsın. Ben ise içyüze bakarım. Her dönemin kendi etkilerini, baştan çıkarmalarını ve dönüşümlerini getirdiği açık. Ve ben bunun için hiçbir şey yapamam. Böyle hep oldu. İşte hayatın doğası bu. Önceden ben böyle değildim.

Evet, çok değiştim!

Evet, çok değiştim!

Evet, çok değiştim!

Bak beni yaşayan halkıma, sokaklarına, binalarına, parklarına; her yıl beni ziyaret eden insanların sayısına; bak gördüğünü her şeyi bak, çok değiştiğimi göreceksin. Ama bu değişim düşmanım değildir. Unutmak daha çok düşmandır."

O anda daha yavaş yürümeye başladım.

Etrafımda Konya'nın farklı göründüğünü anladım. Konya'nın haklı olduğunu gördüm. Eski ile yeni dünya, hafızayla şimdi arasında Konya yoluna devam ediyordu. Ama ayrılmadan önce ona son bir sorum vardı.

"Peki senden neyi hatırlamalıyım?"

Bu seferki yanıtı anında çıktı.

"Değişimi kayıp ya da dönüşümle ve unutmayla karıştırma; çünkü bir şehir değiştiği için ölmez. Ama bir şehir, ne olduğunu unuttuğu an ölür. Tarihini, köklerini, değerlerini ve geleneklerini unuttuğu zaman ölür."

Sözlerimizden sonra Konya'ya bir söz verdim.

Senin topraklarından ayrıldığımda hiçbir şey götürmeyeceğim. Güzel meydanlarındaki fotoğraflar veya topraklarında üretilmiş

hiçbir nesne. Bugün cevap olan bir soru olan sadakat: köklerine bağlı kalmak, zamanı durdurmak değildir; kökünden geldiğin yeri unutmadan ileriye doğru yürümeye devam etmektir.

SUFİLERİN TOPRAĞINDA SESSİZ BİR DİYALOG

Cheridya Rajwa
Endonezya

O an her şey bir anda değişti. Otobüsten indim ve ayaklarımı Konya'nın o tarihî topraklarına bastım. Sanki 13. yüzyıla açılan bir zaman tüneliydi; geçmişe geri dönebilecekmişim gibi hissettim. Konya'nın bana fısıldadığını ve beni kendi içine, o kadim geçmişe doğru çektiğini duyumsadım.

Adımlarım beni Mevlâna Türbesi'ne götürdü. O gün, zaman makinesinin gerçekten var olduğuna inandığım andı. Attığım her adım titreşiyor, 13. yüzyıldan gelen bir yankıya dönüşüyordu. Türbenin o manevi atmosferinde, sanki Mevlâna'nın o eşsiz şiirlerini kaleme aldığı anı görür gibiydim.

Öylesine büyülenmiştim ki, kelimeler boğazımda düğümlendi; konuşamadım. İçimden şöyle seslendim: "Ey Konya! Söyle bana, bu duvarlar hâlâ Mevlâna'nın kaleminden dökülen o titreşimleri saklıyor mu? Bugün soluduğum bu hava, o büyük şairin şiirlerini

dize dize işlerken teneffüs ettiği havayla aynı mıdır?" O an, bu sorular zihnimden akıp giderken, şehrin bana zaman ve aşk üzerine bir ders veren bilge bir hoca olduğunu hissettim.

Türbe binasına, yani bir zamanlar dervişlerin çile çektiği o eski dergâha baktığımda, kendi kendime derin derin düşündüm: "Burada kimler yaşadı? Benim şu an yürüdüğüm bu yollardan kimler geçti?" Benim için Konya artık sadece bir şehir değil, bir öğretmendi. O bana, hepimizin bu dünyadan gelip geçen birer yolcu olduğumuzu öğretti. Ve anladım ki, bir gün bizlerin de ayak izleri, bu kadim şehrin hafızasında saklı kalan tarihin bir parçası olacak.

BİR PENCEREDEN KONYA

Ela Melendi
Suriye

Konya'ya gelirken zihnimde bir şehir vardı ama doğrusu onunla ilgili çok büyük beklentilerim yoktu. Üstelik yoğun bir yazarlık akademisine gelmiştik. Şehri uzun uzun gezmeye, sokaklarında kaybolmaya pek fırsatımız da olmayacaktı.

Ama Konya bana hiç yabancı değildi. Toprağına adımımı attığım ilk anda içime tuhaf bir huzur dolmuştu. Bunun sebebi Mevlâna'yı, Yunus Emre'yi ve bu topraklardan geçmiş nice insanı önceden tanıyor oluşum olabilir. Ya da bazı insanlarla tanışmadan önce onları tanıyor gibi olursunuz ya hani bazı şehirler de işte böyledir. Konya'nın kokusunu tarif etmem gerekirse, onu eski kitapların kokusuna benzetirdim. Hani yıllardır bir kütüphanenin köşesinde kalmış kitaplar vardır; sayfaları sararmış, mürekkebi zamana karışmış, içinde nice insanın izini taşıyan. Onları açtığınızda burnunuza sadece eskimiş kâğıt kokusu gelmez. Yıllar, ha-

tıralar ve satırların arasına sinmiş bir bilgelik de gelir. O koku insanda merak uyandırır; kitabın içine biraz daha girmek, bir sayfa daha çevirmek istersiniz. Sayfalar ilerledikçe de insan kendini yeni düşüncelerin, yeni ufukların ve daha önce fark etmediği anlamların içinde bulur. Konya da bana böyle hissettirdi. İlk bakışta sade görünen, fakat içine girdikçe kat kat açılan; her köşesinde insanı biraz daha derine çağıran eski ve bilge bir kitap gibi.

İlk gün, otelden ders alanına giderken hafif tatlı bir rüzgâr yüzüme çarpıyordu. Ders alanına girdiğimde farklı ülkelerden, farklı kültürlerden birçok arkadaşla tanıştım. Her biri başka bir hikâyeden çıkıp gelmişti. Kendimi şanslı hissettim ne de olsa insanın her zaman böyle zengin bir ortamda bulunma fırsatı olmuyor. O gün Celal Hoca'nın anlattıkları öyle sıradan cümleler değildi bana göre. Hani bazı sözler insanın kulağına girer, bazıları zihnine, bazılarıysa doğrudan insanın kalbine yerleşir ya. Bu sözler ise bana hafif tokat yemiş gibi hissettirdi. Uyandıran bir tokattı. Ruha da akla da aynı anda değen türden.

Şehir benimle en derin konuşmasını Çatalhöyük'te yaptı. Oradaki örnek evlerin içine girdiğimde çok küçük alanlar gördüm. Fakat garip bir şekilde bunalmadım. Aksine içimin genişlediğini hissettim. Bir süre durup kendimi izlemek istedim. Düşüncelerimi, duygularımı yokladım. Küçük bir pencere vardı oradan uzun uzun gökyüzünü seyrettim. Bir yanında masmavi bir açıklık, diğer yanında koyu bulutlar vardı. Uçsuz bucaksız yeryüzüne baktım. İlginç olan şuydu: O küçücük pencerelerden gördüklerim, bazen büyük pencerelerden gördüklerimden daha fazlaydı. O an şunu düşündüm:

İnsan hayata da pencerelerden bakıyor. Fakat asıl mesele pencerenin büyüklüğü ya da küçüklüğü değil; insanın o pencerenin ardında gördüğüne verdiği anlam ve içinden nasıl bakmak istediğiyle ilgili. Belki ben oraya görmeyi niyet ederek gitmiştim. Niyet de insanın gözlerine başka gözler ekler. Sonra yağmur başladı. Islak toprağın kokusu yükseldi. Küçük damlaların yüzüme

düşerken annemden öğrendiğim ve her yağmurda yapmaya çalıştığım şeyi yaptım, dua ettim. Başımı kaldırıp gökyüzüne baktım. Üstümde mavi ve gri tonlarla dolu arada güneş ışıltılarının göründüğü bir gökyüzü, ayaklarımın altında ise yağmur kokusunu içine çekmiş yemyeşil ova. Kendimi bir tablonun içinde yürüyormuş gibi hissettim. Kokusunu alıyor, rüzgârını hissediyor, içine giriyordum. O efsunlu tablonun sanatçısına hayran olmamak mümkün değildi. Bu tarz manzaralar gözü besler, zihni açar ve duyguları tazeler.

Mevlâna Türbesi'ne gittiğimizde yürürken rastladığım, gözümün gördüğü çoğu yazıyı okumaya çalıştım. Duvarlardaki birçok kalem işi tezhibi ve daha birçok iç içe geçmiş sanatları inceledim. Her motif, insanın dünyadaki karmaşasından sonsuzluğa açılan ince bir yolu anlatıyor gibiydi. Tekrar eden desenler, "Her şey değişir ama Hak bâkidir." der gibi duruyordu. Bütün o ihtişamın içinde insan, kendi küçüklüğünü daha da fark eder. Ama en çok Rabbine olan yakınlığını... Bence bu sanatların asıl amacı bak demek değildir; dur, yavaşla, gör ve özüne dön demektir. Mevlâna da bize sürekli bunu hatırlatmıyor mu? Konya bu noktada insana hizmet eden bir şehirdir bence. Büyük ve kalabalık olsa da insanın durmasına, yavaşlamasına ve özüne dönmesine yardım eden bir şehirdir.

Mevlâna Türbesi'nden çıkarken bir hediyelik dükkânında kısa bir sohbet etme fırsatımız oldu. O konuşma Konyalı birisiyle ilk sohbetimdi. Dükkân sahibi Anadolu'nun o tanıdık sorularını sordu bize:

"Nerelisiniz? Nereden geldiniz?" Sonra neden geldiğimizi sorunca, yazarlık akademisi için geldik, dedik. Bir an durdu. Kıyafetini düzeltti. Eli göğsüne gitti ve "Eyvallah, hoş geldiniz efendim." dedi. Bu küçük sohbet, Konya'ya dair fikirlerimi daha da netleştirdi. Çünkü o küçük dükkânda, yazıya, düşünceye ve insandaki manevi tarafı besleyen şeylere verilen değeri hissettim.

Ben bu şehirden bir hediyelik eşya, bir fotoğraf ya da bir hatıra-

dan ziyade küçük pencereler sayesinde tazelediğim bakış açılarını ve Konya'nın huzurlu atmosferinin verdiği yavaşlama isteğini yanıma alarak döndüm. Ayrıca Konya'nın bana hissettirdiği duygular her ne kadar karmaşık olsa da o hisleri yaşayabilmek ve derinden hissedebilmek benim için ayrı bir şükür sebebi oldu.

HALEP'TEN KONYA'YA-BİR ŞEHİRDEN BİR ŞEHRE

Esma Sendi
Suriye

I. İlk Adım

Seni aradığımı bilmiyordum.

Ayağım toprağına ilk değdiğinde garip bir şey oldu: Tanıdım seni. Hiç görmediğim biri gibi değil, uzun zaman önce vedalaştığım biri gibi. Şaşkınlık değildi bu; daha derinden gelen, daha az açıklanabilir bir şeydi. İsmini koymadan da gelir bazı duygular.

Hava soğuktu. Tramvay durağında bir adam simit satıyordu, seyyar tezgâhının üzerinde simit halkaları birbirinin üstüne yığılmıştı. Buharlanan nefesiyle bağırıyordu ama kimse durmuyordu. Ben durdum. Bir tane aldım. Isısı ellerime geçti ve o an Konya ilk kez bana dokundu. Kelimeleriyle değil, sıcaklığıyla.

Halep'te de böyle sabahlar vardı. Ama bunu düşünmek istemedim henüz.

II. Sesin Nasıl Çıkıyor?

Konya, sen kelimelerle konuşmuyorsun.

Taşlarla konuşuyorsun. Asırlardır aynı sokağı seyreden, yağmur da görmüş don da, ama yerinden kımıldamamış taşlarla. Bir şey söylemek zorunda hissetmeden var olan taşlarla.

Gerçek sesini akşam ezanında duydum. Durdum kaldırımda. Adım atmak istemedim. Müezzinin sesi şehrin içinden geliyordu; tek bir minareden değil, her taştan, her çatıdan, her eski kapı pervazından aynı anda yükseliyordu sanki. O ses bitti, ama içimde devam etti. Hâlâ ediyor.

Ve o sessizlikte -tam da orada- Halep aklıma düştü.

Her zaman böyle olur. Bir şeyin güzelliğine tam yenik düştüğünde, kaybettiğin şey daha keskin çıkar içeriden.

III. Halep Burada Bir Yerde

Senin sokaklarında Halep'i aramak için çıkmadım. Ama buldu beni.

Bir taşın duruşunda. Dar bir sokaktan süzülen akşam ışığında. İki bina arasındaki o ince gölgede. Halep böyle yerlerde saklı; büyük anlatılarda değil, gözden kaçan ayrıntılarda.

Ama senden farklıydı Halep.

Halep konuşurdu bağırırcasına, coşkuyla, sesi birbirine karışmış insanlarla. Çarşısında bir uğultu vardı ve tüm bu gürültünün içinde bir sıcaklık… Sen buradasın, burada olmak güzel, demek isteyen bir sıcaklık.

Şimdi o ses yok. Halep sustu, kendisi seçmedi bu suskunluğu, susturuldu.

Ve işte bu yüzden sana baktığımda içim hem genişliyor hem sıkışıyor, Konya. Sende Halep'in olabileceklerini görüyorum. Yüzyıllar geçse de direnebilecek olanı, zamanın içinden kırılmadan çıkabilecek olanı. Bu hem güzel hem de acı veriyor.

Taşlar konuşur ama yalnızca dinleyene.

IV. Ona Gittiğimde

Mevlâna'nın türbesine giderken kendimi hazırlamaya çalıştım. Nasıl davranmalıyım, ne hissetmeliyim, ne düşünmeliyim, hepsini önceden planlamak istedim.

Ama kapıdan girince düşüncelerim dağıldı.

Kalabalıktı içerisi. Farklı dillerden sesler, farklı kıyafetler, farklı yüzler. Ama hepsinde ortak bir şey vardı: Bir şeyi bırakmaya gelmiş olmak. Konuşulmayan ama hissedilen o ortak ağırlık. Ben de bir şeyler getirmiştim yanımda, ne olduğunu tam bilmeden.

O yeşil kubbenin altında dururken gözlerim doldu. Beklemiyordum bunu. Kendimi tutmaya çalıştım, neden ağlıyorum ki, ne var burada, anlat bakalım dedim içimden. Ama içim cevap vermedi. Sadece dolmaya devam etti.

Sonra düşündüm: Mevlâna da yabancıydı bir zamanlar. Belh'ten çıktı, Nişabur'dan geçti, Şam'dan geçti -Halep'in komşusu Şam'dan- ve buraya geldi. Kaldı. Konya onu bırakmadı, o da Konya'yı bırakmadı. Yabancılık, yurt olmayı engellemedi. Aksine, belki yurt olmanın en derin hâlini öğretti ona.

Bu düşünce içimde bir şeyi çözdü. Ne olduğunu tarif edemiyorum, ama türbeden çıkarken girerkenki kadar ağır değildim.

Belki her yolculuk, aslında bize yurdu öğretmek için vardır.

V. Sokaklarında Kaybolurum

Konya'nın sokaklarında kaybolmak, şehrin seni reddetmesi değil; içine almasıdır.

Bir köşeyi döndüm, başka bir köşeye çıktım. Nerede olduğumu bilmiyordum. Telefonu çıkardım, bir baktım, cebime koydum ve yürümeye devam ettim. Haritasız. Bu şehirde haritayla dolaşmak bir şeyleri kaçırmak gibi geldi bana; sokaklarının bir mantığı var ama bu mantık adreslerle anlaşılmıyor.

Küçük bir çay ocağının önünden geçerken yaşlı bir adam gördüm. Tek başına oturuyordu. Elindeki bardağı tutmuş, gözleri uzaktaydı, ama uzağa bakışı huzursuz değildi, oturmuş, düşünüyor, acele etmiyordu. Sanki zamanla barışık birinin bakışıydı.

O yüze baktım. Ve birden içim gerildi.

Dedemin yüzü. Veda edemeden gittiğim Halepli dedemin yüzü. Aynı değildi elbette. Yüz hatları ve teni farklıydı. Ama o oturuş, o bakış, o ellerin bardağı tutma biçimi… Aynıydı işte.

Durdum. Adım atamadım.

Adam başını çevirdi, baktı bana. Gülümsedi, sormadan, beklemeden. Ben de güldüm. Gözlerim doldu ama ağlamadım. İçimde bir yerde bir şey kapandı. Ağır değil, yumuşak bir kapanış. Sanki bir şeye sonunda izin vermiştim.

O gün Konya bana bir şey ikram etti. Buna ne denir bilmiyorum. Ama o adamın gülümsemesini hiç bırakmayacağım.

Son: Sesini Yanımda Götürüyorum

Konya'dan ayrılmadan önce bir kez daha sokaklara çıktım. Sabah erkendi. Esnaf kepenk açıyordu, tramvay raylar üzerinde ilerliyor, metal sesi taşlara çarpıyordu. Bir fırından ekmek kokusu ya-

yılıyordu; taze, sıcak ve güzel.

Durdum ve düşündüm: Bu şehir, güne her sabah böyle başlıyor. Ben olmadan da. Ben gitmeden önce de böyleydi, gittikten sonra da böyle olacak. Bu durum beni üzmedi, tam tersine, rahatlattı. Devam eden bir şeye tanıklık etmek ne güzel.

Senden ne aldım?

Ağır şeylerin taşınabileceğini gördüm. Yabancılığın yurt olmayı engellemediğini anladım. Dedemin yüzünü umulmadık bir yerde buldum. Ve kendi sesimi duydum. Gürültünün içinde değil. Sesin durduğu yerde.

"Bazı şehirler geçilir. Bazı şehirlerin ise içinden çıkılmaz, çünkü onlar sizin içinize girmişlerdir zaten."

KONYA'NIN BENİ SUSTURDUĞU YER

Faroukou Mintoiba
Togo

"Gel, kim olursan ol." dedi bana... Nereden geldiğimi, hangi dili konuştuğumu veya inançlarımın ne olduğunu sormadan. Derin bir nezaket atmosferiyle her kaldırım taşına sinmiş o ünlü sözleri bana tekrar fısıldadı:

"Gel, gel, kim olursan ol, yine de gel… ister kâfir ister Mecusi, ister puta tapan ol, yine de gel; başımızın üstünde yerin var. Bizim dergâhımız umutsuzluk yeri değildir. Tövbeni yüz kere bozmuş olsan da yine gel."

İşte Konya, beni böyle buyur etmiş. Bana bu şekilde hitap ederek tüm engelleri yıktı. Kendi topraklarında her insanın kutsal bir misafir olduğunu anlamamı sağlarcasına kapılarını böyle açtı bana. Her şehrin kendine özgü bir ritmi, eşiğinden geçen herkesi kendine çeken görünmez bir nabzı vardır. O mayıs ayında Konya'ya bu yolculuğu planlarken, tarih ile karşılaşmayı, onunla hasbihal etmeyi bekliyordum. Yani Konya'nın Tanpınar

tarafından bize tanıtıldığı gibi: Taşa kazınmış ve havada fısıldanan şehrin ikili tarihini... Mevlâna'nın göksel şiirini ve halk folklorunun dünyevi melankolisini. Ben de işte bu ikiliği (eski sultanların ihtişamı ile gündelik hayatın şiiri) arasındaki bağı içselleştirmeye koşuyordum.

Meğerse bilge şehirler, kendilerini bu kadar kolay açığa vurmazlarmış. Konya beni gürültü veya ihtişamla etkilemeye çalışmadı; bana nazik ve ısrarlı bir sükûnete davet yoluyla seslenmeyi seçti.

Bu şehirle sabah konuşmalarım temel ritüelim hâline geldi. Her sabah, otelin cam terasında oturup, tramvayın raylar üzerinde hipnotik bir düzenlilikle gidip gelmesini izlerdim. Dışarıda dünya hareketliydi, insanlar günlerine telaşla başlıyordu. Ama yerden yüksekte, asılı duran o camın ardında, kendimi yavaşlarken buldum.

Konya kulağıma fısıldayarak bana modern günlük yaşamını şöyle gösterdi: "Hareketi gözlemle ancak kendi hayatının sakin gözlemcisi olarak kalmayı unutma. Merkezini bul." Geleceğe doğru ilerleme ve zamana bağlı kalma arasındaki bu ikilik, şehirdeki her adımımı yönlendirdi.

Konya Bilim Merkezi'nde şehir; bilim ve bilginin net ve titiz sesiyle bana seslendi. İnsan zihninin geleceği aramak, anlamak ve haritalamak için yaratıldığını hatırlattı. Sonra, şehir merkezinin Arnavut kaldırımlı sokaklarında daha samimi bir yürüyüş sırasında atmosfer değişti. Konya'da olmanın, "Bozkır ufkunda bir serapla karşılaşmak, yaklaştıkça büyüyen bir tarih vaadi olarak" tanımlanmasının sebebini adım atıkça anlıyordum. Sokaklarında yürürken, Tanpınar'ın tanıttığı bu Konya'yı yeniden keşfetmek istedim: Zamanın durmadığı, aksine içselleştiği, Selçuklu camilerinin sade taşlarında ve payandalarında donup kaldığı, İstanbul yahut Bursa'nın dışa dönük parlaklığından uzak bu şehri…

Meydandaki dükkânlarında hediyeliklere göz gezdirirken, el yapımı objelere dokunurken, Mevlâna Müzesi'nin yakınlarında açılmaya başlayan ilk mayıs güllerinin kokusunu içime çekerken,

bakışlarla karşılaştım. Orada, o kısa ama yoğun geçişte, şehrin sesi daha da sarmalayıcı, neredeyse mistik bir hâle büründü. Gerçi hiçbir şey talep etmedi; yalnızca varlığını cömertçe sundu: "Her şey döner, ama merkez sabit kalır." dedi. Rumi'nin manevi iklimine yaklaştıkça, şehir bana semazen metaforuyla seslendi ve o muazzam dinginliğinin sırrını şu sözlerle fısıldadı: "Dünya değişir, hayat huzursuzdur, imparatorluklar yükselir ve çöker. Fakat bu dünyevi bağlardan sıyrılışın ve semanın ortasında, sabit bir nokta vardır." Konya, bu sarsılmaz hakikati kalbime fısıldayarak ekledi: "Kendi merkezini bul. Bırak dünya etrafında dönsün dursun; ama sen kalbini gerçek ve değişmez olana bağlı tut."

Yine de şehrin bana öğrettiği bu içsel denge kayıtsızlığa bir davet değildi. Gerçeğe odaklanmak, aynı zamanda dünyanın adaletsizliklerinden nasıl etkilenileceğini bilmek anlamına da gelir. Bu gerçek, kentin bir başka yerini gezerken, bakışlarım beklenmedik bir manzaraya takıldığında, aniden aklıma geldi.

Bir parkın ortasında, kanatları bir daha gökyüzünü aramayacak, iniş takımları yere sıkıca sabitlenmiş bir uçak. Sadece bir metal parçası olmaktan uzak, Filistin bayraklarının renkleriyle süslenmiş, yanlarında sessiz bir çığlık gibi, Gazze'nin adı kazınmıştı.

Bugünkü dünyamızın bağlamında, bu görüntü beni derinden etkiledi. Bir uçak, uçmak, insanları birleştirmek, sınırları aşmak ve özgürlüğü sembolize etmek için yapılır. Gökyüzü elinden alınmış ve insanlık tarafından tutsak edilmiş bir toprağa ithaf edilen ve onun adını taşıyan bu uçağı yerde öylece çakılı görmek, Konya'nın bana dünyanın acısını fısıldama şekliydi. Bu bilge şehir, geçmişine kapanık bir şekilde yaşamıyor; zamanın dramalarının ritmiyle titreşiyordu.

O anda Konya, görünmez bir halkın sesi oldu. Bana, otel terasında geliştirmeyi öğrettiği sessizliğin kayıtsızlık olmaması gerektiğini bir kez daha da hatırlatmış oldu. O gün, o parkta, Konya kendi caddelerini Gazze'nin yaralı sokaklarıyla diyaloğa sokarak bana insanlığın tek bir beden olduğunu hatırlattı. Binlerce kilo-

metre uzaktaki bir üyesi ızdırap çektiğinde, tüm Anadolu yas tutar ve bu sembolü taşır. O uçak havada uçmuyordu, ama vicdanları bir yolculuğa davet ediyordu. Bu durum bana, kalbi hakikate bağlı tutmanın, adalet ve dayanışmanın yankısının içimde kaybolmasına izin vermemek anlamına geldiğini hatırlatıyordu. Bu vesilesiyle, Konya bana kalbimdeki sabit noktanın insan pusulası gibi bir deniz feneri olması gerektiğini öğretti.

Bu insani pusula, kendine sadık kalabilmek için bazen geri adım atıp insanlık tarihine tüm genişliğiyle bakmak mecburiyetini sunar insana. Sanki Konya, beni günümüzün yakıcı yaralarıyla yüzleştirdikten sonra; modern sınırların ve çatışmaların henüz var olmadığı o ortak insanlığımızın kökenini, özünü göstermek istedi bana.

Ve en büyük sırrını, merkezden uzaklaşarak, Çatalhöyük'e yaptığımız bir gezi sırasında, açıkladı. Bu ıssız yerde, dünyanın eski insan yerleşimlerinden birinin kalıntılarıyla karşı karşıya kaldığımda, sessizlik mutlak bir hâle büründü. Gerçi boş bir sessizlik değildi, binlerce yıllık varoluşun, hayallerin ve tozun ağırlığıyla dolu bir sessizlikti. Zamanın bu enginliği karşısında, modern hayatlarımızın karmaşası kayboldu. Çatalhöyük, şehrin beni gereksiz acelelerimden arındırdığı bir anaydı. Ve bozkır rüzgârının nefesiyle bana şöyle dedi: "Sen, Dünya tarihinin sadece bir göz kırpmasısın. Neden bu kadar hızlı koşuyorsun?"

Konya'dan ayrılırken, bir şehri geri bırakıyor olmamın ziyadesinde, bilge bir yaşlı ruhla sohbet etmiş gibi hissettim. Ve o zaman anladım ki Konya'nın gerçek ihtişamı, paylaşılan bir fincan çayın sadeliğinde, Selçuklu kapısının saf geometrisinde ve en önemlisi de halkının onurunda yatmaktadır. Şehirden ayrılırken bavulum elbette birkaç hatıra hediyesiyle doluydu ama ellerim başka bir tür hediye taşıyordu. Konya bana sessizliğini ve genişletilmiş zaman algısını sundu. Bana zaman zaman oturup tramvayın geçişini izlemeyi bilmek şartıyla, insanın ruhunu kaybetmeden modernite ve bilimin içinde yolculuk edebileceğini öğretti.

Bu vesilesiyle ve deneyimlerimden, Konya'nın tozlu harabelerden oluşan basit bir yer olmaktan çok daha fazlası olduğunu anlamış oldum. "Bozkırın çocuğu, ta kendisi" olan bu şehir, mütevazı, gizemli ve esrarengiz bir güzelliğe ev sahipliği yapıyor. Nitekim hasbihâllerimiz sırasında sık sık bana "Güzellik, sadeliğin içinde gizlidir." cümlesini tekrarlayıp durdu.

Ve gezilerim boyunca, kalışımı da şekillendiren zengin keşifler sırasında, bu gerçek, tekrar eden bir tema gibi sürekli aklıma geldi. Dolayısıyla, Konya'ya seyahat etmek, sadece Selçuklu anıtlarını ziyaret etmek değil; Tanpınar'ın anlattığı, "ateş gibi bir hisle şehrin iç dünyasına dalmayı kabul etmek ya da sonsuza dek ona yabancı kalma riskini göze almak" deyimindeki anlatılmak isteneni derinden hissettim. Çünkü Konya, yanıp sönen göz kamaştırıcı neon ışıkları veya yüzeysel lüksün şehri değildi. Daha eski, daha otantik bir dil konuşmayı tercih ediyordu: Kutsal toprakların, turkuaz taşların ve eski derviş tiyatrolarının oyma ahşaplarının dili…

Belki de Konya'nın en büyük sırrı budur: Bize sadece kendi hikâyesini anlatmakla kalmaz, aynı zamanda ruhumuzun özünü yeniden keşfetmeye ihtiyaç duyduğu her an dönebileceğimiz manevi bir sığınak olur. Zira onun dilinde, "Maneviyat kuru bir çilecilik değildir; o bir çiçeklenmedir." Tıpkı mayıs ayının gülleri gibi, kalbimizi açıp etrafımızı o güzel kokuyla doldurmamızı buyurur.

İşte bu yüzden şehrin surlarından uzaklaşırken, bu mistik ruhun bana geleceğe dair değerli bir emanet bırakırcasına, son bir öğüt fısıldadığını hissettim: "Sessizliğimden birazını yanına alıp götür, dünyanın karmaşası çok ağırlaştığında gözlerini kapat ve beni tekrar dinle."

RUHUM BU ŞEHİRDE

Fatma Shaker Abdelfattah Elsayed
Mısır

Konya'ya ilk adımımı attığımda zihnimde bir şehirden çok, zamana yenilmeyen bir huzur limanı vardı. O hafta, Konya, bin yıllık bir oturuşun asil zarafetiyle bizi karşıladı. Çünkü bir şehirle kurduğumuz ilişki, aslında basit bir gezi değildi; o, konuşan, hatırlayan, bizi çağıran ve bize kendi iç sesimizi duyuran canlı bir varlıkla kurulan bir bağdı. Konya çağırdı, biz geldik; o "buyurun" dedi, biz de "belki" diyerek ruhumuzu onun avucuna bıraktık. Ayağımı bu toprağa bastığım an, şehrin sadece bir mekân değil, nefes alan bir varlık olduğunu hissettim.

Konya'nın sokaklarında kaybolmak, benim için yoldan çıkmak değil, kendime giden yolu bulmaktı. O tarih kokan sokaklarda yürürken kimi zaman Mevlâna'nın çağrısını duyar gibi oldum, kimi zaman bir dervişin sessizliğinde kendi huzurumu aradım. Bir gün sokakların labirentinde yönümü şaşırınca, Konyalı bir amca sadece yolu göstermekle kalmadı, adımlarını benim adımlarıma uydurdu. O an anladım ki bu şehirde kimse yabancı değil; Mevlâna'nın "Gel." daveti yalnızca yüzyıllar öncesinin bir sesi de-

ğil, bugün hâlâ sokaklarda yankılanan bir şefkat nefesi. O amcanın nezaketi bana şehrin sadece taştan ve binadan ibaret olmadığını, her köşesinin yaşayan bir kalp taşıdığını öğretti. İnsanların bu kadar yardımsever ve içten olması, sanki şehrin damarlarına işlemiş bir nezaketti.

Dünyanın dört bir yanından gelen bizler, o hafta Konya'da yalnızca bir eğitim için bulunmadık; bu kadim şehrin ruhunda kendi özümüzü aradık. Konya, Şam'ın hüznüyle Bakü'nün sıcaklığını birleştiren, Gazze'nin duasını Kudüs'ün metanetiyle harmanlayan, Mısır'ın kadim ruhunu da bir hatıra gibi bağrında saklayan bir aynaydı. Benim gibi bir Mısırlı için Konya sokaklarında dolaşmak, sanki Kahire'nin bir sokağında kendi insanıma rastlamak gibiydi. Farklı dilleri, farklı coğrafyaları tek bir gönül dilinde buluşturan bu şehir, bize bir anne şefkatiyle yaklaştı. Hiçbirimiz kendimizi yabancı hissetmedik çünkü burada herkes, Mevlâna'nın çatısı altında bir yol arkadaşıydı.

Bir gün taksiye bindiğimde, şoförün radyosundan yükselen hüzünlü bir türkünün dizeleri, içimde kapalı kalmış bir kapıyı araladı. O an, Neşet Ertaş'ın, Musa Eroğlu'nun sesinde yaşayan o kadim Türkiye'nin hâlâ bu şehirde nefes aldığını hissettim. Konya'da insanlar modern dünyanın gürültüsünden çok, o nostaljik, şiirsel, ruhu arındıran türkülerin huzurunda yaşıyor. Türkülerin hüzünlü ve derin sesi şehrin dokusuna öyle sinmiş ki, insan kendini zamandan kopmuş, hep özlediğimiz o eski güzel günlere dönmüş gibi hissediyor. Sanki Konya, o eski ruhu türkülerle bugüne taşıyan bir köprü gibiydi.

Tattığım her lezzet tarihin bir izini taşıyordu, her lokma bu toprağın cömertliğini anlatan bir hikâyeydi. Ama Konya'nın asıl lezzeti insanındaydı; özellikle o ak saçlı bilgeler... Yüzlerindeki her çizgi bir tecrübenin, bir ömrün özetiydi. Ruhumdaki fırtınalara bir merhem gibi dokundular; sessizce, yalnızca bakışlarıyla bana, "Buradasın ve güvendesin." dediler. Bu yaşlılar Konya'nın unutulmaz hatıralarıydı; onlara baktıkça kendi şehrimi, kendi insanımı,

ailemi hatırladım. Tanpınar'ın dediği gibi, "Mazi daima mevcuttur; kendimiz olarak yaşayabilmek için onunla her an hesaplaşmaya ve anlaşmaya mecburuz."

Şimdi bu şehirden ayrılırken yanımda yalnızca hatıralar değil, Konya›nın bana armağan ettiği o derin sessizlik de var. Konya bana kendi sesimi duymayı öğretti; beni önce kendine, sonra kendi hakikatime götürdü. Artık biliyorum; ne zaman kendimden uzaklaşsam Konya'nın o dervişane sükûnetinde kendime döneceğim. Konya beni bana getirdi…

GECİKMİŞ BİR KAVUŞMANIN SABIR DURAKLARI

Gulsanam Ussenova
Kazakistan

Bazı şehirlere gitmek için sadece bilet almak yetmez. O şehrin sizi çağırması, niyetinizi tartması gerekir. Benim Konya ile olan randevum, kaçırdığım bir uçağın o tuhaf boşluğuyla şekillenmeye başladı. Gökyüzünden hızla inmek yerine, toprağın üzerinden ağır ağır, tam on iki saat boyunca süzülerek gitmem gerekmişti. Şehir bana, ona daha varmadan ilk dersini verdi: "Sabret, yolun kendisi varılacak yerden daha kıymetlidir."

On iki saatlik o otobüs yolculuğu, uykusuzlukla değil, bir bekleyişin heyecanıyla doluydu. Yorulmuştuk ama sabahın sekizinde akademi kapısından içeri girdiğimizde, Konya bizi bin yıllık o vakur zarafetiyle buyur etti. Şehir bizi hızlandırmadı, aksine yavaşlattı ve kendi derin zamanının içine çekti. Yorulmamıza rağmen ilk sabah hissettiğimiz o dirilik, belki de şehrin bize sunduğu ilk ikramdı.

Akademi günleri boyunca Konya bazen bir öğretmen, bazen de dilsiz bir bilge gibi eşlik etti bize. Mevlâna'nın huzurunda o meş-

hur sessizliği dinlerken, Çatalhöyük'ün tozlu yollarında insanlığın en eski hafızasına dokunurken aslında hep kendi iç sesimizi arıyorduk. Oradaki sessizlik sadece sesin yokluğu değil, anlatıldığı gibi zamana ve mekâna hükmeden bir hâldi. Şehir, o suskun bilge yüzüyle karşıma dikilip bana iç sesimi dinlemeyi ikram etti. Dışarıdaki dünyanın hızı ve benim o hıza yetişme çabam, bu türbenin manevi görkemi karşısında anlamını yitirdi. Konya orada benimle hâl diliyle konuştu. Sanki uykusuz geçen o uzun yolun tüm yorgunluğunu, bu derin sessizliğin içine gömmem için beni oraya çağırmıştı şehir. Kurulan o güzel dostluklar üzerinden bizimle konuştu, sanki bizi birbirimize emanet etmek için o uçağı kaçırtmış gibiydi.

Yeni arkadaşlarımla kaldığım o son birkaç saatte, trenin kalkışına az kala Alaaddin Tepesi'ne çıktık. Şehre yukarıdan bakarken, çarşının kalabalığında kaybolurken anladım ki Konya bizi sadece ağırlamadı, bizi bize anlattı. Çarşının içindeki o uğultu bile aslında derin bir sessizliğin parçasıydı.

Şehirden ayrılırken yanımda sadece hatıralar değil, bir "vazgeçmeme" duygusu götürüyorum. Konya bana şunu söyledi: "Bazen yolu kaçırmak, menzile daha doğru varmaktır." O uçağı kaçırmasaydım, belki de bu şehri ve bu dostlukları bu kadar derinden hissedemeyecektim. Şehir beni kabul etti, beni önce kendisine, sonra da bana getirdi.

BİR ŞEHİR, BİR YOLCULUK

Lamiaa Abulhamd Elsayed Mehanni
Mısır

Üç yıl boyunca Konya'da yaşadım. Bu süre her ne kadar kısa görünse de Konya'yı ikinci memleketim, kişiliğimin bir parçasının şekillendiği ikinci yuvam olarak görüyorum. Bu şehirde kimi zaman hüzünlü, kimi zaman mutlu günler yaşadım; unutulmaz hatıralar biriktirdim. Zamanla yalnızca yaşadığım bir şehir olmaktan çıktı ve benliğimin bir parçası hâline geldi.

Konya'yı ilk gördüğünüzde size fazla sakin, hatta biraz durağan gelebilir. İstanbul'a ya da büyük metropollerin hareketli yaşamına benzemez. İlk günlerde burada yaşamaya dayamayacağınızı düşünebilirsiniz. Ancak zaman geçtikçe, farkına varmadan bu şehre bağlanırsınız. Çünkü Konya'nın kendine özgü bir atmosferi, insanı içine çeken manevi bir iklimi var. Bu şehir, sizi gürültüsüyle değil; sessizliği, huzuru ve derinliğiyle etkiler.

Konya ile konuşmak, aslında tarihle, insanla ve insanın kendi iç dünyasıyla konuşmaktır. Bu şehir bana her şeyden önce yavaşlamayı öğretti. Modern hayatın bitmek bilmeyen telaşı içinde,

sakin sokakları ve dingin atmosferiyle huzurun da bir yaşam biçimi olabileceğini fısıldadı. Mevlâna'nın asırlardır bu topraklarda yankılanan sesi, sevginin, hoşgörünün ve insanı insan yapan değerlerin önemini hatırlattı. Şehrin meydanlarında, camilerinde, eski taşlarında ve insanlarının sıcak tebessümünde aynı mesaj gizliydi: İnsan ancak köklerini tanıdığında kendini bulabilir.

Konya, asalet ile sadeliğin, gelenek ile modernliğin, tarih ile bugünün bir arada yaşadığı nadir şehirlerden biridir. Zira şehirler yalnızca insanların yaşadığı mekânlar değildir; onların da bir ruhu vardır. Toprakları geçmişte yaşanan olayların izlerini taşır, sokakları ise asırların hikâyelerini fısıldar. Konya da böylesine derin bir hafızaya sahip şehirlerden birisidir. Selçuklu medeniyetine ev sahipliği yapmış, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî ve Şems-i Tebrizî gibi büyük şahsiyetlerin izlerini taşımıştır. Şehrin hemen her köşesinde Mevlâna'nın sözlerine rastlamak mümkündür. Bu sözler insana sakin kalmayı, sevgiyi ve hoşgörüyü hatırlatır.

Konya'nın insanları da şehrin ruhunu yansıtır. Misafirperver, yardımsever ve mütevazıdırlar. Burada büyük şehirlerin bitmek bilmeyen telaşını, insanların birbirleriyle yarışını görmek zordur. Hayat daha sakin, daha dingin bir ritimde akar. Alaaddin Tepesi ve çevresinde dolaşırken Selçuklu tarihinin izlerini hisseder, geçmişle bugün arasında görünmez bir köprü kurarsınız. Bu şehir, yalnızca tarihî eserleriyle değil, yetiştirdiği yazarlar, şairler ve düşünürlerle de Türk kültür ve edebiyatına önemli katkılar sunmuştur. Her yazarın kendi hayatında edebiyat anlamındaki en önemli dönüm noktası olmuştur.

Konya bana yalnızca bir şehrin hikâyesini anlatmadı. Sabrı, aidiyeti, hatıraların değerini ve kalbimin sesini dinlemeyi öğretti. Bu yüzden bana göre insan Konya'dan ayrılabilir fakat Konya insanın içinden kolay kolay çıkmaz. Aradan yıllar geçse de o sokaklar, o huzurlu atmosfer ve o manevi iklim hafızada yaşamaya devam eder. Belki de bu nedenle Konya'dan ayrılan herkes, şehri geride bıraksa bile onun ruhunu içinde taşımaya devam eder. Çünkü

Konya, sadece bir şehir değil; insanın kalbinde iz bırakan, her hatırlandığında özlem uyandıran bir yaşam tecrübesidir.

Konya'yı düşündüğümde sevecek çok şey bulurum. Konya'yı düşündüğümde yalnızca bir şehir değil, gönüllerde yaşamaya devam eden bir hatıra gelir aklıma: Gönüllerin şehri Konya.

BU ŞEHİR BANA ANNEMİN SESİNİ HATIRLATTI

Lasha Bolkvadze
Gürcistan

Konya'ya gelmeden önce şehir hakkında duyduğum şeyler, aslında onu var eden gerçekler değilmiş, meğer hepsi zihnimde taşıdığım donuk, kuru bilgilerden ibaretmiş. Uçaktan indiğim an hissettiğim o sessizlik ve sakinlik, sanki zamanın hızını kesti, hayatı yavaşlattı. Havalimanından otele doğru giderken o dinginliği dinlemeye, günlük hayatın koşturmacasından sıyrılıp sakinleşmeye başladım. Bizler şehir hayatında yaşarken kendi iç sesimizi duymaya fırsat bulamıyoruz hatta bazen ondan kaçıyoruz. Oysa Konya bana tam olarak bu fırsatı veriyordu.

Beni asıl hayran bırakan şey sokaklarında yürürken hissettiğim o duyguydu. Şehir o kadar büyüktü ki, içinde kim bilir ne ızdıraplar, ne sıkıntılar saklıyor ama yine de o huzurlu duruşunu korumayı başarıyordu. İşte tam o an anladım, Konya bana sultanımın, anacığımın sesini hatırlatmıştı.

Benim annem gizli bir kahramandı. Son nefesine kadar sevgi-

sini, yüzündeki o sıcak gülümsemesini hiç eksik etmeyen, bizi, çocuklarını hep koruyup kollayan bir sultandı… Benim için dürüstlüğün ve vefanın bu dünyadaki en büyük örneğiydi. Hayatın anlamını da değerini de ben ondan öğrenmiştim. Ama ne acı ki, her şeye rağmen annemi, onu kaybettikten sonra tanımanın, anlamanın sızısını taşıyorum şimdi içimde. Anılarımı düşündükçe göğüs gerdiği o zorlukları, acıları, bize hiç hissettirmeden nasıl tek başına taşıdığını, sakladığını daha iyi görüyorum. Belki de içine atıp sığdıramadığı o fırtınalar hasta etmişti onu… Mutluluktan parlayan gözlerinin arkasındaki o gizli hüzünleri hiç görememişim. Onunla birlikte hayatın anlamı, tüm o değerler ve amaçlar da yok oldu gitti sanki… Başkalarına mutluluk getiren yılbaşı gecesi, benim için bir kabusa, bir ağlama gecesine döndü artık. Yeni yıllar benim için hep soğuk, ruhsuz ve karanlık…

İşte bu yüzden Konya'yı anneme benzettim. Öyle büyülü, heybetli ve asil bir duruşu var ki… Ama bu huzurlu görüntünün arkasında kim bilir ne üzüntüler, ne acılar, ne hikâyeler barındırıyor. Tıpkı annem gibi; her şeyi içine atan, her acıyı kendine dert eden hâli gibi…

Şehrin sokaklarında akşam ezanı okunduğunda, insanların hayatın en doğal parçasıymış gibi Yüce Allah'ın huzuruna akışını izledim. Bu gösterişsiz, gizli kulluk bana annemin kimseye hissettirmeden yaptığı iyilikleri, gizli ibadetlerini ve sarsılmaz inancını hatırlattı. O anda Konya sokaklarının bana neden annemi anımsattığını çok daha iyi anladım.

Konya'dan ayrılıp günlük hayatıma döndüğümde, şehrin o büyüklüğünü ve içine düştüğüm boşluğu çok daha net kavradım. Yakın zamanda kaybettiğim o huzuru Konya bana âdeta ikram etmiş, ruhuma bir huzur vermişti. Şimdi ise ne annemin dizine ne de Konya'nın huzuruna sığınabiliyorum. Bana, annemin sesine duyduğum derin özlemi ve Konya'nın ruhuma fısıldadığı o "huzur bul" cümlesi kaldı.

ŞEHİRLERİN HAFIZASI VARSA

Lina Ben Haj Yahya
Tunus

Zaman, insanın yüzünde çizgiler bırakırken, mekânın gövdesine de yaşanmışlıklar kazır. Tıpkı bir insanın hatıralarıyla var olması, geçmişini hafızasında taşıması, adımlarında, zihninde ve kalbinde biriktirdikleriyle yaşaması gibi; şehirlerin de hafızası olduğuna inanıyorum. Bunu yalnızca eski taşlara, tarih kitaplarına ya da yüzyıllardır ayakta duran yapılara bakarak söylemiyorum. Bir şehrin hafızası olduğunu, bazen insanın içinde bıraktığı izden anlıyorum. Bazı şehirlerden ayrıldıktan birkaç gün sonra onları unutursunuz; hangi sokaktan geçtiğinizi, hangi meydanda durduğunuzu veya o şehirde duyduğunuz sesleri hatırlamazsınız. Bazıları ise sizden kolay kolay vazgeçmez. Bir cümlenin ortasında, hiç beklemediğiniz bir anda yeniden çıkar karşınıza. Sanki siz o şehirden ayrılmışsınızdır ama şehir sizden ayrılamamıştır.

Konya'dan eve dönerken, yolda düşünürken aklıma ilk gelen şey de bu oldu. Çünkü bu şehir bana yeni bir şey öğretmekten çok, uzun zamandır fark etmeden taşıdığım bazı düşüncelerin üze-

rindeki örtüyü kaldırdı. Sadece dört gün kaldım, ama şehrin etkisi hâlâ devam ediyor. O dört gün boyunca farklı sokaklardan, farklı hikâyelerden ve farklı ülkelerden gelen insanlarla aynı masanın etrafında otururken sık sık şunu düşündüm: İnsan neden bir şehri tanımak ister? Gerçekten şehirleri mi tanımaya çalışıyoruz, yoksa şehirlerin yardımıyla kendimizi mi?

Bir hocamız, bir şehri yaşamak için dört şeye dikkat etmek gerektiğini söylemişti: Seslerine, renklerine, kokularına ve tatlarına. Bu cümleyi ilk duyduğumda bana oldukça basit görünmüştü. Sonuçta her şehirde sesler, renkler, kokular ve tatlar vardır. Fakat günler geçtikçe bunun yalnızca şehirler için söylenmiş bir söz olmadığını fark ettim. İnsanları da böyle tanıyoruz aslında. Bir insanın sesini hatırlıyoruz önce; sonra yüzünü, rengini, varlığını. Bazen bir parfüm, bazen bir yemek, bazen de yıllar önce duyduğumuz bir melodi o insanı yeniden hatırlatıyor. Hafıza, çoğu zaman mantığın değil duyuların dilini konuşuyor.

Belki bu yüzden Konya'yı düşününce aklıma ilk olarak herhangi bir bina ya da meydan gelmiyor. Daha çok bir his geliyor. Şehrin acele etmeyen tarafı. Günümüzde birçok şehir, insanı sürekli hareket etmeye çağırıyor. Daha çok görmeye, daha çok tüketmeye, daha çok yetişmeye. Hayatım boyunca hep büyük şehirlerin ritmiyle büyüdüm; doğduğum yer olan Tunus'tan, şu an nefes aldığım İstanbul'u kuşatan o devasa kalabalığa kadar… Bu yüzden mi bilmem ama içimde hep geç kalmışlık hissi, hep bir acele var. Sanki bir an dursam, hayatı ve içindeki şeyleri kaçırıverecekmişim gibi geliyor. Konya'da ise sanki zamanın başka bir ritmi vardı. Bu ritmi açıklayıp kelimelere dökmek kolay değil. Belki Mevlâna'nın yüzyıllardır şehrin üzerine bıraktığı gölgeden, belki bozkırın insana verdiği sükûnetten, belki de bu toprakların çok uzun zamandır yolcuları ağırlıyor oluşundan kaynaklanıyordur. Fakat her ne sebeple olursa olsun, burada insan kendisini sürekli bir yere yetişmek zorunda hissetmiyor.

Alaaddin Tepesi'nde anlatılan bir ayrıntı bu düşünceyi daha da

büyüttü zihnimde. Yedi bin yıllık bir höyüğün üzerinde durduğumuzu söylediler. Bir şehir kurulmuş, sonra başka bir şehir onun üzerine kurulmuş, sonra bir başkası. Bir medeniyet gitmiş, diğeri gelmiş. Bir dil susmuş, başka bir dil konuşmaya başlamış. İlk başta bu bilgiyi tarihî bir ayrıntı olarak dinledim. Sonra aklıma başka bir şey geldi: Belki insanın kendisi de bir höyüktür. Çocukluğumuzun üzerine gençliğimizi kuruyoruz. İlk hayallerimizin üzerine hayal kırıklıklarımızı. Öğrendiklerimizin üzerine unuttuklarımızı. Bir dili başka bir dilin üzerine ekliyoruz. Bir şehri başka bir şehrin üzerine. Hiçbir şey tamamen kaybolmuyor. Sadece görünmez hâle geliyor. Derine iniyor. Sonra bir gün hiç beklenmedik bir anda yeniden ortaya çıkıyor.

Benim için bu düşüncenin ortaya çıkışında Juha'nın da payı vardı.

Çocukluğumun en eski misafirlerinden biridir Juha. Çocukken onun hikâyelerini dinlerken yalnızca komik olduğunu düşünürdüm. Büyüdükçe fark ettim ki insanlar ona boşuna yüzyıllar boyunca sahip çıkmamış. Çünkü Juha'nın hikâyeleri aslında insanın kendi aklıyla kurduğu ilişkiyi anlatır. Kendi kesinliklerimizle dalga geçmeyi öğretir. Bildiğimizi sandığımız şeylerden şüphe etmeyi öğretir. Konya'da Nasrettin Hoca'dan söz edildiğinde içimde tuhaf bir yakınlık hissettim. Çünkü ben onunla ilk kez karşılaşmıyordum. Sanki eski bir dostun başka bir dildeki akrabasıyla tanışıyordum. Arap dünyasında Juha olarak anlatılan hikâyelerin Anadolu'da Nasrettin Hoca'nın ağzından yeniden doğması bana çok şey düşündürdü. İnsanlar göç eder, şehirler değişir, imparatorluklar kurulur ve yıkılır fakat hikâyeler bütün bunlardan daha uzun yaşar. Belki de medeniyet dediğimiz şey, sınırları aşmayı başaran hikâyelerin toplamından başka bir şey değildir.

Konya'yı düşündüğümde aklımda kalan şeylerden biri de tam olarak bu oldu. Bu şehir bana farklı görünen şeylerin aslında birbirinden o kadar da uzak olmadığını hatırlattı. Tıpkı Konya'nın o dingin ve huzurlu havasının, bana asıl ait olduğum yer

olan Tunus'un Cerbe Adası'nı hatırlatması gibi... Kilometrelerce uzaktaki eski bir adanın sakinliği ile bu kadim Anadolu şehrinin sükûneti içimde aynı sığınağı inşa etmişti. Mevlâna ile Nasrettin Hoca'nın aynı coğrafyada yaşamış olması da tesadüf değildir belki de. Biri insana kalbin derinliklerini gösterirken diğeri insanın kendisini fazla ciddiye almamasını öğütler. Biri hakikati aramanın yolunu anlatır, diğeri hakikati bulduğunu sananlarla nazikçe alay eder. Fakat ikisinin de vardığı yer aynıdır: İnsan, kendisini sandığı kadar tamamlanmış bir varlık değildir ve belki de hiçbir zaman tam olamayacaktır. Muhtemelen bu yüzden Konya bana bir şehirden çok bir sohbeti hatırlattı. Yaşı büyük, sesi sakin, anlattıklarından çok dinledikleriyle dikkat çeken bir sohbeti. İnsan bazen bir şehirden ayrılırken yanında fotoğraflar götürür, bazen hediyeler, bazen de yalnızca birkaç hatıra. Ben Konya'dan ayrılırken yanıma bir soru aldım. Aradan zaman geçmesine rağmen hâlâ zihnimde dolaşan bir soru:

"Eğer şehirler de insanlar gibi hafıza taşıyorsa ve eğer insan da bir höyük gibi katman katman birikerek oluşuyorsa, acaba bizi biz yapan şey yaşadığımız hayat mı, yoksa taşıdığımız hikâyeler midir?"

Konya bu soruya bir cevap vermedi. Zaten iyi şehirlerin yaptığı şey cevap vermek değildir. Onlar insanın zihnine bir soru bırakır ve sonra sessizce geri çekilirler. Aradan aylar, hatta yıllar geçer; fakat o soru yaşamaya devam eder. Belki de bir şehrin insana verebileceği en değerli hediye budur: Bir manzara değil, bir düşünce; bir bilgi değil, insanın kendi içine dönüp tekrar bakmasını sağlayan bir soru.

HER İNSAN ÖLECEK YAŞTA

Madina Aliyeva
Azerbaycan

Büyük bir korkuyla, adımlarım geri geri giderek geliyordum sana. İçimde biriktirdiğim müphem sitemlerin ve nereye ait olduğunu bilmediğim yorgunlukla... Oysa içimde kabaran o tedirginliğin, kapından dönerken yerini nasıl bir coşkuya bırakacağı konusunda meçhuldüm. Ruhumu arındıracak, beni kendimle yüzleştirecek bir seyr-i süluka çıkacağımı nereden bilebilirdim? Öyle bir ruh hâliydi ki bu… Her gelenin sende şifa bulduğunu biliyordum. O herkesi sarıp sarmalayan manevi gölgeni de. Ama ben o gölgeye bile sığınamayacağımı düşünüyordum. Aksine senin o sokaklarının içimdeki daralmayı ve huzursuzluğu daha da körükleyeceğini tahayyül ederek geliyordum sana. Oysa suç sende değildi, hiçbir zaman da olmadı. İnsanoğlu nihayetinde et, kemik ve enfüsten ibaret bir acziyet durağı...

Sen beni Hz. Mevlâna'nın "Her dem yeniden doğarız." şiarıyla karşıladın. Sen taşın toprağın ötesinde, asırlardır kubbelerinden derviş nefesleri yükselen, sabrı ve aşkı barındıran, bu coğrafyaya

lütfedilmiş bir gönül ehli, ilahi bir armağansın. Kendime hayıflanıyorum… Uçsuz bucaksız ovalarına bürünen sükûneti göremeden, kendi içimdeki o müphem kasveti senin o ağırbaşlı, dervişane iklimine nasıl yakıştırdım? Seni kendi dünyamın gölgeleriyle nasıl itham ettim?

Konya… İnsanın kalbine ferahlık veren o cezbe senden başkasına yakışmazdı. Hassas bir ruh seni bir kez görünce bir daha unutamıyor. Sen, Ahmet Hamdi Tanpınar, Tarık Buğra ve Sezai Karakoç misali nice usta kalbi kendine ram eylemiş bir şehirsin. Sende bulduğumuz bu sükûnet bir tesadüf değil. Hz. Mevlâna ile Şems-i Tebrizî arasındaki o muazzam sadakat ve benzersiz aşkın mirasından geliyor. Aradan geçen asırlara rağmen o görünmez gücün tesiri bugün bizlerin ruhuna bile şifa olmaya yetiyor.

Senin o dervişane iklimine sığınıp kendimle yüzleştiğimde, gözün ve niyetin hakikatini çok daha iyi kavradım. Ömür dediğimiz mefhumun başkalarının bakışlarında eriyip gitmesine müsaade etmememiz gerektiğini de anladım... Bazen birine güzel bir söz söylediğimde, "Sen güzel bakıyorsun, o yüzden güzel görüyorsun," derler. Uzun süre bu ifadeyi sorguladım… Elbette güzel bakacaktım, çünkü karşımda duran şey zaten güzeldi. O hâlde neden övgüyü bakana veriyorlardı? Gören göz, güzel olanı zaten güzel görmeli değil mi? Zamanla anladım ki herkesin gözü aynı dünyaya açılmıyor. Güzel bakmayı seçen, kalbini o niyetle terbiye eden göz, gerçekten görürmüş. İnsanın niyeti, baktığı her şeyin rengini baştan aşağı değiştirirmiş. Güzeli güzel olarak görmek büyük bir nimettir. Fakat nakısı ısrarla güzel görmeye çalışmak, insanı gerçeğe kör eden bir musibettir. Güzellikten söz edince asıl mesele yalnızca bir çehrede nihayete ermiyor. Güzellik, bir bakışın şefkatinde, sessiz bir hoş niyette, bir iyiliğin ta kendisinde saklı durur. Konya… Sen Şems-i Tebrizî'nin o zamansız kelamıyla içimde taşıdığım tüm o huzursuzluğu dindirdin, beni ferahlığa ulaştırdın…

"Bir şey yap, güzel olsun. Çok mu zor?

O vakit güzel bir şey söyle.

Dilin mi dönmüyor? Öyleyse güzel bir şey gör veya güzel bir şey yaz.

Beceremez misin? O zaman güzel bir şeye başla.

Ama hep güzel şeyler olsun. Çünkü her insan ölecek yaşta."

KALBİN PUSULASI KONYA

Maha Bakhit
Sudan

Konya topraklarına ayağımı basmadan önce, zihnim arkamda bıraktığım akademik araştırmalar, raporlar ve tarihin kuru sayfalarıyla meşgul ve dopdoluydu. Taş binalardan ibaret bir şehirle karşılaşacağımı sanıyordum; çünkü gitmeden önce şehri araştıracak yeterli vaktim olmamıştı. Oysa bir yere gitmeden önce oranın tarihini, kültürünü, insanını ve yemeklerini araştırmak benim alışkanlığımdı. Ama bu kez zaman buna elvermedi, sadece ödevlerimi teslim edip ve sabahın erken saatlerinde trene yetişmek için koşa koşa evden çıktım. Yüzümü hafifçe dokunan sabah rüzgârı, bilmediğim yeni bir şehre doğru giderken içimde taşıdığım o gerginliği bir nebze hafifletmişti.

Tren hareket etti ve kalbimin atışları da trenin hızıyla birlikte yavaş yavaş hızlanmaya başladı. Bir yandan dışarıdaki yollara bakıyor, bir yandan da trendeki yolcuları süzüyordum. Yanımda oturan beyefendi herhâlde gerginliğimi fark etmiş olacak ki,

bana hafif çekingen bir gülümseme ile bakıyordu. Muhtemelen benimle sohbet etmek istiyor ama Türkçe bilip bilmediğimden emin olamıyordu. Bu yüzden sadece başını sallamakla yetindi ve yüzünü diğer tarafa çevirdi.

İçimden, «Galiba Konyalı» diye geçirdim. Neden böyle bir tahminde bulunduğumu bilmiyorum. Belki de telefonda konuşurken "Konya" kelimesini "Gonya" şeklinde telaffuz ettiği içindi. «k» harfini «g» gibi çıkarıyordu. Daha önce oranın yerel halkının «k» harfini düşürüp yerine «g» (veya kalın bir k) koyduğunu duymuştum.

Bu düşüncelerle gülümserken, beni kendisini izlerken yakaladı. Utandım ve durumu toparlamak için , "Konyalı mısınız?" diye sordum. İlk başta şaşırdı, sonra gülümseyerek: "Aaa, Türkçe biliyormuşsunuz! Evet, Gonyalıyım. İstanbul'da yaşıyorum uzun zamandır ama ailemi ziyarete gidiyorum. Ya siz nerelisiniz, Konya'ya turistik gezi için mi gidiyorsunuz?" dedi merakla.

"Evet," dedim. "şehirde nereleri gezmeliyim? Bana tavsiye edeceğiniz yerler var mı?"

Bir an duraksadı ve şöyle dedi: "Acele etme, oranın sokaklarına çıktığında neyi ziyaret etmen gerektiğini kendin anlayacaksın zaten. Sadece kalbini dinle, çünkü senin sıradan bir turist olduğunu sanmıyorum."

Ne demek istediğini düşündüm içten içe... Ama sonra sözlerine pek de takılmayıp pencereden dışarı baktım ve yol boyunca uzanan sarı çiçekleri izleyerek düşüncelere daldım.

Konya'ya varır varmaz şehir merkezindeki o eski otele geçtim. Pencereyi açıp dışarıyı seyrettim. Hava çok sıcaktı ama insanlar hiç aldırış etmeden işlerine güçlerine koşturuyorlardı. Otelin tam karşısındaki parkta birkaç yaşlı adam oturmuştu. Biri büyük bir heyecanla bir şeyler anlatıyordu, diğeri ise kilolu gövdesini sarsan neşeli bir kahkaha atıyordu.

Havanın o kavurucu sıcağı bile beni durduramadı; çantamı bir

köşeye fırlattığım gibi kendimi dışarı attım. Aslında nereye gideceğimi hiç bilmiyordum ama tam o an, trendeki o beyefendinin sözleri yankılandı içimde: "Sokaklara çıktığında ayakların seni götürecektir, acele etme..."

O geniş caddelerde yürürken bir yandan da şehri dinliyordum. Tam o sırada yanımızdan geçen tramvayın raylardan gelen o tanıdık sesi, köşe başındaki bir seyyar manavın neşeli sesine karışıyordu. Manav, yüksek sesle birine takılıyor, keyifle gülüyordu. Karşı kaldırımda ise okuldan yeni çıkmış bir grup öğrenci belirdi; neşeyle şakalaşıyor, konuşup gülüşerek sokağın tüm havasını değiştiriyorlardı.

Bu tatlı hareketliliğin içinde, gözüm ara sıra insanların yüzlerine kayıyordu. Kendimi bildim bileli yüzleri okumayı, insanların bakışlarından öfkeli mi, mutlu mu yoksa telaşlı mı olduklarını tahmin etmeyi çok severim. Rahmetli annemden bana kalan tatlı bir alışkanlıktır bu. Ve o gün, sokağın o canlı ama huzurlu kalabalığında karşılaştığım her yüzde gördüğüm tek şey, derin bir rıza duygusuydu; başka hiçbir şey değil.

Yolun sonunda, üzerinde "Şems" yazan o küçük tabela belirdi karşımda. Kendimi gayriihtiyari o yönü gösteren okun peşinden giderken buldum. Onun adını taşıyan ve bedeninin çıkarıldığı kuyu olduğu söylenen o camiye ulaştım. Caminin yapımında kullanılan o eski ahşapların sesi yankılanıyordu içeride. Havada, aklımın ne olduğunu bir türlü çözemediği gizemli bir koku vardı... İşte tam o an, zamanın yavaşladığını ve derin bir nefes aldığını hissettim. Konya beni bin yıllık bir vakar ve zarafetle karşılamıştı. Havasında, yolculuğun yorgunluğundan ve o uzun koşuşturmacadan bitkin düşmüş ruhumu tamamen ele geçiren tuhaf bir sakinlik, derin bir huzur buldum. Oradan bambaşka bir ruh hâli ile çıktım, ancak güneşin yakıcı sıcağı beni şehrin o meşhur tepesine, Alaaddin Tepesi'ne götürdü.

Tepenin eteklerinde, ulu bir ağacın gölgesine oturdum ve seni seyrettim Konya. Şehrin ortasında öylece duran sıradan bir tepe

değildin sen; aksine, üst üste yığılan medeniyetlerin, akıp giden zamanın ilmek ilmek işlediği bir hikâyeydin. Bu toprağın altında, Kalkolitik Çağ'ın sırları uyuyor, Romalıların ve nihayet burayı tahtın merkezi yapan Anadolu Selçuklularının görkemli izleri uzanıyordu. O an, sadece topraktan bir tepenin üzerinde değil, zamanın katmanları üzerinde oturduğumu ve geçmişin bana o eski hikâyeleri fısıldadığını hissettim.

Tam o anda, Konya'nın o kucaklayıcı ruhu, buralı yaşlı bir kadının suretinde çıktı karşımda. Yüzünden iyilik akan, her bir çizgisi derin bir zamanın hikâyesini anlatan yaşlı bir teyze yaklaştı yanıma. Doğrudan gözlerimin içine baktı; kim olduğumu, nereden geldiğimi hiç sormadan gülümsedi ve avucuma beyaz bir "Mevlâna şekeri" bıraktı. İçimi titreten o sıcacık ve samimi şivesiyle şöyle dedi: "Kızım, yorma o güzel kalbini. Sen buraya bir misafir gibi gelmedin, çağrıldın. Burada her hüzün toprağa karışır, geriye sadece huzur kalır."

Beni öylece bırakıp yürüdü gitti ama kalbime gurbetin o soğuk yalnızlığını silip süpüren bir ses bıraktı. Ayaklarım beni, kömür ve sıcak kül üzerinde pişen Türk kahvesinin kokularıyla sarmalanmış o eski çarşıya götürdü. Oradaki o kadim kahvehanede, kahve fincanımın kül üzerinde yavaş yavaş pişmesini izledim. O sırada yandaki küçük bir dükkândan neyin o huzur veren sesi yükseliyordu. Kahvemden bir yudum alıp şekeri ağzıma koydum ve uzun zamandır ilk defa, koşturmaktan yorulmuş ruhumun nihayet dinlendiğini fark ettim.

Kahvenin acısı, etrafta yankılanan zikir ve ilahilerin sesleri arasında, Mevlâna ve Şems-i Tebrizî'nin buluştukları yerde bana verdikleri manevi huzuru hissettim. Gözlerim kahvehanede bulunan küçük dolabın rafındaki Mesnevi kitabına dalmışken, içimden hep aynı sözü tekrarlıyordum: "Ne arıyorsan, o da seni arıyor."

O an gözlerimi kapattım ve derin bir nefes aldım... O uzun koşuşturma bitmişti ve sonunda kalbim huzur bulmuştu.

O gün bitti ve Konya'daki ilk haftam geride kaldı. İşte şimdi buradan ayrılıyorum... Ama sen bana o derin iç huzurunu hediye ettin ve zihnimdeki pek çok kavramı yeniden şekillendirdin, ışığın berraklığına benzeyen huzurlu bir renk gibiydin Konyam. Sen bana kendi iç sesimi dinleme fırsatı verdin. Şimdi senden ayrılıyorum ama içimde sevgiye, güvene ve barışa dair yepyeni bir inanç taşıyorum.

KONYA'NIN GİYDİĞİ ELBİSELER

Malika Basitova
Doğu Türkistan-Özbekistan

Konya'ya ilk kez geldim ve itiraf etmeliyim ki arkasındaki sebep tamamen akademiydi. Buraya gelirken aklımda sadece kitaplar, notlar ve hocalarımızın anlattığı konulardan altını çizdiğimiz anlamlı sözler vardı. Benim için ilk başta, "Konya demek, eğitim demekti." Ama bu şehir, o yorgunluğun ortasında bana bambaşka bir şey fısıldadı. O koşturmacanın ortasında ansızın durdu ve beni de durdurdu. Beni hızlandırmak yerine, içimdeki tüm gürültüyü yatıştırıp zamanı yavaşlattı.

Kayseri'den Konya'ya uzanan o 4-5 saatlik otobüs yolculuğu, aslında içimde bir şeylerin değişmeye başladığı ilk eşikti. Tek başımaydım, yol uzuyordu ve ben o koltukta sadece şehirleri değil, sanki kendi içimdeki mesafeleri ölçüyordum.

Sabahın sekizi... Akademik maratonun yorgunluğu henüz gözlerimde bir duman gibi tüterken, Konya'yı sokaklarından, camilerinden önce bir otobüs camından seyredeceğimi sanıyordum. Ama beni binalarla ya da soğuk duvarlarla değil, kendi ruhunu

giyinmiş siluetlerle karşıladı. İlk sabah, şehir sanki omuzlarına tarih öncesi çağlardan kalma bir pelerin örtmüştü. Konya bana daha ilk sabahında, hiç beklemediğim bir şekilde köklerimi hissettirmişti.

Dersler sabahtan geceye kadar sürerken, Konya benim için kuru bir mekân olmaktan çıktı; suskun, ciddi ve derin bir yol arkadaşına dönüştü. Tıpkı o günlerde yanı başımda hissettiğim, sessizliği bir hırka gibi giyen o sakin varlık gibiydi şehir. Çok derinden gelirdi sesi. Pürüzlü, insana güven veren ama dikkatli dinlediğinizde içinde kırık dökük tereddütler, sığınacak bir liman arayan acemilikler barındıran bir ses... Şehir, o yoğun koşturmacanın ortasında benimle hep o tonda konuştu. Bazen konuşmaktansa dinlemeyi seçen, sakin ve vakur bir çehresi vardı Konya'nın. Dokusundaki o ince ve uzun hatlar, piyano tuşlarına dokunur gibi zarifçe dokundu ruhuma.

Bazen de öyle anlar oluyordu ki, Konya benimle ne konuşacağını bilemiyor, sanki kelimeleri tam olarak seçemiyordu. Sanki bana büyük şeyler anlatmak istiyor ama o anki kelimeler buna dar geliyordu. Aslında içten içe bildiği, hissettiği şeyler anlatabileceğinden çok daha fazlasıydı. İçinde devasa bir dünya taşıyor ama bunu dile dökerken o büyük dünya sessizliğin arkasına saklanıyordu. Tıpkı o yoğun ve hızlı programın ritmi gibi, şehir de bana çok şey söylemek isteyip bir türlü doğru kelimeleri yan yana getiremeyen mahcup bir yabancıya dönüşüyordu.

Bazen de tam tersi bir ruh hâline bürünüyordu Konya. Çok hareketli, çok telaşlı oluyordu. İçindeki o derin sessizliği örtmek için durmadan konuşan, aslında toy ve ürkek olan ama yüzüne hep neşeli maskeler takan bir genç gibi çıkıyordu karşıma. Kelimeler havada uçuşuyordu ama dikkatli baktığımda bu neşeli ve hızlı cümlelerin her birinde aslında çok ince, anlamlı birer iz saklıydı.

O yoğun ders aralarındaki beş on dakikalık kısacık nefeslerde ise Konya, sanki tanıdık ve sıcak bir rüzgâr estiriyordu etrafımda. Dünyanın farklı yerlerinden gelen ruhları bir araya getirip onla-

ra çocuksu bir neşeyle gülümseyen, hep birlikte anlar biriktiren kameranın arkasındaki o samimi dosta dönüşüyordu.

Konya'nın gözlerinde, şehrin bir köşesinde etrafına neşe saçan, herkesi güldüren ama kendi içine döndüğünde adımlarında derin bir kararsızlık ve özgüvensizlik taşıyan o gizli hüzün vardı. Kimi zaman kendi dünyasını kurmuş, gücüyle güven veren gerçek bir lider gibi ağırbaşlıydı Konya, kimi zaman da sadece dikkat çekmek isteyen, hareketli bir tavra bürünüyordu. İçinde, tam coşkuyla dans etmek isteyip de o adımı bir türlü atamayan, müziği yarım kalmış bir hevesin o mahcup ritmi gizliydi.

Ama bu çocuksu telaşın hemen arkasında, Konya birdenbire inanılmaz derecede bilge, olgun ve entelektüel bir çehreye bürünüyordu. Sayfaları sararmış binlerce kitaptan süzülmüş gibi konuşan, her cümlesine hak verdiğim, her düşüncesini hayranlıkla dinlediğim derin bir bilge oluyordu şehir.

Ve Çatalhöyük... Konya'nın bana tarih öncesinden gelen o bambaşka, zamansız yüzünü gösterdiği, uçsuz bucaksız yeşil doğasıyla karşıladığı yer. O sonsuz tarlaların, köprülerin arasında şehir bana öyle bir an yaşattı ki... Sanki zaman durdu, dünya tüm telaşını bıraktı ve o yeşilliğin ortasında köprüden aşağı inip sessizce kendi ibadetine, kendi huzuruna çekildi. Bu şehir için o sonsuz yeşillik ve o sessiz secde hâli o kadar sıradan, o kadar gündelik bir şeydi ki... Metropollerin gri yollarına, arabalarına, binalarına alışmış bizim gibi birileri için bu sadelik o kadar sıra dışı bir güzellikti ki. Konya, insanın evinden çıktığı an o uçsuz bucaksız özgürlüğe bakabilmesinin, doğayla bu denli insani ve samimi bir bağ kurabilmesinin hayatın en büyük lüksü olabileceğini gösterdi.

Ansızın gelen kederlerin gölgesi düştüğünde sokaklarına; Konya bir gecede büyümek zorunda kalanların o ağır yükünü taşıyordu. Bir parçasını aniden kaybedip acıyla bir anda olgunlaşan o dik duruş gibiydi şehir. Ne o acıya tamamen müdahale edecek kadar yakın, ne de arkasını dönecek kadar uzak olmanın o bıçak sırtı

olgunluğunu fısıldıyordu içime. Bazen tam biletlerimin arasında sıkışıp kaldığım, çıkış yolu bulamadığım o çaresiz anlarda ise bana o samimi ve kurtarıcı elini uzatıp, karmaşanın içindeki o düğümü tek bir dokunuşla çözüveriyordu. Ve hatta gördüm ki bazı şeyleri arkada bırakmamız gerekir ki önümüzdeki şeylere ulaşalım. Herkes bu şehirde eksilen ya da büyüyen bir parçasını taşıyordu.

Bir akşam, otelin yakınlarında tek başıma yürüyüşe çıktım. Geceye dönen bir vakitti, sessiz bir köprü vardı yakınlarda. Şehir o kadar aydınlık, o kadar parlak ama bir o kadar da sakindi ki... O köprünün üzerinde yürürken Konya bana temiz, insanı incitmeyen bir yalnızlık fısıldadı. Orada anladım ki bu şehrin hayatı, damarlarındaki kan gibi çok sakin ve derinden akıyor. O gece Konya, benim için tüm o akademik gürültünün bittiği, sadece ışıkların ve huzurun kaldığı bir sığınak oldu.

Ben bu şehri müze müze gezmedim, onun sokaklarında öylece kaybolmadım. Şimdi buradan ayrılırken her şeyi çok daha iyi anlıyorum: Ben Konya'yı insanlarında yaşadım, Konya'nın büründüğü o farklı ruh hâllerinde. İşte bu yüzden buradan ayrılırken şunu söyleyebilirim ki; Konya benim için sadece bir harita noktası ya da akademik bir durak değil. O, insanı hiç beklemediği bir anda yakalayan; sesindeki dinginliğiyle, dokusundaki gizli şefkatiyle, bazen kelimeleri bulamayan mahcubiyetiyle, bazen çocuksu heyecanlarıyla, bazen de uçsuz bucaksız yeşil tarlalarında kendi içine dönen o gizemli ruhuyla insanı kendine hayran bırakan bir şehir. Ben ise buradan, bütün bu hâllerine vurulmuş biri olarak ayrılıyorum.

BEN SENİN İÇİN NEYDİM?

Maram Hanafy
Mısır

Hayatımda ilk defa ailem olmadan uçağa bindiğimde Konya'ya gidiyordum. Orada beş gün geçirmek için İstanbul'daki hayatımı, işlerimi, derslerimi geride bırakıyordum. Kendi kulağıma bile mantıklı gelmiyordu ama bir arkadaşım "Pişman olursun." demişti ve ben bilinçli bir şekilde kendini pişman edecek insanlardan değildim.

Konya… Türkiye'nin en büyük yüzölçümüne sahip şehri… Mevlâna, beyaz elbiseleriyle kendi etrafını turlayan dervişler ve etli ekmek… Sanırım Konya benim için bunlardan ibaretti. Kocaman bir düzlüğün ortasına bunları yerleştirince İstanbul'da kalmak daha cazip geliyordu.

Bugün tuhaf bir hareketlilik var. Havaalanı, tren garı, şehirlerarası otobüs istasyonu… Farklı saatlerde insanlar geliyor. Tuhaf olan bu değil, içimdeki halkla yaşayıp giden bir şehir sayılmam sonuçta. Özellikle Mevlâna'yı ve Çatalhöyük'ü görmek için kimler kimler geliyor bana. Ama bu sefer bir değişiklik seziyorum. Bun-

lar kim? Neden çoğu yabancı gibi? Çekiği, esmeri, Arabı… Hepsi farklı saatlerde, farklı yerlerden geliyor ve en son aynı yere, tek bir otele yerleşiyorlar. Bunların birbirleriyle ilgisi olmalı. Dost mu düşman mı belli değil, dikkatli olmak lazım.

Akşama kadar gelen gelene… Bir türlü bitmek bilmediler. Herhâlde altmış kişiden fazlalar. Gün boyu yaptıkları tek şey otele gelmek ve oraya yerleşmek oldu. Henüz bir hayırlarını görmedim. Erken gelenler otelimdeki mis gibi yemekleri midelerine indirdiler. Açıklama bekliyorum. Er ya da geç niyetleri ortaya çıkacaktır.

Beklediğimden güzel vakit geçirdim. Düşündüğümden çok daha fazla Mısırlı vardı. Oda arkadaşım da öyleydi. Yalnız olmadığımı hissetmek hoşuma gitti. Yıllar önce İstanbul'a taşındığımdan beri Türkiye'de bu kadar Mısırlıyı bir arada görmemiş, lehçesine o kadar maruz kalmamıştım. Bu konuda sana artı puan vereceğim sanırım Konya.

İlk gün sadece yerleşim günüydü. Benim gibi erken gelenler akşam yemeğini otelde yedi. Mısırlıların bir kısmıyla o yemekte tanıştık. Burada başka yabancılar da var tabii, belki 30 ülkeden fazla… Hepsiyle tanışmak istiyorum ama yarın… Artık bugün sadece yemeğimi yiyip uyuyacağım.

Sonunda ertesi gün geldi. İki büyük servis otelin kapısında çıkmalarını bekliyor. Halkımdan saydığım, yiyip içirdiğim, üniversitelerimde okuttuğum iki Mısırlı kızı gözüm kesiyor. Ne yapmayı planlıyorlar? Servislere biniyorlar. Bilim Merkezi'ne geldiler. Girdikleri salona bakılırsa konferans gibi bir şey olacak. Konuşulanlardan en az beş altı saat burada olduklarını anlıyorum. Onları test etme zamanı! Bakalım kliması olmayan havasız bir salonda ne kadar dayanabilecekler.

Mısırlı iki kızla daha tanıştım. Konya'da yaşıyorlarmış. Bu durumda İstanbul'dan üç, Ankara'dan iki, Bursa'dan iki, Nevşehir'den bir ve Konya'dan iki Mısırlı toplanmış olduk. Konya'yı keşfedebileceğim ilk gün… Yolları ne kadar boş. Trafik yok, ara-

ba yok, insan yok. Ama sanki trafik lambaları bunun yokluğunu gideriyor. Neden bu kadar uzun? İstanbul'da yeşil ışık çok daha hızlı yanıyordu.

Evler İstanbul'a göre çok daha büyük ve ferah görünüyor. Yan yana duran iki bina göremezsin. Hepsi dört yanından güneş alıyor. Sevdim. Fırsatım olsa içeriden de görmek isterdim.

Sonunda ilk varış noktamıza geldik. Konya Bilim Merkezi… Dersimiz başlamak üzere olduğu için fazla gezemedik ama Konya'da yaşayan kızlardan biri buranın görülmeye değer bir yer olduğunu söyledi. Salona geçip bizim gibi farklı şehirlerden gelen hocaları dinledik. İlki Konyalıydı. Bizi buraya ısındırmaya çalışıyordu. "Konya demek…" başlığıyla pek çok şey saydık. Eğlenceliydi. Konya'ya ısınmaya çalışırken salonda da ısınmaya başladığımızı fark ettik. Klima yok Herhâlde. Harika başlangıç!

Sıcaklar arttıkça derslerin ciddiyeti de artmaya başladı. İstanbul'da üç günde içtiğim suyu beş saatte içtim. Nem olmadığı için İstanbul'daki yapışkanlık yoktu ama sıcak sıcaktır, ter terdir. Neyse ki Mısırlıyım, sıcaklara alışkınım dedim, alışmaya çalıştım. Zor geçen saatlerden sonra başka yere geçtik. Depo No 4… Küçük, ahşap bir yer. Çok kalmadık. Kısa bir panel dinleyip çıktık hemen.

Sonunda otele döndük demek isterdim. Evet, döndük ama bu, bitirdiğimiz anlamına gelmiyordu. Bir saat akşam yemeği arası verdik. Sonra sabah ders veren hocalardan ikisi tekrar geldi. Ufak bir sohbet ve soru cevap faslından sonra kitaplarını alıp imza attırdık. Sonunda odalara çıktığımızda yapabildiğimiz tek şey yataklara atlayıp uyumak oldu. Ah be Konya… İlk gün ne kadar yordun bizi!

Sanırım testten geçtiler. Ya da başka alternatifleri yoktu, bilmiyorum. Kim olduklarını yavaş yavaş anlamaya başladım. Türkiye'nin dört bir yanından yazarlık dersi görmeye gelen yabancı öğrencilermiş. Zararsızlar diye anlıyorum. Bugün daha nazik davranmaya çalışacağım. Atmosfer Bosna Gençlik Merkezi'ne

geldiler. Bugün klimalar çalışabilir. Bu iyiliğimi unutmasınlar.

İkinci gün sadece iki ders işledik. Gezi günüydü bugün. İlk önce Mevlâna Türbesi'ne gittik. Pazar günü olduğu için inanılmaz kalabalıktı. Konya'da ilk defa bu kadar insan gördüm sanırım. Burada yaşayan arkadaşımla biraz dolaştık. Bana önemli yerleri gösterdi. Burada Mevlâna'ya ne kadar çok değer veriliyormuş. Düşündüğümden de çok… Arkadaşımın söylediğine göre o kadar önemliymiş ki, tramvay duraklarının her birinde bir sözü yazılıymış. Bunların sonucunda Konya'nın sembolü de o olur sanmıştım, iki başlı kartalmış. Şaşırdım.

Oradan Çatalhöyük'e geçtik. Konya'da yaşayan kızlardan biri çok etkilenmeyeceğimizi söyledi. Mısır'da piramitleri, her köşesiyle İstanbul'u görmüş biri olarak ne demek istediğini anlamıştım. Çatalhöyük'ün en önemli özelliği olan dokuz bin beş yüz yıllık tarihi, sanırım arkeologların daha çok ilgisini çekecek türden… Bu yüzden çok bir beklentiyle gitmemiştim ama… O nasıl yol, o nasıl doğaydı öyle!

Şansımıza güneşli bir gündü. Ne kadar güzelmişsin be Konya! Hayatı boyunca Kahire ve İstanbul gibi metropollerde yaşamış biri olarak o tarlalar beni o kadar etkiledi ki… Gözlerimi alamadım. Geniş geniş tarlaların önünde otobüs duraklarının mantık dışı duruşu… İnek ve koyunların başıboş gezmesi… Hayatımda ilk defa yeni ekilmiş tarla gördüm. Yeşil minik noktalarla dolu tarlalar… Hayatımda ilk defa buğday gördüm. Resimlerde gördüğümden çok daha uzundu. Diz boyu sandığım buğdaylar belki de bir insan boyunu geçiyordu.

Gerçek Konya'yı o yolda görmüş gibi hissettim. Şehir ve tarlayı yan yana görmenin özgünlüğü göz alıcıydı. Üç dört katlı bir apartmanın yanında klasik köy evini görmek mümkündü. Bir fotoğrafçı olsam ve Konya'nın resmini çekecek olsam tam da buraları seçerdim.

Beğendiler beni, farkındayım. Ben de onlara alıştım sanırım. İlk başta yalan yok, korkmuştum. O kadar ülkeden insan… Hepsi

beni ülkesiyle karşılaştıracak, tatsız şeyler söyleyecekti. Kötü olduğum için değil, kendime güveniyorum. Ama herkesin gözünde kendi yaşadığı yer en güzel yerdir. Burada bir şey kaçırmıştım işte. Kendi yaşadığı yer derken gelenlerin ülkesini kastediyordum ama hepsinin Türkiye'nin farklı farklı şehirlerinden geldiği ayrıntısını kaçırmışım.

Mesela şu Mısırlı grup… On tane Mısırlı olarak bakıyordum onlara. Ama konuşmalarına baktığımda öyle değildi. Onlar üç İstanbullu, iki Ankaralı, iki Bursalı, iki Konyalı ve bir Nevşehirliydi. İstanbul'dan ve Bursa'dan gelenler için burada deniz yoktu, Ankara'dan gelenler için burası başkent değildi. Nevşehir'den gelen kız yabancılar anlasın diye Kapadokya'dan geldiğini söylüyordu çünkü dediğine göre Nevşehir'i çok az kişi biliyordu. Mısır'ı, Azerbaycan'ı, Nijerya'ı, Özbekistan'ı, Suriye'yi, Çad'ı kıskanırım sanmıştım. İstanbul, Ankara ve Bursa'yı değil…

Geziden sonraki iki eğitim günü de göz açıp kapayıncaya kadar geçti. Son veda toplantısında üstümüze çullanan hüzün, unutulmaz bir akademi geçirdiğimizi gösteriyordu. İyisiyle kötüsüyle yeni bir şehir tanımış, yeni arkadaşlar görmüş, hatıra defterimizde yeni bir sayfa açmıştık. Kırk yıldır tanışıyormuş gibi hissettiğimiz insanlardan artık ayrılma zamanıydı. Tek tek veda sözlerimizi sıraladık. Bize ilk veda edenler tren garına gidenler oldu. Boğazımızdaki yumru belki de dışarıdan görünecek kadar büyüktü. Çok sürmedi, havaalanına gidecekler de ayrıldı. Aralarında ben de vardım. Son kez Konya'ya baktım.

Bu unutulmaz beş gün içinde kendimi bir kez daha sorguladım. İstanbul'u özledim ama Mısır'a dönmüş kadar oldum. Ben tam olarak kimdim? İstanbul'da yaşayan bir Mısırlı mı, Mısır asıllı bir İstanbullu mu? Bilemiyorum. Cevabı bir türlü bulamıyorum. Peki sen Konya? Ben senin için neydim? Mısırlı mı İstanbullu mu?

KORKMA, GÜVENDESİN

Menatallah Abodeef
Mısır

İnsanlar genelde bir yere gittiklerinde ilk gördüklerini anlatır; gözlerine çarpanı, dikkatlerini ilk çeken şeyi… Ama çok az insan duygulara yer verir. Çünkü bazıları sana ne gördüğünü anlatamaz, ama nasıl hissettiğini anlatır. Bir yere karşı içinde ne oluştuğunu…

Belki de benim en büyük meselem bu: Gideceğim yer hakkında ne hissedeceğim korkusu. Çünkü ilk his neyse, bende kalan da o oluyor. O yer kendini ne kadar değiştirmeye çalışsa da, içimdeki ilk duygu kolay kolay silinmiyor. Ya yaklaştırıyor ya da uzaklaştırıyor.

Konya'ya geldiğimde de her zamanki gibi beni en çok meşgul eden şey buydu: İlk his.

Aşırı bir hayranlık ya da büyülenme istemiyordum. Sadece içimde bir soğukluk bırakmayan bir karşılaşma…

Ve trenden indiğim anda, şehrin sarı tonlarıyla, Bursa'ya kıyasla daha sıcak havasıyla, bir anlığına sanki memleketime dönmüş

gibi hissettim. Sanki Kahire'ye giden bir trenden inmişim gibi… "Hoş geldin, burası senin vatanın." diyen bir his vardı.

O duygu içimdeki tüm gerginliği çözdü. Yabancılık hissi sessizce üzerimden çekildi. Sanki şehir daha ilk anda şunu söylüyordu: "Korkma, güvendesin."

Sonra yanımdan geçen bir kadın:

"Kızım, sen hangi tarafa gidiyorsun? Ben otobüs durağına gideceğim." dedi.

O "kızım" kelimesi… basit, sıradan, belki herkesin söylediği bir kelime. Ama yabancı biri için bir şehre ilk kez geldiğinde bambaşka bir anlam taşıyor. Sanki bu şehir bir anlığına eğilip fısıldıyor:

"Sen bizdensin."

Evet, annen burada değil, baban değil, kardeşlerin değil… Ama insanlar var. Ve bazen, hiç beklemediğin bir anda, kendini onların arasında buluyorsun. Trenden indiğim anın detayları zihnimde net değil ama o ses ve o his çok net: aidiyet.

Konya'da kaldıkça bu his büyüdü. İnsanların gülümsemesi, kaybolduğumuzda hemen yaklaşmaları, "Nereye gidiyorsunuz, yardımcı olayım." demeleri… "Sen nerelisin?" dediklerinde "Mısırlıyım" cevabına gösterilen sıcaklık…

Bir keresinde çarşı yolunu soruyordum, bir amca o kadar detaylı anlattı ki, yetmedi, tekrar tekrar tarif etti. Kaybolmamdan gerçekten endişelendiği belliydi. Ve insan anlıyor: Küçük görünen bu şeyler, aslında bir şehri insanın içine yerleştiriyor. Konya tam da bunu başarabiliyor.

Aidiyet…

"Sen bizdensin" hissi…

Bir evlat gibi görülmek…

Ne büyük bir duygu.

Konya'daki yeşil kubbe ve eski yapılar, şehri zihnimde ayrı bir yere koydu. Benim gözümde Konya, sarı yüzlü, kırışık derili, başında yeşil bir fes olan bir dede gibiydi; kollarını açmış, insanı içine alan, korkularını da sakinleştiren bir dede gibi…

Orada geçirdiğim zamanla birlikte fark ettim ki Konya beni değiştirdi. Daha sakin birine dönüştüm.

Normalde zihnim çok hızlıdır; aynı anda birçok şey düşünürüm. Ama sanki şehir bana tek bir şey söyledi:

"Yavaşla."

Adımlarım bile değişti. Daha ağır, daha sakin, daha farkında yürümeye başladım. Belki de Konya'nın kendi ritmi buydu: Acele etmeyen, insanı da kendine uyduran bir ritim.

Yaşlı, bilge bir adam gibi… Sesi yüksek çıkmayan ama yanında durunca insanı sakinleştiren bir varlık gibi.

Bu şehir insana bir bilge gibi yaklaşıyor. İnsanı kendine dönmeye zorluyor, dünyayla barıştırıyor, kendine karşı daha merhametli olmayı öğretiyor. Sanki sorun sende değilmiş gibi… Sanki seni saran çevreymiş gibi.

Konya, nefreti bilmeyen, ötekileştirmeyi bilmeyen bir şehir. Sadece kabul eden ve insana en başından beri burada olması gerekiyormuş gibi hissettiren bir şehir.

SELÇUK
Konya

HAYAT HİKÂYELERDEN OLUŞUYOR

Mirida Boriçi
Arnavutluk

"Kıymetli Her Boydan yazarı" diye bir mesaj gelmişti. O sırada ben rutin işlemlerimi hâllediyordum. Rutin işlerimi derken işte kütüphanede ders çalışıyordum. Bir de tabii yanlış hatırlamıyorsam sınavım vardı. "Her Boydan Yazarlık Akademisi'nin ikincisi bu yıl 08-13 Mayıs 2026 tarihleri arasında Konya'da gerçekleştirilecektir." Şeklinde mesaj devam ediyordu. Bir saatten sonra sanki sınava girecekmişim gibi heyecanlandım. Fakat bu heyecanın içinde de biraz korku vardı. Kaliteli yazarların etrafında yeterli miydim? Eksik mi kalacaktım yoksa? Belki de sahip olduğum nimetlerden haberdar bile değildim. Ya da belki de belirsizliklerle yüzleşmem lazımdı. Bu düşüncelerle teklifi hemen kabul ettim. Zaten bu kadar muazzam bir fırsat başka ne zaman elime geçecekti?

Birkaç gün sonra haftanın programını belli oldu. Önceden dersini çalışmalısın diyorlar ya, ben de öyle bir şey yaptım. Yazarların önce biyografisini okuyup yazdıkları eserleri inceledim.

Dersin ilk günündeyiz. Konya şehrini tanıtmak amacıyla güne başladık. Konya'nın rengi sarı ağacının tepesinden, etli ekmeğe ve meşhur Mevlâna'ya kadar çoğu konuyu konuştuk. Sade kelimelerle söyleyecek olursak Konya'nın kimliğini çıkartmaya çalışıyorduk. Fakat şehrin kimliğini asıl kim verir? Şehrin sesleri, renkleri, kokuları ve tatları. Yani, bir şehre tüm boyutlardan bakmak istiyorsak onu yaşamalıyız. Kelimelerle değil, gerçek hayatın yaşandığı anılarla.

Sonraki derslerimizde okumak, yazmak ve yaşamak, metnin ruhunu ve metinleri anlamak ve yorumlamak gibi konuları izah ettik. Mesela edebiyatın tehlikeli bir sanat olmasını. Zira dilin akışkanlığını, lezzetini ve tadını insanın kalbinin yakalaması lazımdı. Kalpten çıkan söz kalbe gider. Metnin ruhunun korunması lazım çünkü hikâyeyi bize yakın edecek yazardır. Yani biziz.

İkinci günden bahsedecek olursak dilin zevkinin şiirde ve ritimde bulunmasını, şiirin seni durdurmasını ve tüm dönüşlerin yuvaya olmasını konuştuk. İnsan hayatında ne olursa olsun, en sonunda döndüğü yer kendi kökleri ve iç dünyasıdır. Şiir de bunu fark ettirir.

Derslerin sona ermesiyle Konya'nın kimliğinin sesini duymak için kısa ama derya deniz bir kültürle tanıştık. Selçukluların köklü bir medeniyet olması, Osmanlı izinin var olması, höyüklerin yer alması, mutfağında acıyı tatlıyı, ekşiyi bir arada bulundurması, Mevlâna gibi büyük gönül insanlarının yanı sıra Kirişçibaba lakabıyla bilinen Yunus Emre'nin izlerini taşıması gibi.

Üçüncü gün "İnsan neden hikâye anlatır?" sorusuyla başladık. Kalem oynatmanın keyfini almak, dünyada bulunduğumuz zaman içerisinde dile getirmek ya da tefekkür hâlinde peşinde koşabileceğimiz cevapların hikâye içinde bulmasını uzun uzun konuştuk. Zira hayat atomlardan değil, hikâyelerden oluşur.

Sonraki konu ise kendi sesini bulmaktı. Yazar içinde çok ses olan kişidir. Önemli olan içimizdeki bu sesleri duymak ve devreye sokmaktır, damlanın denize karışması gibi. Damla olmak zo-

rundayız, denize karışmalıyız ve sonunda tekrar zuhur etmeliyiz. Küçük olmaktan asla vazgeçmemeliyiz.

Dördüncü günde yani derslerin son gününde edebiyatta üretkenliğin üzerine durduk. Zira edebiyat ancak aldığı kadar verir. Metinler hayatın içinde demlenmelidir. Nitekim hayattan beslenmeyen hiçbir metin yaşayamaz.

Can kulağıyla dinlediğim işinin ehli yazarlar, kalemime yön verdi. Son olarak yazımı Yunus Emre'nin bir sözü ile bitirmek isterim.

"Söz ola kese savaşı, söz ola kestire başı. Söz ola ağulu aşı bal ile yağ ede bir söz."

KONYA'DA KENDİ SESİMİ DUYMAK

Mohamed Rage
Somali

Bazı şehirler insanı karşılar, bazıları ise insanın içine dokunur. Konya benim için ikinci türden bir şehir oldu. Mayıs ayının ilk günlerinde Her Boydan Yazarlık Akademisi vesilesiyle Konya'ya geldiğimde, zihnimde belirgin bir şehir tasavvuru yoktu. Fakat daha ilk saatlerden itibaren bu şehrin bana bir şeyler söylemek istediğini hissettim. Konya'nın ilk dikkatimi çeken tarafı sakinliğiydi. Bu sakinlik yalnızca sokaklarda değil, insanların yürüyüşlerinde, konuşmalarında ve hatta rüzgârın esişinde bile vardı. Sanki şehir acele etmiyor, zamana yetişmeye çalışmıyordu. Bana da yavaşlamamı ve etrafı daha dikkatli seyretmemi öğütlüyordu.

Bir gün Mevlâna'nın çevresinde yürürken daha önce tarif edemediğim bir his yaşadım. Kalabalığın içinde olmama rağmen içimde derin bir sessizlik vardı. Konya o an bana konuşmadan konuşmayı öğretti. İnsan bazen en önemli cevapları yüksek seslerde değil, sessizliğin içinde buluyormuş. Bunu ilk kez bu kadar güçlü

hissettim. Şehrin sokaklarında dolaşırken Konya'yı yaşlı ve bilge bir yol arkadaşı gibi düşündüm. Bana geçmişten hikâyeler anlatan, fakat bunu kelimelerle değil, hâliyle yapan bir dost gibiydi. Her köşesinde farklı bir dinginlik vardı. Tramvaydan bakarken, meydanlarda yürürken ya da arkadaşlarımla sohbet ederken aynı duyguyu hissediyordum: huzur.

Konya bana büyük öğütler vermedi. Hayatın sırlarını da anlatmadı. Fakat bazen bir şehrin insana verebileceği en değerli şey, düşünmek için açtığı sessiz alandır. Konya bana tam da bunu sundu. Günlük hayatın gürültüsünden uzaklaşıp kendi iç sesimi dinleme fırsatı verdi.

Şehirle vedalaşırken yanımda bir eşya ya da bir hatıra değil, bir duygu götürdüm. Konya bana huzurun yalnızca sessiz bir ortam olmadığını öğretti. Huzur bazen insanın kendisiyle barış içinde konuşabilmesidir. Bugün geriye dönüp baktığımda Konya'nın bana söylediği cümleyi hâlâ duyabiliyorum: "Yavaşla, dinle ve kendi sesini unutma." Belki de bu yüzden bazı şehirler yalnızca ziyaret edilmez insanın içinde yaşamaya devam eder.

ŞEHİRLER DE DUA EDER Mİ?

Mohammed Zaki
Myanmar

Konya'ya gelirken, yeni bir şehir göreceğimi düşünüyordum. Yol boyunca zihnimde hep aynı isim dolaşıyordu: Mevlâna. Sanki bu şehrin asırlardır taşıdığı o derin sükûnet, yalnızca onun türbesinde değil sokaklardan geçen insanların telaşsız yürüyüşünde de yaşıyordu. Şehre ilk adımımı attığımda anladım ki Konya, anlatıldığı gibi yalnızca görülecek bir şehir değil, bizzat hissedilecek bir hâldi.

İlk dikkatimi çeken şey kalabalıktı. Geniş caddeler insanlarla doluydu; tramvaylar durmadan gelip gidiyor, dükkânların önünden geçen insanlar günün telaşını omuzlarında taşıyordu. Buna rağmen, tarif etmekte zorlandığım bir huzur vardı. Her sabah o aynı tramvayın camından bambaşka bir gökyüzü seyrederken, şehrin hızlı ritmiyle dingin kalbi arasındaki o çelişkiyi izliyordum. Sanki bu sokaklar, insana acele etmeyi değil acele

ederken bile içindeki o derin sessizliği korumayı fısıldıyordu.

Benim için şehirler, yalnızca haritada işaretlenmiş yerler değildir. Her şehrin kendine ait bir sesi, bir hafızası, bir bakışı olduğuna inanırım. Bazıları insana uzun uzun konuşur, bazıları ise tek kelime etmeden insanın içine dokunur. Konya ile tanışıklığımız da böyle başladı. O bana kendini anlatmaya çalışmadı. Bana da kim olduğumu, nereden geldiğimi sormadı. Sadece sessizce yanı başımda yürüdü. Belki de ilk kez o gün, bir şehrin insana kelimeler olmadan da eşlik edebileceğini hissettim.

Konya'ya gelişimin sebebi yalnızca bu şehri görmek değildi. Her Boydan Yazarlık Akademisi'ne katılmak, kelimelerin dünyasında yeni pencereler aralamak için gelmiştim. Beş gün boyunca farklı hocalarımızı dinledik. Yazının nasıl kurulduğunu, okumanın insana nasıl yeni ufuklar açtığını, tarihin yalnızca geçmişi anlatmadığını; insanın bugünü anlamasına da ışık tuttuğunu konuştuk. Her ders, zihnimde yeni sorular uyandırıyor; her sohbet, kelimelerin taşıdığı sorumluluğu biraz daha hissettiriyordu.

Fakat zaman geçtikçe fark ettim ki akademinin en suskun hocası, ders programında adı geçmeyen şehrin ta kendisiydi.

Bir sabah derse gitmeden önce, henüz sokaklar tam uyanmamışken bir durakta tek başıma bekliyordum. Yanıma yaşlı bir amca yaklaştı, yüzünde yılların yorgunluğundan çok demlenmiş bir tebessüm vardı. Bana usulca "Hoş geldin evlat." dedi. Sanki nereden geldiğimi, ne aradığımı, yorgunluğumu biliyormuş gibi... O an anladım ki yazmak yalnızca masanın başında öğrenilmiyormuş. Bazen tanımadığın bir insanın yüzündeki o kısacık ifadeyi okumak, bazen de hiçbir şey söylemeyen bir sessizliğin içinde durmak sayfalarca kitaptan daha ağır basıyormuş.

Akademi bana kalemin nasıl tutulacağını öğretmedi belki ama kalemi elime almadan önce dünyaya nasıl bakmam gerektiğini hatırlattı. Bütün bu derslerin arasında, zihnimde tek kelime etmeden yankılanan en zor soru şuydu: "Yazdığın şey, yalnızca okunacak mı; yoksa bir insanın kalbine de dokunacak mı?"

Akademide geçen günler yalnızca ders saatlerinden ibaret değildi. Asıl hikâye, dersliklerin kapısı kapandıktan sonra başlıyordu. Her sabah aynı otobüse binip birlikte yola çıkıyor, dönüş yolunda ise artık aynı insanlar olmuyorduk. Yol boyunca konuşulanlar, bazen hiç tanımadığımız hayatların kapısını aralıyordu. Farklı şehirlerden, farklı yaşlardan ve farklı hikâyelerden gelen insanlar, aynı yolun yolcusu olunca aramızdaki mesafeler de yavaş yavaş kayboluyordu.

Akşam olduğunda Konya bambaşka bir yüzünü gösteriyordu. Şehrin ışıkları acele etmiyor, gecesi bile insanı telaşa sürüklemiyordu. Bazen bir çay ocağında oturuyorduk. İnce belli bardaktaki çayın buharı camı hafifçe buğulandırırken, masamızdaki sohbet hiçbirimizin memleketinde başlamamış ama hepimizin kalbinde aynı yere varmıştı. Birbirimizin hikâyelerini dinledikçe şunu fark ettim: İnsan, yalnızca kitap okuyarak değil; insan okuyarak da çoğalıyor.

Gecenin ilerleyen saatlerinde ise kahkahalar sessizliğin yerini alıyordu. Hep birlikte oynadığımız oyunlar, özellikle "Polis, Doktor ve Mafya" bizi yalnızca eğlendirmedi. Gündüz ciddiyetle notlar alan insanlar, gece çocukça gülmeyi unutmamıştı. Birlikte yürümek, aynı otobüste yol almak, aynı oyunda gülmek... Bunların her biri, kelimelerin kuramadığı dostluk cümlelerini sessizce kuruyordu. Biz burada yalnızca yazıyı değil, aynı hikâyenin farklı cümleleri olmayı da deneyimliyorduk.

Günler geçtikçe, dinlemenin konuşmaktan çok daha büyük bir eylem olduğunu hissettim. Belki de bu yüzden, bir akşam yürüyüşünden dönerken, ezanın ardından şehrin üzerine çöken o derin sessizlikte zihnime uzun zamandır bekleyen bir soru usulca geldi.

Şehirler de Dua Eder mi?

İnsan dua eder. Kuşlar, kendi dillerince sabahı karşılar. Ağaçlar, dallarını göğe kaldırır. Nehirler durmadan akar. Peki ya şehirler? Onlar da gece olunca, insanların çekildiği sokaklarda, kendi

sessizlikleriyle Rablerine yönelirler mi? Belki minareler onların sesi değildir. Belki de minarelerden yükselen ezan, şehirlerin kalbidir.

O an gözlerimi kapattım. Hayalimde Konya'nın diz çökmüş bir derviş gibi sessizce beklediğini gördüm. Ne kendisi için zenginlik istiyordu, ne daha yüksek binalar, ne de daha kalabalık caddeler... Sanki yalnızca hikmet diliyordu.

"Allah'ım," diyordu, "bu sokaklardan geçen insanların kalplerini birbirine yabancı kılma. Kelimelerini merhametten ayırma. Beni ziyaret eden herkes, buradan kendine biraz daha yaklaşarak ayrılsın."

Sonra çok uzaklardan başka bir ses yükseldi. Tanıdığım bir sesti. Çocukluğumun kokusunu taşıyan, yıllardır kalbimde yaşayan o ses... Arakan konuşuyordu. "Benim duam farklı değil." dedi. "Ben de, insanlar beni yalnızca acılarımla hatırlamasın istiyorum. Toprağımın güzelliğini, çocuklarımın gülüşünü, denizimin kokusunu, kaybolmayan umudumu da hatırlasınlar."

Konya cevap vermedi. Bir süre yalnızca sustu. Çünkü bazen en hakiki cevap, söylenen sözde değil; paylaşılan sessizliktedir.

Sonra rüzgâr usulca ikisinin arasından geçti. Sanki aynı duayı iki farklı şehirden alıp tek bir gökyüzüne taşıyordu. O an anladım ki şehirlerin duaları birbirine benzemez ama hepsi aynı kapıya varır. Kimisi hikmet ister. Kimisi sabır. Kimisi hatırlanmayı, kimisi affedilmeyi. Belki de bütün şehirler, içinde yaşayan insanların dilleriyle dua eder. Ve belki de bu yüzden, bir şehrin gerçek güzelliği taşlarında değil göğe kaldırdığı görünmez dualardadır.

O gece bu sessizlik bana yeni bir cevap vermedi. Bana yalnızca daha güzel bir soru bıraktı. Zaten bazen insanın ömrünü değiştiren şey, bulduğu cevaplar değil; kalbinde taşımaya razı olduğu sorulardır. O geceden sonra kaleme eskisi gibi bakamadım. Akademiye gelirken daha güçlü cümleler kurmayı, etkileyici metinler yazmayı istiyordum. Ancak şehrin dinginliği, hiçbir derste duymadığım bir cümleyi usulca içime bıraktı: Yazmak, yalnızca

anlatmak değildir. Yazmak, bazen dua etmektir.

Çünkü dua da yazı gibi, insanın içinden taşan hakikatin en saf hâlidir. İnsan dua ederken nasıl gösterişten uzaklaşır, kalbiyle konuşursa samimi bir metin de öyledir. Kelimeler süs olsun diye değil, hakikati incitmesin diye seçilir.

O zaman fark ettim ki her içten cümle, gökyüzüne bırakılmış sessiz bir niyet gibidir. Hatırlanan her hatıra, unutmamak için edilen bir dua... Adı anılan her insan, rahmetle yapılan bir dua... Kaybolmasına izin verilmeyen her hikâye, zamana emanet edilmiş bir dua... Ve yazılan her sayfa, belki de insanın Rabbine tuttuğu görünmez bir aynadır.

Beş günün sonunda ayrılık vakti geldiğinde ne şehir değişmişti ne de sokaklar. Tramvaylar yine raylarında usulca ilerliyor, insanlar yine aynı telaşla yollarına devam ediyordu. Değişen bendim. Otobüs hareket ederken camdan son kez şehre baktım. Ne büyük bir vedaydı bu, ne de hüzünle dolu bir ayrılık. Daha çok, sessizce tamamlanmış bir sohbet gibiydi.

Ben, ülkeler aşmış, diller arasında yürümüş bir yolcuydum. Meğer bütün bu yolculuk, yeni bir şehir bulmak için değil kelimelerin insana yeniden bir yurt kurabileceğini anlamak içinmiş. İnsan bazen doğduğu toprağı kaybedebilir ama hatırlama kudretini kaybetmediği sürece, içinde taşıdığı vatanı kimse ondan alamaz.

Hayat bana birçok sınırdan geçmeyi öğretti, Konya ise insanın en uzun yolculuğunun kendi içine olduğunu...

Şimdi biliyorum ki bazı şehirler insanın kaderine yazılmaz. İnsan, onları duasına yazar. Ve insanın gerçek memleketi, Rabbini en içten hatırladığı yerdir.

Belki şehirler dua etmez.

Ama bazı şehirler, insanın ömrü boyunca edeceği dualaların yönünü değiştirir.

BİR ŞEHİRDE KAYBOLMAK VE SONRA KENDİNİ BULMAK

Mustafa Ayad Salahaldeen
Irak

23 Ağustos 2015'te, Kerkük'ten Konya'ya doğru uzun bir yolculuğa çıktık. O gün, bunun yalnızca bir gezi olduğunu sanıyordum. Gençtik; hayatın bizi nereye savuracağını bilmiyor, geleceği büyük cümlelerle, büyük umutlarla ve biraz da çocukça bir cesaretle düşünüyorduk. Türkmeneli Türkçe Eğitimine Destek Projesi kapsamında, Türkçe eğitim alarak liseyi başarıyla tamamlayan öğrenciler olarak Konya'ya geliyorduk. İçimizde sevinç vardı, evet; fakat o sevincin altına karışmış, adını o zaman koyamadığım başka bir duygu da vardı.

Yol boyunca otobüsün camından dışarı bakarken Kerkük yavaş yavaş arkamızda kalıyordu. Çocukluğumuzun sokakları, annelerimizin sesi, sıcak taş duvarlar, tozlu akşamlar, bereketli sofralar, sevdiğimiz insanlar… Hepsi geride küçülüyor, biz ise bilmediğimiz bir şehre doğru ilerliyorduk. O an içimde ne tam bir sevinç ne de açık bir hüzün vardı. Daha çok insanın büyümeye başladı-

ğını ilk kez fark ettiği o garip sessizlikti içimdeki. Belki de gurbet, insana önce böyle dokunuyordu.

Konya'ya ilk kez geldiğimde bu şehri sevmedim.

Bugün bunu açıkça söyleyebiliyorum. Evet, sevmedim. Çünkü bana fazla sessiz geldi. İnsanlar sakindi. Sokaklarda acele eden yüzler yoktu. Kerkük'ün yaralı ama canlı ruhundan sonra Konya, derin bir nefes alıp susmayı öğrenmiş bir şehir gibi görünmüştü bana. O günlerde kendi içimde aynı soru dolaşıp duruyordu: Bu şehir neden bu kadar sessiz? Neden bu kadar ağır, neden bu kadar sakin?

Sonra anladım; bazı şehirler insanı hemen bağrına basmaz. Önce uzaktan seyreder. Kalbindeki gürültünün dinmesini, yorgunluğunun yerine oturmasını, içindeki telaşın biraz yavaşlamasını bekler. Konya da bana öyle yaptı. Kapısını birden açmadı. Önce beni susturdu. Sonra, ben sustukça, kendi sesini yavaş yavaş duyurmaya başladı.

İlk günlerimiz programın yoğunluğu içinde geçti. Misafirhaneye yerleştik, yemekhanede aynı sofralara oturduk, akşamları yorgun ama heyecanlı hâlimizle uzun sohbetlere daldık. Ertesi gün Valilikten belediyeye, kurum ziyaretlerinden üniversite koridorlarına uzanan yoğun bir gün yaşadık. Konya Valisi Sayın Muammer Erol'u, Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Tahir Akyürek'i ve dönemin bazı kurum temsilcilerini ziyaret ederken, aslında biz yalnızca bir heyetin parçası değildik. Biz, kendi küçük dünyamızdan çıkıp daha büyük bir hayatın eşiğine bakan gençlerdik.

O zaman bunun tam olarak farkında değildim. Fakat bugün geriye dönüp baktığımda, o ziyaretlerin bizde bıraktığı asıl şeyin resmî bir hatıra olmadığını görüyorum. Bize ilk kez "gelecek" kelimesinin ciddiyetini hissettirmişti o günler. Takım elbiseli insanların, geniş salonların, uzun masaların ve dikkatle dinlenen konuşmaların arasında kendimizi bir an için büyümüş sanmıştık. Oysa daha yolun başındaydık. Belki de Konya, bizi ilk orada yok-

ladı: "Hazır mısınız?" diye sordu. Biz de cevabını bilmediğimiz bir soruya, gençliğin verdiği cesaretle başımızı salladık.

Aradan birkaç gün geçtikçe şehir yavaşça içime işlemeye başladı. Selçuk Üniversitesi'nin geniş yollarında yürürken kendimi ilk defa başka bir geleceğin eşiğinde hissettim. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Karatay Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi ve o dönem ziyaret ettiğimiz diğer eğitim kurumları bizim için yalnızca kampüslerden ibaret değildi. Her koridor, her amfi, her bahçe içimizde aynı soruyu uyandırıyordu: Acaba yıllar sonra hayat bizi nereye götürecek? Acaba hangimiz bu şehirde kalacak, hangimiz burada okuyacak, hangimiz bambaşka diyarlara savrulacaktı?

Hiç unutmam, bir gece arkadaşlarla sohbet ederken Mehmet Hocamız bize şöyle demişti: "Eğer kendinizi bulmak istiyorsanız, bu diyarda okuyun." O gün bu cümleyi güzel bir tavsiye gibi dinlemiştik. Bugün ise onun yalnızca bir eğitim tavsiyesi olmadığını daha iyi anlıyorum. Belki de insanın kendini bulması için bazen kendi memleketinden uzaklaşması, başka bir şehrin aynasında kendine bakması gerekiyordu. Mehmet Hocamız hariç, sanırım hiçbirimiz o gün bu cümlenin gerçek cevabını bilmiyorduk.

Konya'nın bazı sokaklarında yürürken kendimi bazen Kerkük'te hissediyordum. Çünkü bazı şehirler birbirine benzer; aynı hüznü taşıyan insanlar gibi. 25 Ağustos günü programda Kerkük Caddesi yazıyordu. O ismi gördüğümde içimde bir şey kıpırdadı. Konya'nın ortasında Kerkük adına rastlamak, yabancı bir şehirde tanıdık bir ses duymak gibiydi. Sanki iki şehir birbirine uzaktan selam veriyordu. Kerkük, yaralı sesiyle Konya'ya bakıyor, Konya ise ağırbaşlı suskunluğuyla ona cevap veriyordu.

O gün anladım ki şehirler yalnız taşlardan, caddelerden ve meydanlardan oluşmaz. Bazen bir tabela, insanın içindeki bütün geçmişi uyandırmaya yeter. Kerkük Caddesi benim için sadece bir yer adı değildi. Çocukluğumun, dilimin, evimin ve geride bıraktığım insanların Konya'daki gölgesiydi. O caddeyi görünce içimden şu geçti: İnsan bazen bir şehre gelmez; kendi şehrinin eksik

kalan yanını başka bir şehirde arar.

Konya Bilim Merkezi'nde çocuk gibi heyecanlandığımız anları da hâlâ hatırlıyorum. O gün hepimiz gülüyorduk. Belki savaşın, yorgunluğun ve memleket özleminin uzağında kısa süreli bir nefes bulmuştuk. Gençtik; bazı acılarımızı tam olarak anlatamıyor, bazı sevinçlerimizi de fazla büyütüyorduk. Lunaparkta yükselen kahkahalarımız bazen hâlâ kulaklarımda yankılanır. İnsan bazı sesleri, ne kadar zaman geçerse geçsin, unutmuyor. Çünkü o sesler yalnız kulağa değil, insanın eski hâline dokunuyor.

Bir de müzeler vardı. Şehitlik Müzesi'nin, İnce Minare'nin, Alaattin Tepesi'nin ve eski taşların arasında dolaşırken zamanın da bir hafızası olduğunu hissettim. Suskun duvarlar, kırılmış izler, eski çağlardan kalan gölgeler… Konya bana orada başka bir şey söyledi. Sanki "Ben yalnız bugünü taşımıyorum." diyordu, "Benden önce gelenleri de, benden geçip gidenleri de içimde saklıyorum." O an fark ettim ki bazı şehirler unutmaz; sadece bekler.

Akyokuş'a çıktığımız akşam, Konya'ya yukarıdan baktık. Şehir aşağıda geniş, sakin ve ağırbaşlı duruyordu. Işıklar uzaktan bakınca birbirine karışıyor, sokaklar ince çizgiler gibi görünüyordu. O an garip bir duyguya kapıldım. Aşağıda duran sadece Konya değildi sanki; bizim henüz bilmediğimiz geleceğimiz de oradaydı. Biz o gün şehre kuş bakışı bakıyorduk, ama aslında hayat da bize uzaktan bakıyordu. Hangimizin hangi yola gideceğini, kimin nerede kalacağını, kimin hangi acıyla, hangi sevinçle değişeceğini bilmiyorduk.

Sonra Mevlâna'nın huzuruna gittik.

İşte her şey orada biraz değişti.

O kapıdan içeri girdiğim anı bugün bile unutamıyorum. İçimde ansızın bir sükûnet yayıldı. Kalabalık vardı, sesler vardı, adımlar vardı; fakat bütün bunların içinde insanı kendi içine çeken başka bir sessizlik de vardı. O an anladım ki insan bazen bir şehre gelmez; yavaş yavaş onun içine yerleşir. Mevlâna'nın çevresinde hissettiğim şey, sadece tarihî bir mekânda bulunmanın etkisi de-

ğildi. Daha çok insanın içindeki dağınıklığın bir an için toparlanmasına benziyordu.

Kalabalığın içinde garip bir yalnızlık hissettim. Ama bu yalnızlık insanı inciten türden değildi. Daha çok insanın kendine dönmesine benzeyen bir hâldi. Sanki şehir ilk defa orada omzuma hafifçe dokundu. Bana yüksek sesle bir şey söylemedi. Sadece sustu ve beni de susturdu. Belki de Konya'nın dili buydu: acele etmeyen, bağırmayan, kendini hemen açmayan bir dil.

29 Ağustos 2015 Cumartesi gecesi, Mevlâna Kültür Merkezi'nde semazen gösterisini izlemeye gittik. O geceyi hâlâ kalbimin en sessiz yerinde taşıyorum. Salon yavaş yavaş susarken, biz de kendi içimizdeki sesleri kısmaya başlamıştık. O vakit semanın yalnızca dönmekten ibaret olmadığını daha iyi hissettim. Sema, musikinin, ney sesinin ve içe doğru açılan bir yolculuğun içinde insanın kendinden geçerek Yaratıcı'ya yönelmesi, kendi faniliğini hatırlayıp daha kâmil bir hâle doğru yürümeye çalışmasıydı. Bu yüzden karşımızda sadece estetik bir hareket değil, anlamı olan bir susuş, ölçülü bir teslimiyet ve insanın iç dünyasına doğru yapılan derin bir dönüş vardı.

Semazenler meydana çıktığında üzerlerindeki beyaz tennure bana ilk bakışta saflığı hatırlattı; sonra onun kefeni simgelediğini düşününce içimde başka bir ürperti uyandı. Başlarındaki sikke mezar taşını, üzerlerindeki siyah hırka ise mezarı temsil ediyordu. Fakat bu semboller insana yalnız ölümü anlatmıyordu. Tam tersine, siyah hırkanın çıkarılışı bana insanın ağırlıklarından sıyrılıp yeniden doğuşa hazırlanmasını düşündürdü. Sanki semazen, her dönüşte dünyadan biraz uzaklaşıyor fakat aynı anda insanın hakikatine biraz daha yaklaşıyordu.

O gece semayı sadece gözlerimle izlemedim. İçimde bir yer, o dönüşe eşlik etti. Semazenlerin sağ eli göğe, sol eli yere bakarken bunun yalnız bir duruş olmadığını, Hakk'tan alıp halka verme anlamı taşıdığını öğrendim ve o anlam içimde uzun süre kaldı. Dört selamın şeriat, tarikat, marifet ve hakikat kapılarını temsil

ettiğini bilmek ise o dönüşleri benim gözümde daha da ağırlaştırdı. Çünkü orada insanın yalnızca bedeni dönmüyordu; niyeti, kalbi, hatıraları ve yorgun ruhu da bir kapıdan diğerine geçmeye çalışıyordu. Belki de bu yüzden bu kadar duygulandım. Gözlerimde ağır bir hüzün vardı. İlk kez ruhun da yorulabileceğini, insanın sadece bedeninin değil, hatıralarının da dinlenmeye ihtiyaç duyduğunu orada hissettim.

Bir ara başımı eğip arkadaşlarıma baktım. Hepimiz hayranlıkla izliyor, susuyorduk. Kimse o anı bozmak istemiyordu. Kimi etkilenmeler konuşarak anlatılmaz; insan onları ancak susarak taşır. Ben bunu o gece öğrendim. Semazenler dönerken, yıllardır içimde susturduğumu sandığım bütün anılar yavaşça ayağa kalkıyordu. Kerkük, çocukluğum, annemin sesi, yolculuklar, ayrılıklar, korkular, umutlar… Hepsi o dönüşün içinde bir anlığına görünür oldu.

Aradan yıllar geçti.

Biz o gün Konya'ya birlikte gelen gençler artık aynı insanlar değildik. Kimi evlendi, kimi başka şehirlere taşındı, kimiyle yollarımız sessizce ayrıldı. Hayat hepimizi başka yönlere savurdu. Bir zamanlar aynı otobüste gülen insanlar, şimdi birbirlerinin hayatında uzak birer hatıraya dönüştü. O gün aynı sofrada oturan, aynı yollardan geçen, aynı sorularla büyüyen gençlerin her biri, zamanın içinde başka bir yere dağıldı.

Ama sen Konya…

Sen hafızamdan hiç çıkmadın, çıkamadın.

Yıllar sonra bu şehre yeniden geldiğimde bunu daha iyi anladım. Tramvayın sesi, akşam üzeri sokaklara çöken o ağır sakinlik, rüzgârın taşıdığı eski hisler… Hepsi bir anda geçmişi uyandırdı içimde. Sanki yıllardır kapalı duran bir kapı yeniden açıldı. Ben o kapının ardında sadece Konya'yı değil, 2015'teki kendimi de buldum. Daha genç, daha kırılgan, daha umutlu ve hayatın insanı nasıl değiştireceğini henüz bilmeyen o hâlimi.

O an şunu fark ettim: İnsan bazen bir şehri değil, o şehirde bıraktığı kendisini özlüyormuş.

Aradan yıllar geçmesine rağmen bugün Konya'yı düşündüğümde aklıma sadece sokaklar gelmiyor. Gençliğimiz geliyor. Henüz hayat tarafından dağılmamış dostluklarımız geliyor. Aynı sofrada oturduğumuz akşamlar, aynı otobüste sustuğumuz uzun yollar, aynı salonda konuşmadan etkilendiğimiz o sema gecesi geliyor. İçimizde hâlâ umut taşıyan eski hâlimiz geliyor.

Konya bana büyük nasihatler vermedi. Bana uzun cümlelerle ders anlatmadı. Sadece sessizce bekledi. Sonra bir gün, yıllar sonra, içimde unuttuğumu sandığım bir sesi yeniden uyandırdı. Belki de bazı şehirlerin hikmeti buradadır. İnsana yeni bir şey öğretmekten çok, onun içinde zaten var olan ama zamanla üzeri örtülen şeyi hatırlatırlar.

Konya bana şunu fısıldadı:

"Mâ zâle'l-kalbu yezkur…"

"Es-selâmu alâ tilke'l-eyyâm…"

Kalp hâlâ hatırlıyor.

O günlere selâm olsun.

Bu iki kısa cümle, içimde uzun bir yol açıyor. Çünkü kimi hatıralar bitmez; sadece daha sessiz bir yere çekilir. Kimi insanlar hayatımızdan uzaklaşır, fakat onlarla paylaştığımız zaman içimizde kalmaya devam eder. Kimi şehirlerden ayrılırız, ama onlar bizden ayrılmaz. Konya da benim için böyle kaldı: Sessiz, ağırbaşlı, içe dokunan ve insanı acele etmeden kendine çağıran bir şehir.

Şimdi geriye dönüp baktığımda, 2015'te Konya'yı neden hemen sevemediğimi daha iyi anlıyorum. Çünkü ben, o günlerde fazla gürültülüydüm. İçimde Kerkük'ün acısı, gençliğin telaşı, geleceğin belirsizliği ve gurbetin ilk gölgesi vardı. Konya ise benden daha sakindi. Ben koşmak istiyordum, o yavaşlamamı bekliyordu. Ben konuşmak istiyordum, o susmamı istiyordu. Ben dışarıya bakıyordum, o beni içime çevirmeye çalışıyordu.

Ve galiba sonunda bunu başardı.

Yıllar sonra yeniden Konya'ya geldiğimde, bu kez onu başka türlü duydum. Onun sessizliği artık bana uzak gelmedi. Sakinliği yabancı değildi. Rüzgârı, sokakları, akşam vakti çöken o ağır dinginliği bana eski bir dost gibi dokundu. Sanki şehir bana, "Bak," dedi, "sen buradan geçtin; ama ben senden geçenleri sakladım."

İnsan kimi şehirlerde kaybolur. Önce sokaklarda değil, kendi içinde kaybolur. Neyi aradığını, neyi özlediğini, hangi yaşında kaldığını bilemez. Sonra bir ses, bir cadde adı, bir rüzgâr, bir sema gecesi, bir dost yüzü ya da akşamın ağır sessizliği insana yol gösterir. O zaman anlar ki kaybolmak bazen kötü değildir. Bazen insan, kendini bulmak için önce bir şehirde kaybolmalıdır.

Ben Konya'da biraz kayboldum.

Sonra, yıllardır içimde sustuğunu sandığım o sesi yine orada duydum.

Ve anladım: İnsan bazı şehirlerden ayrılır fakat bazı şehirler insanın ruhundan hiç ayrılmaz.

GÖNÜLLERİN ŞEHRİ

Sara Brahmi
Cezayir

Es-Selam Konya.

Es-Selam gönüllerin şehri.

Boşu boşuna, "Gönüllerin Şehri" olarak anılmıyormuşsun meğer. Bunu ilk adımlarımı atarken sonsuz bir keşfe başladığımda idrak ettim. İçimdeki bütün o gürültülü yollardan geçip senin o sakin meydanlarına çıktığımda anladım. Toprağına bastığım o ilk an, sanki görünmez bir el zamanın saniyelerini yavaşlattı, kalbimin atışlarını dingin bir ritme kavuşturdu. Sen beni bin yıllık bir oturuşun vakur zarafetinle buyur ettin. O telaşsız ve dervişane sükûnetinle..

Yazarların, kelimelerin, o bitmek bilmeyen cümlelerin ortasındaydım evet ama ben en çok senin o konuşmayan kelimesiz lisa-

nına hayran kaldım, gizli saklı olan kitabına çarpıldım. Okumak ve anlamak için dolu dolu yaşanmalısın ey Konya. Bana sadece bir mekân değil, ruhumun daraldığında sığınacağı bir saray oldun. Ruhumu seyrettiğim berrak bir ayna oldun.

İnsan bir şehirden ayrılırken yanına ne alır? Herkesin gördüğü, dokunduğu o klişe hatıraları, maddeleri bırakıyorum senin eşiğinde. Sen bana etli ekmekten ya da Mevlâna şekerinden çok daha öte, tarifi imkânsız bir ruh ikram ettin. Senden ayrılırken heybemde sadece senin o asil rengin, rüzgârının zihnime fısıldadığı o mistik melodi ve nihayetinde senin sesine karışarak arınmış, kendi saf iç sesim var. Beni önce kendinle susturdun, sonra kendime getirdin.

"Ayrılık da sevdaya dâhildir."

Senden ayrılmak içimi burksa da, sevgiyle anacağım. Anacağım seni, içimde yaşatacağım seni, beni büyüleyen onca şeyi. Kulağıma fısıldadığın sözü de asla unutmayacağım:

"Sükût da bir lisandır; onu ancak susmayı öğrenenler işitebilir. İnsan her zaman yürüyerek varmaz, bazen durduğu yerde hakikate erişir. Sen bunca yolu Konya'ya geldiğini sanarak yürüdün. Oysa her adım seni bana değil, kendine yaklaştırıyordu."

Aleykümselam Konya!

MEVLÂNA'NIN EBEDÎ EV SAHİBİ: KONYA

Sonia Hassam
Afganistan

Çocukluğumdan, gözlerimin kitaplarla buluştuğu o günden beri Konya ismine aşinayım. Bu isimle sıkça eğitim kitaplarımızda karşılaşırdım. Kâh edebiyat kâh tarih kitaplarında geçerdi. Sultânül- Ulemâ Bahâeddin Veled'in Moğol istilasının yıkımı nedeniyle Belh'tan çıkışı, Nişabur, Bağdat, Mekke, Medine, Şam, Malatya ve Karaman'dan sonra Sultan Alâeddin Keykubad'ın daveti üzerine Konya'ya yerleşmesinden tutun da Selçuklu döneminde Konya'nın ihtişamına kadar bilgilere erişirdik. İşte o zamandan beri bu şehir, misafirperverliği, çekiciliği ve kurulan köprüler açısından benim için dikkat çekici olmuştur.

Konya, Fars edebiyatında irfanın başkenti, Mesnevi-i Manevi'nin doğuş yeri ve Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin (Belhî) ebedî istirahatgâhı olarak bilinir. Selçuklular döneminde şiir ve tasavvufun ana merkezi hâline gelen bu şehirde, Divan-ı Kebir ve Mesnevi gibi ölümsüz eserler vücut bulmuştur. Bu irfan başkentine ilk adım attığımda fark ettim ki Konya, sakinliğiy-

le susarak konuşan, insanı kalabalıkların gürültüsünden çekip kendi iç sesinin eşiğine bırakan bir şehirmiş. Burada sokakların her köşe başı köklü bir hafızayı fısıldar. Farklı sanatlarla süslü camiler, medreseler, tarihî binaları sadece taş ve sanattan ibaret değildir. Onlar, İslam sanatının asil yüzünü yansıtır. Bu şehirde ezan âdeta zaman ritmini belirler. Ezan sesi, biraz hüzünlü ama çok huzurlu tonuyla insanın içine dokunur. Konya'daki o irfan kokusunu içime çekerken aslında irfan benim için uzak bir felsefe değil, vatanımın toprağından fışkıran, çocukken kulağıma fısıldanan o ilk "Dinle neyden, zira hikâye etmede, ayrılıklardan şikâyet etmede" beytiydi. Konya'da Kubbe-i Hadra'ya doğru bakarken, zihnim beni alıp o büyük hicretin başladığı yere, Belh'in tozlu ama asil sokaklarına götürdü. Anladım ki Konya, vatanımdan kopup gelen o mukaddes ışığın, Anadolu'da yandığı kandildi. O büyük ışığın müzesinde okuduğum her Farsça beyitte boğazım düğümlense de, gözlerim dolsa da ruhumda kadim vatanımı canlandırdı. Konya bana gurbette olduğumu unutturdu aksine vatanımın en saf, en arınmış ve en bilge hâlini buradaki Selçuklu taşlarında, dervişlerin selamında yeniden yaşattı. Konya, irfanın başkentiydi evet ama daha da önemlisi, vatanımın ebedî hatıra defteriydi. Burası, doğduğum toprakların ruhunun ölmediğini, aksine yüzyıllardır bu bozkırda asil bir misafirperverlikle yaşatıldığını bana kanıtladı. Konya bana hem gurbeti unuturdu hem de gurbeti hatırlattı. Neyin sesini duyduğumda, onun kamışlıktan koparılışındaki o vatan hasreti ve feryadı, bana kendi topraklarımın özlemini hatırlattı. Konya beni kendimle yüzleştirdi. Müzede her şeyin çok ince ve zarif bir ilgiyle korunduğunu görünce vatanımın en kıymetli mücevherini yüzyıllardır incitmeden göğsünde taşıyan bu şehre minnettar olduğumu hissettim.

Konya bana varoluşun en büyük sırrını, semayı daha farklı görmemi sağladı. Sadece dervişlerin yaptıkları bir ayin değildi o. Dikkatli bakan bir çift göz için, Konya'da her şey dönüyordu. Bulutlar, ağaçlar, çiçekler her şey kesintisiz bir sema hâlindeydi. Gökyüzündeki bulutlar Yeşil Kubbe'nin etrafında döner, ezan

sesleri minarelerden rüzgâra karışıp şehirde dolaşır, zaman döne döne ikindiden akşama ulaşır. Konya'da fark ettim ki hayatta hep dönmekteyiz. Bu dönüşün bana "Hayat, ne olursa olsun devam eder." cümlesini fısıldadı. Dünya yıkılsa da, şehirler talan edilse de, kalbimiz en ağır acılarla kırılsa da insan dönmeye, nefes almaya ve umut etmeye mecburdur. Konya'nın o dingin meydanlarında, rüzgârın fısıltısında bu teselliyi duydum. Hayat acımasız olabilir, vatan gurbete dönüşebilir, insan sevdiklerini yitirebilir ama bu devran dönmektedir. Dönüyorsa, kıştan sonra bahar, geceden sonra sabah gelecektir.

Konya'dan ayrılırken zihnimde Mesnevi'nin "Kendi dilini konuşan, kendisini anlayan birinden ayrı düşerse; söyleyecek yüzlerce sözü, feryadı olsa bile sessizleşir, dilsiz kalır." beyti dolaşıp duruyordu. Kendi dilimizi konuşanlardan uzak olsak da iyi ki Türkçe bizim hepimizin yüzlerce sözümüzün, feryadımızın sesi olmuştur.

KONYA'YA DÜŞEN BELH'İN GÖLGESİ

Tahmina Osmani
Afganistan

Tarihin bir sergi gibi inci ince serildiği bu şehir, kadim sırların sessizce saklandığı bir hafıza mekânıdır. Eski çağları yeniden diri kılan, zamanın tozunu ilimle silerek her köşesinde geçmişi konuşturan bir medeniyet diyarı. Kalabalıklardan uzak, akmakta olan bir nehir gibi sessiz ve sakin. Doğal bir huzura sahip olan bu memlekette insan, daha ilk adımda burada başka bir sessizliğin yaşadığını hissediyor. Sanki taşlar, toprağa yalnızca basılmak için değil, yüzyılların hikâyesini saklamak için bırakılmış gibi. Bu şehrin sokakları insana yürümeyi değil, durup düşünmeyi öğretiyor. Buram buram kültür kokuyor bu şehir. Bozkırın sade dili, Selçuklu'nun vakur gölgesiyle birleşip insanın ruhuna ağır ama huzurlu bir dinginlik bırakıyor. Âlimlerin, bilgelerin ve irfan sahiplerinin yuvası. Bilimle maneviyatın aynı çatı altında buluştuğu kadim bir şehrin adıdır Konya. Kültürün aynası, âşıkların diyarı, samimiyetin sessiz yurdu. İnsana kalabalığın içinde kaybolmadan yaşamayı öğretiyor. Ve insan burada şunu fark edi-

yor. Kendi iç sesini duyabilmek için bazen sessizliğe ihtiyaç vardır. Çünkü bazı şehirler konuşmaz ama insana insanı anlatır. İşte Konya bana tam olarak bunu hissettirdi. Önce susmayı, sonra içimdeki sesi dinlemeyi öğretti. Kim bilir, bu taşlar, bu topraklar, bu minareler daha neler saklıyor?

Aslında Konya'ya ilk gelişim değildi. Birkaç kez geldim. Her gelişimde beni en çok etkileyen şey sokakların taşıdığı o sessizlikti. Kalabalığın arasında dolaşırken bile insanın içine işleyen bir sükûnetin var olmasıydı. Sokaklarında dolaşırken, yalnızca bir şehrin içinde değil, yüzyıllardır devam eden bir hikâyenin içinde yürüdüğümü hissediyorum. Sanki her köşe geçmişten kalan sessiz bir emaneti kalbime bırakıyor. Burada sokaklar bana, "Konuş! Ben seni dinlerim. İçinde biriktirdiğin, kimseye anlatamadığın o feryatları bırak bu taşların arasına." diyordu. Fakat ben her seferinde sustum. İçimdeki sesi anlamlandıramadım. Konya'nın neden beni çağırdığını çözemedim. Çünkü insan bazen anlam veremediği yerlere yabancılaşır.

Sonra bir gün yazarlık akademisine katılacağımı öğrendim. İçimde yeniden bir heyecan doğdu. İlk kez yazının ve edebiyatın insanları bir araya getirdiği bir ortamın içinde olacaktım. Ancak bu eğitimin Konya'da olması beni oldukça üzmüştü. Gitmemeye karar verdiğim şehre yeniden dönmek zorundaydım. İçimde garip bir his vardı. Sanki Konya beni yeniden çağırıyordu. Belki de yarım kalan bir konuşmayı tamamlamak için.

Ve beklenen gün geldi. 8 Mayıs sabahı, sabahın serinliği baharın taze kokusuyla birleşmişti. Hıdırellez'in bereketini taşıyan rüzgâr, şehrin üstüne ince bir sevinç serpiyordu. Gökyüzü berraktı. Gün ışığı yüzüme vururken içimde tarif edemediğim bir his uyandı. O an anladım ki bu yolculuk sıradan olmayacaktı. İnsan bazen daha yolun başındayken kaderin ona bir hikâye hazırladığını hisseder. Ben de o sabah bunu hissettim. Trene binerken heyecanım gittikçe artıyordu. Bu yolculuğun başka bir anlamı daha vardı, benim için. Doğum günüm birkaç gün önceydi. Arkadaşlarım toplu

yolculuk sebebiyle bugün kutlamışlardı. Bana güzel bir sürpriz hazırlamışlardı. Ama ben o gün yalnızca doğum günümü değil, ruhumun başka bir kapısını da aralayacağımı bilmiyordum.

Tren ilerledikçe pencereden dışarı baktım. Yollar birbirini kovalıyor şehirler geride kalıyordu. İnsan yolculukta yalnızca mesafe aşmıyor düşüncelerini kırgınlıklarını umutlarını da yanında taşıyor gibiydi. Ben de içimde binlerce soru ile gidiyordum. Konya'ya. İlk kez bu eğitime katılacaktım. Yıllardır kitaplarını okuduğum seslerini yalnızca uzaktan duyduğum insanları görme şansım olacaktı bu akademide. Farklı ülkelerden gelen insanlarla aynı masada oturacak aynı cümlelerin etrafında buluşacaktım. Beş gün kısa görünüyordu ama bazı yolculukların insana yıllarca yaşayacağı izler bıraktığının bilinciyle heyecanlıydım.

Tren, Konya garında durduğunda içimdeki heyecan daha da arttı. İstasyondan çıktığımız an yüzüme çarpan ilk şey toprağın kokusu oldu. Baharın tazeliği şehrin sokaklarına sinmişti. Otele gitmek için servise yönelirken, gözüm yeniden sokaklara takıldı. Ve şehrin derinliklerine daldım. Beni buraya çağıran şey yalnızca bir eğitim değildi. Bu şehrin sokaklarında saklı başka bir ses vardı.

Yol boyunca minibüsün camından dışarıyı izledim. Eğik taş yollar, eski binalar, geniş girişli sokaklar rüzgârın savurduğu tozlar… Her şey bana tanıdık geliyordu. Ama nedenini bilmiyordum. Sanki bu yolar, sokaklar, binaları biliyordum. Sanki ruhum bedenimden önce buraya uğramıştı.

Ertesi gün, akademi başladı. Hocalarımız bize, "Konya'ya adım attığınızda ne hissettiniz?" diye sordular. O an aklıma yine sokakların sessizliği geldi. Ama bu sessizlik, ıssızlık değildi. İnsan ruhuna dokunan canlı bir sükûnetti. Huzurdu. Sanki şehir bana sen sus ruhun konuşsun diyordu. Heyecanımı kontrol edemeden parmak kaldırdım ve "Konya sükûnet diyarıdır huzurun ocağıdır." dedim hocaya.

Bu sözleri söyleyen benliğim değildi. Çünkü ilk kez zihnim değil

de, ruhum konuşuyordu. Hocamız daha sonra Konya'yı anlattı. Anadolu'nun ruhunu taşıyan bu şehrin, taşlarının, toprağının tarih koktuğunu söyledi. "Burası Mevlâna'nın şehridir, Şems'in aşkı burada yankılanır. Alaaddin Tepesi bu şehrin hafızasıdır." dedi.

O gün Konya benim için bir gizeme dönüştü. Çünkü artık hissediyordum. Beni çağıran şey tesadüf değildi. Bu şehir bana bir şey anlatmak istiyordu. Bir şeyler söylemek istiyordu. Ben ise onun dilini çözmeye çalışan bir yabancıydım. Bugün ise kendimi Mevlâna Türbesi'nin önünde buldum. Oraya adım attığım anda bambaşka bir atmosfer hissettim. Sessizlik bile burada başka türlüydü. Herkes kendi iç yolculuğundaydı. Sanki Mevlâna'nın öğretileri hâlâ bu şehrin ruhunda yaşamaya devam ediyordu. Bu dergâhın her köşesinde geçmişin izleri hissediliyordu. Dönen dervişlerin seması yalnızca bir gösteri değildi. Sanki insan ruhunun Allah'a yönelişiydi. Bir huzur, sükûnet ve duygularımın feryadı yankılanıyordu. O an anladım ki, Konya'nın sokaklarında hissettiğim, sessizlik aslında insanın kendi içine dönüşünün sesiymiş.

Beş gün boyunca Konya'nın sokaklarıyla konuştum âdeta. Sessizlikle konuştum, ruhumla konuştum. Göz bebeklerime yansıyan o aynayla konuştum. Taşlarla konuştum. Ve anladım ki insanın en derin konuşmaları bazen kelimelerle olmazmış.

Ve artık bu sokaklardan ayrılma vaktim gelmişti. Son gün adımlarım beni yeniden Mevlâna'ya götürdü. Kalabalığın arasında dururken içimde anlaşılmayan bir fırtına, bir his yükseldi. Sanki kitabedeki o beyit canlanmış bana sesleniyordu:

"Ka'betü'l-uşşâk bâşed în makām
Her ki nākıs āmed încā şod temām"

"Bu makam âşıkların Kâbe'sidir.
Buraya noksan gelen burada tamam olur."

Ve ardından ruhuma dokunan o ses!

Konya'nın taş sokaklarından geçen o esinti, sanki yüzyılların içinden gelip, kulağıma eğildi.

"Hoş geldin kızım. Doğduğum topraklardan geldin. Gel otur yanıma. Anlat bana Belh'i. Ne getirdin o diyardan? Ne kaldı geriye, o kadim şehirden? Hangi çocuklar, benim baktığım göğe bakar hâlâ?" diye sordu.

Ve ben… Sustum! Başımı öne eğdim. Çünkü bir şehri anlatmak kolaydı belki ama yarası olan bir memleketi anlatmak ağırdı.

Sonra dedim ki "Babamdan selam getirdim sana ey Mevlâna Hazretleri. Topraklarımızdan ise bitmeyen bir özlem getirdim sana."

Sonra ruhumda yıllardır taşıdığım o mektubu çıkardım. Belh'in sessizliğini, kız çocuklarının susturulan sesini, kuruyan toprağın çatlaklarını koydum avuçlarıma.

"Ey ilmi kandil gibi yakan bilge!

Ey toprağını hikmetle yeşerten büyük insan!

Senin ilk nefes aldığın o kadim Belh bugün suskun.

Bir zamanlar, ilmin yankılandığı sokaklarda, şimdi sessizlik dolaşıyor. Sensizlik dolaşıyor.

Sularımız kesildi Mevlâna Hazretleri.

Topraklarımız kurudu.

Ekinler boy vermeden soldu.

Yeşeren filizler daha büyümeden söküldü.

Göğe umutla bakan kız çocuklarının gözlerinden ışık eksildi.

Kalem tutması gereken eller susturuldu. Bazıları diri diri karanlığa gömüldü. Sesimize vurulan kilidin anahtarı kayboldu. Biz konuşmayı unutmadık. Ama dünya sağırlaştı. Ben ise senin gözünü ilk açtığın topraklardan çıkan bir kız çocuğu olarak geldim huzuruna. Yanımda yalnızca bir mektup değil bir milletin iç çekişini getirdim. Belh'in kırılmış aynasını, annelerin yarım kalan dualarını, babasız büyüyen çocukların sessiz bakışlarını getirdim. Çünkü insan bazen bir şehre değil bir ruha sığınmak ister. Ben

Konya'ya geldim sanıyordum. Meğer sana gelmişim Mevlâna!"

Sonra ruhum da sustu! Çünkü bazı acılar anlatıldıktan sonra değil sustuktan sonra büyür insanın içinde. Ve o an anladım, Konya'nın sokaklarında beni çağıran şey rüzgâr değilmiş. Belh'ten kopup gelen ruhumun, Mevlâna'nın ruhuyla konuşmak istemesiymiş. Beni çağıran yalnızca bir şehir değil, Belh'ten Konya'ya uzanan o kadim ruhmuş. Ruhumla eşleşen bu konuşmadan Mevlâna'ya getirdiğim bu mektuptan sonra artık anladım.

Bazı yolculuklar bir şehre değil insanın kendi içine yapılırmış. Bazı karşılaşmalar ise gözle değil ruhla yaşanırmış. Ben Konya'ya yalnız gelmedim. Yanımda Belh'in sessizliğini, susturulmuş kız çocuklarının yarım kalan öykülerini, kuruyan toprakların hüznünü ve memleketimin özlemini getirdim.

Ve Ey Mevlâna! Şimdi sen babama selam söyle! O artık bu dünyanın yorgunluğunu geride bırakmış bir ruh gibi göğün sessizliğinde dinleniyor. Belki de şu an seninle birlikte beni dinliyor. Benim söyleyemediklerimi sen anlat ona.

De ki, "Kızın uzak diyarlardan senin selamınla geldi. Ama cevabı beklemeden, kızına veda etmeden göklere uzanan yolculuğa çıkmışsın. Yüreğinde memleket taşıyordu kızın. Senin özlemini gideremiyordu. Susarak büyümüş ama içinde hâlâ umut saklayan bir çocuk gibi."

Konya, Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî'nin nefesiyle yoğrulan bu şehir. Bana dünyanın geçiciliğini değil kalbin kalıcılığını anlattı. Telaşın içinden çekip alan görünmez bir huzur gibi ruhumu dinlendirdi. Ancak gönül rahatlığıyla diyebilirim ki; bazı şehirler görülmez, hissedilir. Bazı yolculuklar ise bir şehre değil insanın kendi içine yapılır. Ve ben şimdi anlıyorum, "Gel! Ne olursan ol, yine gel!" cümlesinin özünü.

Çünkü bazı kapılar insanın kim olduğuna değil, kalbinin ne taşıdığına bakar. Ben o çağrıyı Konya'nın sessiz sokaklarında duydum. Ve şimdi giderken biliyorum ki ruhumun bir parçası

bu şehirde kaldı. Belh'ten Konya'ya uzanan o kadim ruh ise artık benim içimde yaşamaya devam ediyor.

TCDD

BİR ŞEHRİN SESİ

Toka Salem
Mısır

"Bir şehir insanı kendine çağırır mı?" sorusunu hep düşünüyorum. İnsan bir şehre gidip beğenir, tekrar ziyaret etmek ister. Bu normal bir şeydir. Normal olmayan şey ise bir şehrin insanı kendine çağırmasıdır: Sanki gerçek bir insanmış gibi "Yine buraya gel!" diye seslenen bir şehir var.

Ağustos 2017'de Konya'ya ilk gelişimdi. Sıradan bir gezi için gelmiştim. O sırada bu şehirle ilgili bildiğim tek şey, Mevlâna'nın şehri olduğuydu. Giderken heyecanlı mıydım? Bilemiyorum. Aklım İstanbul'daydı çünkü. "Konya'ya gidip ne yapacağım?" diye düşünüyordum.

Şehre girer girmez içime doğan huzura anlam veremedim. Mevlâna'nın müzesini gezerken dinlediğim mistik müzik kalbime dokundu. Zamanın nasıl geçtiğini bilemedim. Bedesten'e gittiğimde sıradan bir pazar görmedim. Sanki tarihin kokusunu içime çek-

mişim gibi hissettim. Şehrin insanları o kadar sakindiki her birinin Mevlâna'nın ruhundan bir parça taşıdığını hissediyordum. Şehrin geniş dümdüz sokakları da insanın rahatça yürümesini sağladığı için Allah'ın yaratışını tefekkür etme fırsatı veriyordu.

Gezi bitti ve gitme zamanı geldi. Arkadaşlarımla otobüse binip başka bir şehrin yolunu tuttuk. Ama içimde garip bir his vardı. O duyguyu anlatmak için doğru sözü bulamıyorum açıkçası. Bu şehre tekrar geleceğime emindim. Gerçi birkaç gün sonra ülkeme dönecektim, bir daha Türkiye'ye gelip gelmeyeceğim belli de değildi. "Aslında Türkiye'ye yine gelsem, niye Konya'ya geleyim ki?" diye düşünmüştüm. Yine o ses bana "Geleceksin." diyordu. Duyduğum o sese aldırış etmeden yola çıktım. Çıktım ama bir günlüğüne gezmeye geldiğim şehrin hayatımın bir dönüm noktası olacağını asla tahmin etmemiştim…

Aradan 7 yıl geçtikten sonra yine aylardan ağustos ayı. Her zamanki gibi e-postama bakıyorum. İçinde ne buluyorum? Doktora bursu kazandığımı belirten bir e-posta. Nerede mi? Beni çağıran Konya'da…

7 yıl önce önemsemediğim o ses yeniden yankılanmaya başladı. Gene duydum "Geleceksin." diyen o sesi. Burs kazandığıma elbet sevindim ama aslında Konya'da okuyacağım için eteklerim zil çaldı. Çünkü daha önce gittiğim, kendimi huzurlu hissettiğim bir şehirdi Konya. İnsanları, kültürü, yemeği bana hiç yabancı gelmedi. Sanki daha önce orada yaşamıştım. Türkiye'nin başka şehirlerini ziyaret etmeme rağmen beni o kadar etkileyen bir şehir yoktu. Sebebini hâlâ arıyorum...

Bursu kazanmadan önce hayatımın sıkıcı bir döneminden geçiyordum. Kaldığım şehirde yapmak istediğim her şeyi yaptım, artık her şey bana sıkıcı gelmeye başlamıştım. Hayatımı değiştirmek, daha doğrusu yeni bir hayata başlamak istiyordum. Ama ne yapacağıma dair hiçbir fikrim yoktu. "Allah'ım, benim için en hayırlısını nasip et!" diye dua etmekten başka hiçbir şey yapmadım.

Bir ay sonra kendimi bagajlarımla havalimanında buldum. İçim-

de korkuyla karışık bir sevinç vardı. Yeni bir hayat, yeni bir deneyim, yeni bir gelecek beni bekliyordu. 12 saatlik bir yolculuktan sonra Konya'ya geldim. Tek başımayım, hiç kimseyi tanımıyorum. Yeni insanlar, yeni sokaklar, yeni kültürlerle karşı karşıyayım. İçimdeki korku yeni hayat korkusu… İçimdeki huzur ise kalacağım şehrin huzuru. Karışık duygular içindeydim işte.

Geldiğim ilk günü dün gibi hatırlıyorum. Otobüsün ön koltuğunda oturdum. Yeni gelen tüm öğrencileri yurtlarına kadar bıraktık. Otobüsten en son inen bendim. İki buçuk saat otobüsle yurtları gezdik. Yorgun olmama rağmen pencereden gözümü hiç ayırmadım. İki buçuk saatte şehrin her tarafını gezdim. Benim gibi Akdeniz'e bakan bir şehirden gelen biri için Konya'nın bozkır iklimine alışmak biraz zor gibi görünüyordu. Fakat içimdeki ses bana "Alışacaksın." diye fısıldıyordu.

Yurda gelip yerleştim. Farklı ülkelerden gelen yeni öğrencilerle tanıştım. İlk önce kendime şunu diyordum: "Onlar yurt ya da okul arkadaşın olacak. Daha fazlası olamaz. Onlarla güzel zaman geçir ama asla bağ kurma!"

Aradan birkaç ay geçti. İlk başlarda her şey önce biraz zor geldi ama insanoğlu bence her şeye alışabilen bir varlık. Yeni hayata hızlı alıştım. "Okul ya da yurt arkadaşları" dediğim insanlarla o kadar güçlü bir bağ kurdum ki belki de ailemden daha yakın oldular. Hatta bazen düşünüyorum: "Onlar olmasaydı, dayanabilecek miydim?"

Konya'da geçirdiğim güzel günlerim olduğu gibi, avaz avaz ağladığım günlerim de oldu. Başardığım, başarısız olduğum, ayaklarımın yerden kesildiği, kalbimin paramparça kırıldığı günlerim de oldu. Ama her anımda benim yanımda duran, beni destekleyen, benim için ağlayan, benim için sevinen dostlarım oldu. Konya'nın bana verdiği en güzel hediyedir bu dostlar.

Konya'ya tek başına, ne yapacağını bilmeyen bir kişi olarak gel-

dim. Şimdi artık yeni bir düzen, yeni bir hayat kurdum. Yeni arkadaşlar edindim. Fakat aklımdan geçen bir soru var: "Konya'dan ayrılma zamanı gelince ilk defa geldiğimde beni çağıran o ses bana ne diyecek acaba?"

